

UDHËZUESI PËR APLIKANTËT

Versioni 2.0
Shtator 2015

SKEMA E GRANTIT “SARED” PËR MBËSHTETJEN E BUJQËSISË
DHE ZHVILLIMIT EKONOMIK
TË ZONAVE RURALE TË PAFAVORIZUARA NË SHQIPËRI

KY PROJEKT BASHKËFINANCOHET NGA QEVERIA E DANIMARKËS
DHE GJERMANISË DHE ZBATOHET NGA GIZ DHE MBZHRAU

Udhëzuesi për Aplikantët

Skema e Grantit “SARED” për

**Mbështetjen e Bujqësisë dhe Zhvillimit
Ekonomik të Zonave Rurale
të Pafavorizuara në Shqipëri**

Shtator 2015

Versioni 2.0

Tabela e Përmbajtjes

1. Skema e Grantit SARED	5
1.1. Hyrje	5
1.2. Përkufizimet Kryesore	6
1.3. Objektivat e Përgjithshme të Skemës së Grantit SARED	7
2. Zinxhirët e Vleres, sektorët dhe përfituesit e pranueshëm	9
2.1. Investimet dhe Zinxhirët e pranueshëm të Vleres	9
2.2. Kriteret e pranueshmërisë për Aplikantët në tre Zinxhirët e Vleres	9
2.2.1. Kush mund të aplikojë?	9
2.2.2. Kriteret e pranueshmërisë në lidhje me statusin, pronësinë dhe territorin ku aplikantët ushtrojnë aktivitetin	10
2.2.3. Kerkesat minimale në lidhje me aktivitetin bujqësor të pranueshëm	11
2.2.4. Kriteret e pranueshmërisë në lidhje me detyrimet financiare për aplikantët	12
2.2.5. Kriteret e pranueshmërisë në lidhje me investimet	12
2.3. Kushtet Financiare të Projekteve për Investime të Pranueshme	12
2.3.1. Minimumi dhe Maksimumi i investimeve të pranueshme	12
2.3.2. Intensiteti i ndihmes (Shuma maksimale e grantit)	13
2.3.3. Kohëzgjatja e zbatimit të një projekti	13
2.3.4. Si paguhet Granti?	14
3. Rregullat e Pranueshmërisë	15
3.1. Shpenzimet e pranueshme në kuadrin e 3 ZV-es	15
3.1.1. Shpenzimet (kostot) e pranueshme	15
3.2. Investime dhe Shpenzime të Papranueshme	16
4. Objektivat e përgjithshëm dhe specifikë të investimeve të pranueshme..	19
4.1. Zinxhiri i Vleres 1 – Ripërtypësit e Vegjël (Delet dhe Dhitë)	19
4.1.1. Prodhimi / përpunimi / marketingu (Delet dhe Dhitë)	19
4.2. Zinxhiri i Vleres 2 – Pemët Frutore dhe Arrorët	20
4.2.1. Prodhimi / përpunimi / marketingu	20

4.3. Zinxhiri i Vleres 3 – Bimët Mjekësore dhe Aromatike	20
4.3.1. <i>Prodhimi, grumbullimi/përpunimi / marketingu i Bimëve Aromatike dhe Mjekësore .....</i>	<i>20</i>
5. Procedura e Aplikimit	21
5.1. Thirrja për aplikime	21
5.2. Përmbajtja e dosjes se Aplikimit.....	21
5.3. Procedura për Dorëzimin e Aplikimeve.....	24
5.4. Renditja e Aplikimeve	24
6. Shënime të rëndësishme në lidhje me pranueshmërinë/refuzimin e Aplikimeve	25
6.1. Refuzimi për gabime madhore.....	25
6.2. Ridorëzimi i dokumenteve për gabime të vogla	25
6.3. Raste të tjera.....	26
7. Kontrollët në vend	27
7.1. Kontrolli në Vend para kontraktimit.....	27
7.2. Kontrolli në Vend para pagesës.....	27
8. Njoftimi i Aplikantëve në lidhje me marrjen e vendimit	28
9. Ankesat	28
10. Kontrata për dhënien e grantit.....	28
11. Vizibiliteti i investimit dhe kontrollët pas financimit.....	29
12. Miratimi për Pagesën e Grantit – Kryerja e Pagesës.....	29
12.1. Dosjen e kërkesës për pagesë permbanj;	29
12.2. Kryerja e pageses	30
13. Përmbledhje e disa Shënimeve të Rëndësishme për Aplikantët.....	30
14. Anekset	33

1. Skema e Grantit SARED

1.1 Hyrje

Programi Gjermano-Danez “Mbështetje për Bujqësinë dhe Zhvillimin Rural në zonat e pafavorizuara në Shqipëri” – SARED është një program i financuar bashkërisht nga Qeveritë e Danimarkës dhe Gjermanisë në përputhje me objektivin strategjik të Strategjisë Ndër-Sektoriale të Zhvillimit Rural për Shqipërinë 2014 - 2020.

Kohëzgjatja e Programit është nga muaji qershor 2014 deri në muajin maj 2018.

Programi SARED ka për qëllim të rrisë qëndrueshmërinë ekonomike të zonave malore të disavantazuara në mënyrë të tillë që të gjenerojë një ndikim me bazë të gjerë. Një nga përbërësit e SARED është zbatimi i investimeve për zhvillimin e sektorit agro-ushqimor dhe turizmit rural. Skema e Grantit bashkëfinancohet nga përfituesit.

Skema e Grantit SARED do të zbatohet nga GIZ-i (**Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ)**) në bashkëpunim me MBZHRAU-n dhe do të operojë në Shqipëri në gjashtë qarqe, konkretisht në Shkodër, Kukës, Dibër, Korçë, Elbasan dhe Berat.

Mbështetja e Skemës së Grantit SARED do të ofrohet në tre Zinxhirë të përzgjedhur Vlerash, të cilat janë 1) ripërtpësit e vegjël, 2) pemët frutore dhe arrorët, 3) bimët aromatike dhe mjekësore.

Buxheti total i Skemës së Grantit është **6,500,000 EURO**.

Ky Udhëzues për Aplikantët përcakton rregullat për dorëzimin, përzgjedhjen, kontraktimin, zbatimin e projekteve të investimeve, dorëzimin e kërkesës për Pagesën e grantit, kontrollin në vend dhe ekzekutimin e pagesës sipas kërkesave të Skemës së Granteve në të tre Zinxhirët e Vlerës që mbulojnë të gjitha hallkat që nga ferma deri tek përpunimi, marketingu dhe shërbimet.

Ky Udhëzues së bashku me të gjithë informacionin që lidhet me Thirrjen për Aplikime si edhe formatet e nevojshme për aplikimin mund të merret në faqen e mëposhtme të internetit:

www.bujqesia.gov.al

ose duke klikuar direkt mbi linkun me poshte:

<http://www.bujqesia.gov.al/al/programi/projekti-sared>

1.2 Përkufizimet Kryesore

- **UpA:** Udhëzuesi për Aplikantët
- **Autoriteti Kontraktues:** GIZ / SARED
- **Aplikant:** është një fermer individual, një person fizik apo juridik, SHBB i cili dorëzon një aplikim për grant në përputhje me Thirrjen për Dorëzimin e Aplikimeve;
- **Përfitues** (ose përfitues i grantit): është një person fizik apo juridik, të cilit i është dhënë një grant për zbatimin e investimit (projektit).
- **Projekt investimi:** konsiston në një sërë aktivitete investimi në aktive të luajtshme dhe të paluajtshme me synim përmbushjen e objektivave të sektorëve që mbështet skema e grantit.
- **Grant:** është një pagesë nga Autoriteti Kontraktual për rimbursimin e një pjese të shpenzimeve të pranueshme të bëra nga përfituesi për projektin e investimit në aktive të luajtshme dhe të paluajtshme.
- **Vendimi për dhenien e grantit dhe nënshkrimin e kontrates:** është vendimi që merr autoriteti kontraktues për dhenien e grantit aplikuesit të sukseshmen mbi bazë të kontrates që nënshkruhet ndërmjet tyre.
- **Vendimi për autorizimin dhe kryerjen e pageses së grantit:** është vendimi i autoritetit kontraktues që autorizon sasinë e grantit dhe kryerjen e pageses. Ky vendim merret pasi kërkesa për pagesë që paraqet aplikanti pasi ka zbatuar investimin është vlerësuar pozitivisht.
- **Kontributi publik (SARED):** është shuma e kontributit financiar dhënë nga GIZ/SARED, e cila është e barabartë me 50% - 75% të totalit të shpenzimeve të pranueshme të projektit të investimit.
- **Kontributi i përfituesit:** është shuma e kontributit financiar dhënë nga përfituesi, e cila është e barabartë me 25% - 50% të totalit të shpenzimeve të pranueshme të projektit të investimit.
- **Shpenzime të pranueshme:** janë shpenzimet e aprovuara në përputhje me kërkesat e Skemës së Grantit të përcaktuara në Aneksin 6 të këtij Udhëzuesi për Aplikantët.
- **Aplikant i ri:** aplikant nën moshën 40 vjeç në ditën e aplikimit.
- **Ndërmarrje:** subjekt juridik që mund të përbëhet nga një ose nga më shumë stabilimente (njësi lokale prodhimi/përpunimi).
- **Stabiliment:** njësi lokale prodhimi e pajisur si person juridik që i përket një ndërmarrjeje që plotëson kriteret për t'u mbështetur nga kjo skemë grantesh.
- **Rikonstruksion:** rinovim i një ndërtese/godine ekzistuese (pa përfshirë zgjerimet).
- **Ndërtim:** ndërtim i një ndërtese/godine të re të një ferme/sipërmarrjeje/stabilimenti bujqësor ekzistues.
- **Përpunim:** nënkupton hapat që përfshijnë grumbullimin dhe ruajtjen deri në produktin përfundimtar
- **Marketing:** nënkupton investime dhe aktivitete për promovimin e një produkti

- **Diversifikim ne kuader te 3 ZV kondierohet;**
  - A. Cdo investim qe kryehet ne kuader te ZV 3 (MAPs)
  - B. Investimet e bera ne kuader te ZV 1 (RV) dhe ZV 2 (F&A) ne lidhje me;
    1. Perpunimin ne ferme dhe tregtimin e drejtperdrejte (me pakice) te produkteve bujqesore nen 3 ZV;
    2. Nje “Produkt te Ri” ne kuader te ZV 1 (RV) dhe ZV 2 (F&A)
- **Produkt i Ri:**
  - i. **Ne kuader te ZV 1 (RV)** konsiderohet
    - Futja ne ferme e racave te reja me kapacitet te larte dhe / ose
    - Produkte te reja qe prodhohen nga perpunimi i qumeshtit te RV
  - ii. **Ne kuader te ZV 2 (F&A)** konsiderohet
    - Futja ne ferme e varieteteve te reja me kapacitet te larte dhe / ose
    - Produkte te reja qe prodhohen nga perpunimi i lendeve te para

1.3 Objektivat e Përgjithshme të Skemës së Grantit SARED

Objektivat e përgjithshme të Skemës së Grantit për zhvillimin e sektorëve agro-ushqimor ne zonat rurale janë si më poshtë:

- Përmirësimi i performancës së përgjithshme dhe konkurrueshmërisë së prodhimit të produkteve bujqësore primare, si dhe të përpunimit dhe marketingut të tyre;
- Kontributi për rritjen e konkurrueshmërisë së zonave rurale shqiptare duke rritur kapacitetet e investimit dhe aftësinë perthithese te aktorëve ekonomikë në 3 Zinxhirët e Vleres;
- Te kontribuojë për përmirësimin gradual të fermave/stabilimenteve bujqësore në zonat rurale drejt plotesimit te standardeve kombëtare, kryesisht në fushat e sigurisë dhe cilësisë ushqimore, mirëqenies së kafshëve dhe shëndetit të kafshëve dhe bimëve dhe te mbrojtjes mjedisore,.
- Te kontribuojë për zhvillimin e aktivitetit ekonomik te gjelber gradual të fermave/stabilimenteve bujqësore në zonat rurale nepermjet investimeve ne energjine e rinovueshme dhe ato qe mirembajne mjedisin.

2. Zinxhirët e Vlerës, sektorët dhe përfituesit e pranueshëm

2.1. Investimet dhe Zinxhirët e pranueshëm të Vlerës

SARED mbështet investimet në prodhimin, përpunimin, ruajtjen dhe marketingun e produkteve në këta **3 Zinxhirë të Vlerës dhe nënsektorë të pranueshëm:**

1- Në Zinxhirin e Vlerës 1 – janë të pranueshëm këta nënsektorë;

Qumështi i Deles dhe Dhisë

- investimet **në ferme** që mbështesin prodhimin, ruajtjen, përpunimin dhe marketingun.
- investimet **jashtë fermës** që mbështesin ndërmjetësit (grumbulluesit) dhe përpunuesit.

Mishi i Dhenve dhe te Dhirtave

- investimet **në ferme** që mbështesin prodhimin, ruajtjen, përpunimin dhe marketingun.

2- Në Zinxhirin e Vlerës 2 – Pemët Frutore dhe Arrore

- investimet **në ferme** që mbështesin prodhimin, ruajtjen, përpunimin dhe marketingun.
- investimet **jashtë fermës** që mbështesin grumbulluesit, përpunuesit dhe marketingun.

3- Në Zinxhirin e Vlerës 3 – Bimët Aromatike dhe Mjekesore

- investimet **në ferme** që mbështesin prodhimin, ruajtjen, përpunimin dhe marketingun.
- investimet **jashtë fermës** që mbështesin grumbulluesit, përpunuesit dhe marketingun.

2.2. Kriteret e pranueshmërisë për Aplikantët në tre Zinxhirët e Vlerës

2.2.1. Kush mund të aplikojë?

Skema është e hapur për aplikime nga fermerë individë, persona fizikë dhe persona juridikë përfshirë SHBB-të të cilët zotërojnë ose përfaqësojnë ndërmarrje mikro, të vogla, të mesme dhe që aktualisht ushtrojnë një aktivitet ose që dëshirojnë të fillojnë një aktivitet (start up) në prodhimin, grumbullimin, përpunimin apo marketingun e produkteve bujqësore në kuadër të 3 Zinxhirëve të Vlerës të pranueshëm;

2.2.2 Kriteret e pranueshmërisë në lidhje me statusin, pronësinë dhe territorin ku aplikantët ushtrojnë aktivitetin

Për të qenë të pranueshëm, aplikantët duhet të plotësojnë këto kritere që vijojnë;

- a. Të jenë fermerë individualë të regjistruar në Drejtoritë Rajonale të Bujqësisë përkatëse dhe te paisur me kartë të fermerit, që ushtrojnë aktivitet ekonomik në kuadër të 1 nga 3 ZV te pranueshem, dhe që mund të provojnë pronësinë e tokës dhe/ose ndërtesës ku ushtrohet aktiviteti bujqësor me dokumenta të lëshuar në përputhje me legjislacionin vendas (shih kerkesat tek Formulari i Aplikimit – Aneksi 1 i UpA), **ose**
- b. Të jenë persona fizikë të regjistruar sipas legjislacionit kombëtar dhe të licencuar nëse e kërkon legjislacioni vendas për aktivitetin ekonomik në kuadër të 1 nga 3 ZV te pranueshem, dhe që mund të provojnë pronësinë e tokës dhe/ose ndërtesës ku ushtrohet aktiviteti bujqësor me dokumenta të lëshuar në përputhje me legjislacionin vendas (shih kerkesat tek Formulari i Aplikimit – Aneksi 1 i UpA) **ose**
- c. Të jenë persona juridikë me pronësi 100% private dhe të regjistruar në përputhje me legjislacionin vendas në Regjistrin Kombëtar dhe të licencuar nëse e kërkon legjislacioni vendas për aktivitet ekonomik në kuadër të 1 nga 3 ZV te pranueshem, dhe që mund të provojnë pronësinë e tokës dhe/ose ndërtesës ku ushtrohet aktiviteti bujqësor me dokumenta të lëshuar në përputhje me legjislacionin vendas (shih kerkesat tek Formulari i Aplikimit – Aneksi 1 i UpA) **ose**
- d. të pranueshëm janë Shoqëritë për Bashkëpunim Bujqësor të themeluara dhe të regjistruara në përputhje me legjislacionin vendas (Ligji Nr. 38/2012) në Regjistrin Kombëtar dhe të licencuara nëse e kërkon legjislacioni kombëtar, për aktivitetet ekonomik bujqësor në kuadër të 1 nga 3 ZV te pranueshem, dhe që mund të provojnë pronësinë e tokës dhe/ose ndërtesës ku ushtrohet aktiviteti bujqësor me dokumenta të lëshuar në përputhje me legjislacionin vendas (shih kerkesat tek Formulari i Aplikimit – Aneksi 1 i UpA) **ose**
- e. të pranueshëm janë edhe fermerët individë, personat fizikë dhe / ose personat juridikë dhe / ose Shoqëritë e Bashkëpunimit Bujqësor që kanë marrë me qira tokën dhe/ose ndërtesën për të paktën 5 vjet nepermjet nje kontrate qeramarrje te noterizuar, për një aktivitet ose disa aktivitete ekonomike bujqësore të pranueshme (investime të pranueshme sipas UpA) në përputhje me legjislacionin kombëtar dhe që mund të vërtetojnë pronësinë përmes dokumentacionit ligjor të lëshuar në përputhje me legjislacionin vendas (shih kerkesat tek Formulari i Aplikimit – Aneksi 1 i UpA). Kontrata e qiramarrjes duhet e noterizuar.
- f. Te pranueshem jane fermeret individe, personat fizike apo juridike dhe SHBB qe jane autorizuar te perdorin dhe investojne ne token apo ndertesen per te pakten 5 vjet pas dates se aplikimit per nje investim te pranueshem per te cilin aplikon. Ai / Ata duhet te paraqesin “Kontraten e Huaperdorimit” te noterizuar dhe te shoqeruar me dokumentacionin e pronesise te leshuara sipas legjislacionit ne fuqi (shi kerkesat ne Aneksin 1 te UpA).
- g. Te pranueshem jane ata qe ushtrojnë aktivitetin e tij / tyre ekonomik të pranueshëm në territorin e 6 qarqeve (Shkodër, Kukës, Dibër, Korçë, Elbasan dhe Berat) në përputhje me 1 nga 3 Zinxhirët e Vleres te pranueshem.
- h. Përbashkëtim nga rregulli i mësipërm do të bëhet për ata aktorë kryesorë të Zinxhirëve të Vleres 1-3 (grumbullues, përpunues), stabilimentet e të cilëve ndodhen jashtë këtij territori, por që 60% të sasisë të lëndës së parë që ata përpunojnë/shesin si produkt final e marrin nga territoret e pranueshme. Këtë fakt aplikuesi duhet ta vërtetojë me dokumenta ligjore si psh bilanci, dhe me kontratat e blerjes së produkteve lëndë e parë për përpunim, me prodhuesit nga rajonet e pranueshem.

- i. Ata duhet të aplikojnë **vetëm për investime** në Zinxhirët e Vlerës 1-3 dhe të bazuar ne Listen e Investimeve / Shpenzimeve te Pranueshme (Aneksi 3 dhe 4 i UpA),
- j. Për të qenë i pranueshëm për investime në fermë për përpunimin / marketingun e produkteve bujqesore në kuadrin e 1 nga 3 ZV te pranueshem, aplikanti duhet të prodhojë te pakten 30% të lëndës së parë respektive në fermën e tij.
- k. Nje aplikant nuk mund të paraqesë një aplikim të ri përpara se t'ë ketë marrë pagesën përfundimtare për një kontratë të mëparshme granti në kuadër të SARED.

2.2.3 Kerkesat minimale ne lidhje me aktivitetin bujqesor te pranueshem

Aplikantët qe te jene te pranushem per investime **duhet** të përmbushin **kërkesat minimale në lidhje me aktivitetet bujqësore ekonomike** ne kuader te 1 nga 3 ZV te pranueshem, brenda territorit të Republikës së Shqipërisë, sic specifikohet në tabelën më poshtë:

Zinxhiri i Vlerës	Kërkesat minimale		
	Prodhim / marketing	Grumbullim / Përpunim / Marketing	
ZV 1 - Ripërtypësit e Vegjël - Qumështi			
Për investime në sektorin qumësht dele/ dhie	në Ferme	në Ferme	Jashte Fermes
	Minimumi 30 dele dhe/ose dhi të të gjitha moshave dhe sekseve, të regjistruara në regjistrin e kafshëve të MBZHRAU në kohën e aplikimit.	Kapacitet minimal perpunimi 100 litra qumësht/ditë at the end of investment , por të paktën 30% e lëndës së parë të përpunuar duhet të prodhohet nga vetë aplikanti ne fermen e tij.	Kapacitet perpunues minimal 0,5 ton qumësht i përpunuar në ditë në fund të investimit (para pagesës përfundimtare) për njësitë/ stabilimentet e grumbullimit ose përpunimit të qumështit.
ZV 1 - Ripërtypësit e Vegjël - Mishi			
Për investimenë sektorin e mishit te dhenve/ dhirtave	në Ferme	në Ferme	Jashte Fermes
	Minimumi 30 dele dhe/ose dhi të të gjitha moshave dhe sekseve, të regjistruara në regjistrin e kafshëve të MBZHRAU në kohën e aplikimit	Nuk ka kërkesa minimale	Nuk pranohen aplikime
ZV 2 - Pemë Frutore dhe Arrore (F&A)			
Për investime në prodhimin e frutave dhe arroreve	në Ferme	në Ferme	Jashte Fermes
	Minimumi 0.2 ha tokë e kultivuar me peme frutore në një bllok në kohën në fund të investimit (para pagesës përfundimtare).	Për përpunimin në nivel ferme të paktën 30% e lëndës së parë të përpunuar duhet të prodhohet nga vetë aplikanti ne fermen e tij.	Nuk ka kërkesa minimale
ZV 3 - Bimët Aromatike dhe Mjekesore (BAMs)			
Për investime në BAMs	në Ferme	në Ferme	Jashte fermes
	Minimumi 0.2 ha tokë e kultivuar me Bimë Mjekesore dhe Aromatike në një parcelë në fund të investimit (perpara pageses).	Për përpunimin në nivel ferme të paktën 30% e lëndës së parë të përpunuar duhet të prodhohet nga vetë aplikanti ne fermen e tij.	Nuk ka kërkesa minimale

Nje aplikant mund të aplikojë për investime përgjatë të njëjtit Zinxhir Vlerash duke permbushur kërkesat minimale respektive.

2.2.4 Kriteria të pranueshmërinë ne lidhje me detyrimet financiare për aplikantët

Aplikanti duhet:

- të ketë përmbushur detyrimet në lidhje me taksën mbi tokën, në rast se është një fermer individual.
- të ketë përmbushur të gjitha detyrimet financiare kundrejt shtetit siç ia kërkon ligji ne perputhje me statusin me te cilin aplikon dhe detyrimeve financiare ne lidhje me aktivitetin e tij ekonomik, persa i perket taksave / tatimeve, duke përfshirë taksën mbi tokën, taksën mbi pronën (ndërtesat) dhe të ketë paguar kontributet për sigurime shoqërore (sigurimet për pension dhe sigurimet shëndetësore), në rast se aplikanti është person fizik ose juridik dmth nje operator biznesi privat ose SHBB **dhe**
- të mos ketë detyrime financiare të papaguara ndaj MBZHRAU dhe strukturave vartese te sal (perfshire AZHBR).
- Te mos kete perfituar grante publike (fonde) ne 5 vitet e fundit per te njejtat investime per te cilat aplikon ne SARED.

2.2.5 Kriteret e pranueshmërisë në lidhje me investimet

- Në përfundim të investimit ato duhet të jenë në përputhje me standardet kombëtare në fushën përkatëse; atë të sigurisë ushqimore, të shëndetit dhe mirëqënies së kafshëve, të mbrojtjes së bimëve dhe mbrojtjes mjedisore,.
- Në rastin e investimeve në energji të rinovueshme (në nivel ferme), të pranueshme janë vetëm investimet për përdorim të energjisë që përftohet vetëm për aktivitetin vetjak bujqësor në fermë.
- Materiali mbjelles si farërat dhe/ose fidanet për frutat, aroret dhe/ose BAMs që do të përdoren duhet të jenë të certifikuara, respektivisht te regjistruara nga ESHFF sipas legjislacionit kombëtar përkatës në fuqi.

2.3 Kushtet Financiare të Projekteve për Investime të Pranueshme

2.3.1 Minimumi dhe Maksimumi i investimeve të pranueshme

Në këtë kuadër, shpenzimet e pranueshme totale (shihni seksionin 3) për të cilat mund të kërkohej një grant, duhet të jenë midis këtyre shumave minimale dhe maksimale të shpenzimeve/investimeve të pranueshme:

- shuma **minimale** e totalit te investimeve të pranueshme **në ferme**: 400,000 Lek
- shuma **maksimale** e totalit te investimeve të pranueshme **në ferme**: 3,500,000 Lek
- shuma **minimale** e totalit te investimeve të pranueshme **jashte fermes**: 700,000 Lek
- shuma **maksimale** e totalit te investimeve të pranueshme **jashte fermes**: 10,000,000 Lek

2.3.2 Intensiteti i ndihmes (Shuma maksimale e grantit)

Kujdes: Madhesia e vleres se grantit perlogaritet vetem mbi bazen e “shpenzimeve te pranueshme” (jo mbi madhesine e vleres se investimit). “Shpenzimet e papranueshme” nuk merren parasysh ne perlogaritjen e vleres se grantit.

A. Për investimet në ferme në kuadrin e ZV 1-3, madhesia e grantit është nga 65% deri në 75% të totalit të shpenzimeve të pranueshme të investimit të pranueshëm të realizuar dhe te detajuar si vijon;

- **Madhesia bazë e grantit për të gjithë përfituesit për investimet në nivel ferme është 65 % e totalit të shpenzimeve të pranueshme.**
- **Shumes baze te grantit prej 65% do t’i shtohet vlere prej 10 %** e shpenzimeve të pranueshme të bera ne lidhje me investimin e realizuar në lidhje me magazinimin dhe manovrimin trajtimin dhe asgjësimin e e plehut (ne blegtori), por edhe të mbetjeve të tjera që vijnë si rezultat i aktivitetit ekonomik bujqesor, duke respektuar standardet kombëtare të mbrojtjes së mjedisit.

B. Për grumbulluesit dhe agro-përpunuesit (investimet jashtë ferme) në kuadrin e ZV 1-3, Madhesia e Grantit është 50% - 60% e shpenzimeve totale të pranueshme për investimin e pranueshëm të realizuar si vijon.

- **Madhesia bazë e grantit për grumbulluesit dhe agro-përpunuesit është 50 %** e shpenzimeve totale të pranueshme për investimin e pranueshëm të realizuar.
- **Kësaj shume do t’i shtohet vlere prej 10 %** e shpenzimeve të pranueshme te bera ne lidhje me investimin e pranueshëm të realizuar për menaxhimin e mbetjeve (trajtimin dhe asgjësimin e mbetjeve që vijnë si rezultat i aktivitetit ekonomik - përpunimit), **OSE** nëse investimi është realizuar nga një aplikant i ri në moshë (*individ apo përfaqësues ligjor i kompanisë private/shoqatës për bashkëpunim bujqësor*) **OSE** nëse investimi është realizuar nga një grua (*individ apo përfaqësues ligjor i kompanisë private/shoqatës për bashkëpunim bujqësor*).

2.3.3 Kohëzgjatja e zbatimit të një projekti

Afatet e realizimit te investimit dhe te paraqitjes se kerkeses per pagesen e grantit do të specifikohen në kontratat individuale të granteve që nenshkruhen ndermjet Autoritetit Kontraktues (GIZ) dhe përfituesve potencialë. Kontrata e nenshkruar përmban edhe informacionin nese eshte e mundur por edhe se si vepohet ne rast te nevojës per shtyrjen e afateve te realizimit te investimit.

Data maksimale e mundeshme per zbatimit e një projekti investimi eshte data **31 janar 2018**, dhe Kërkesa për Pagesë duhet të dorëzohet maksimumi deri më **21 shkurt 2018**.

Pertej këtyre afateve të lartpermendura nuk do të ketë asnjë shtyrje.

2.3.4 Si paguhet Granti?

- Në kuadrin e skemës së grantit SARED” nuk bëhen pagesa paradhënie apo pagesa të ndërmjetme.
- Granti do të paguhet i gjithë njëherësh në përfundim të investimit të pranueshëm të kontraktuar.
- Pagesa do të bëhet ne baze te kerkeses per pagesen e grantit qe aplikanti e paraqet ne perfundim te realizimit te investimit siç parashikohet në kontratë. .Formulari i Kerkeses per Pagese shkarkohet nga faqja e internetit e MBZHRAU.

3. Rregullat e Pranueshmërisë

3.1 Shpenzimet e pranueshme në kuadrin e 3 ZV-es

Me poshte jane shpjeguar me ne detaje 2 kartegorige e shpenzimeve qe konsiderohen (i) te pranueshme dhe (ii) te papranueshme

Për të qenë të rimburueshme me ane te grantit, shpenzimet duhet të jenë në përputhje me dispozitat e Kontratës së Grantit te nenshkruar ndermjet perfituesit dhe autoritetit kontraktues. Formati i kontrates se grantit qe i ofron aplikuesve informacion mbi permbajtjen e saj është i publikuar në faqen e internetit të MBZHRAU: www.bujqesia.gov.al

3.1.1 Shpenzimet (kostot) e pranueshme

Për perlllogaritjen e grantit do të merren parasysh vetëm “shpenzimet e pranueshme”.

Kostot (shpenzimet) e pranueshme të bëra nga përfituesi duhet të plotësojnë të gjitha kriteret që vijojnë:

- të jenë kosto që janë te nevojshme per zbatimin e investimit te paraqitur në Listën e Shpenzimeve / Investimeve të Pranueshme (Aneksi 3 i UpA) dhe në buxhetin e detajuar të kontratës së grantit;
- të jenë të identifikueshme dhe të verifikueshme; çdo pagesë që lidhet me shpenzimet e pranueshme (si psh: blerje makinerish, punime ndërtimi, apo blerje shërbimesh këshillimore, etj) duhet të dokumentohet nga aplikanti nëpërmjet faturave të lëshuara nga *furnitorë apo ofrues te regjistruar të shërbimeve*. Këto kosto duhet, veçanërisht ne rastin e personave fizike dhe ligjore, të mbahen në librat e llogarive të Përfituesit të Grantit qe jane të përcaktuara sipas standardeve në fuqi të Shqipërisë për mbajtjen e llogarive dhe sipas praktikave të zakonshme të ndjekura nga Përfituesi i Grantit për mbajtjen e kostove.
- të jenë të identifikueshme dhe te vertetueshme, te arsyeshme, të justifikuara dhe në përputhje me kriteret e menaxhimit të shëndoshë financiar, sidomos sa i përket ekonomicitetit dhe efencës.
- të jenë kosto që lidhen me blerjen e makinerive dhe pajisjeve të reja, duke përfshirë edhe programet kompjuterike që shkojnë deri në vlerën e tregut të aseteve;
- është edhe tatimi mbi vlerën e shtuar (TVSH)¹ për aplikantët që janë të regjistruar si fermerë individualë te regjistruar me NIPT ose karte fermeri.
- të jenë kosto që janë bërë dhe disbursuar gjatë periudhës së zbatimit të Projektit të Investimit (me përjashtim të kostove të përgjithshme). Periudha e zbatimit dhe data e fillimit te saj do të parashikohet në kontratën e grantit midis aplikantit dhe Autoritetit Kontraktues: për këtë arsye, projekti i investimit nuk mund të fillojë dhe Përfituesit e Granti nuk mund të lidhë kontrata dhe /ose te beje pagesa (transferta bankare) per furnitorët apo ofruesit e shërbimeve qe lidhen me zbatimin e projektit nenshkrimin te kontrates me autoritetin kontraktues.

1- Fermeret te cilet do te importojne direkt vete paisjet ose makinerite bujqesore pa paguar TVSH duhet ta deklarojne kete fakt ne formularin e aplikimit dhe duhet te respektojne procedure qe percaktohet ne Ligjin Nr 92/2014 te dates 24/072014 dhe ne VKM Nr 13 date 14/02/2015

- Te jenë kosto që lidhen me ndërtimin dhe rikonstrukcionin / përmirësimin e pronave të paluajtshme. Ne kete rast;
  - a. Punimet e ndërtimit duhet të kryhen nga një palë e tretë e kontraktuar (person fizik ose juridik i regjistruar). Puna e vetë fermerit dhe e të afërmeve të tij / punëtorëve të sipërmarrjes është kosto e pranueshme².
  - b. Punimet e mirëmbajtjes rutinë të ndërtesave dhe godinave nuk janë të pranueshme. Mirëmbajtje rutinë do të thotë shërbime që kryhen sipas një plani sistematik dhe që kanë për qëllim të zgjasin jetën e përdorimit të një ndërtese dhe të reduktojnë nevojën për riparime madhore.
- Të jenë kosto të përgjithshme që lidhen me shpenzime që i referohen investimit dhe që behen kryesisht për qëllime të përgatitjes së dosjes së aplikimit dhe zbatimin e investimit, si:
  - a. pagesa për këshilluesit për përgatitjen dhe dorëzimin e aplikimit, përgatitja e planit të biznesit, kostot e përkthimit zyrtar të dokumenteve për dorëzimin e aplikimit, kostot e këshilltarit për ndjekjen dhe zbatimin e investimit të pranueshëm, duke përfshirë edhe përgatitjen e Kërkesës për Pagesë.
  - b. përgatitja e planit të projektit (projekti arkitekturor, projekti i ndërtimit, preventivi i shpenzimeve, projekti teknologjik, projekti elektrik, projekti inxhinierik) arkitektët, inxhinierët, topografet, dhe
  - c. kosto të tjera për konsulence për studime fizibiliteti, përgatitje të strategjive të marketingut që lidhen ngushtë me investimin,
  - d. kostot e marrjes së licencave,

Shuma totale e kostove të përgjithshme të pranueshme është deri në një tavan prej 12 % të shpenzimeve totale të pranueshme, duke përfshirë edhe kostot për përgatitjen e planit të biznesit deri në një tavan prej 4 % të shpenzimeve totale të pranueshme. Keto shpenzime duhet të vertetohen me fature origjinale të leshuar nga ofruesit e shërbimit, të regjistruar sipas legjislacionit Shqiptar.

3.2 Investime dhe Shpenzime të Papranueshme

Në kuadrin e të 3 Zinxhirëve të Vlerave, **investimet /shpenzimet e mëposhteme** nuk do të merren parasysh në përlogaritjen e masës së grantit:

- Projektet ku produkti përfundimtar nuk është në listën e shpenzimeve të pranueshme paraqitur në Aneksin 3;
- Projektet/investimet e financuara nga burime të tjera publike për të njëjtat investime;
- Projekte thjesht kërkimore/studimore;
- Projekte që lidhen me përpunimin dhe marketingun e produkteve, të cilat imitojnë apo zëvendësojnë produktet bujqësore primare në Zinxhirët e Vlerës 1-3 (p.sh. qumështin dhe produktet e qumështit);
- Projekte për zëvendësimin e objekteve, paisjeve të financuara nga grante të tjera në 5 vitet e mëparshme;

---

2 - Kontrolloni tek pika mbi kostot e pranueshme se çfarë "kontributi në natyrë është i pranueshëm".

- Projekte që kanë filluar para nënshkrimit të kontratës me autoritetin kontraktues;
- Puna e aplikantit dhe ajo e punëtorëve dhe të afërmeve të tij për projektin;
- Punimet e mirëmbajtjes rutinë të ndërtesave dhe godinave nuk janë të pranueshme. Mirëmbajtje rutinë do të thotë shërbime që kryhen sipas një plani sistematik dhe që kanë për qëllim të zgjasin jetën e përdorimit të një ndërtese dhe të reduktojnë nevojën për riparime madhore;
- Blerja, marrja me qera apo leasing e tokës dhe godinave ekzistuese dhe marrja me qera/leasing e makinerive / paisjeve bujqesore;
- Blerja, marrja apo leasing e kafshëve;
- Blerja e bimëve një-vjeçare dhe mbjellja e tyre;
- Kostot e operimit (si mallrat e konsumit, shërbimet dhe furnizimi me karburant – energji elektrike, ujë, naftë, gaz, etj.), kostot e mirëmbajtjes, amortizimit dhe qirasë;
- Të gjitha llojet e kontributeve në natyrë;
- Tatimi mbi Vlerën e Shtuar për aplikantët që janë regjistruar si persona fizike ose juridike;
- Taksa të tjera;
- Tarifat doganore dhe të importit dhe çdo detyrim tjetër;
- Kostot e këmbimit të monedhes, detyrimet dhe humbjet nga këmbimi valutor, si dhe shpenzimet e tjera thjesht financiare;
- Leasing-u, marzhet e qiradhënësve, kostot e rifinancimit të interesave, tarifat e sigurimeve dhe shpenzimet administrative shtesë (*overheads*);
- Çdo kosto e ngarkuar nga administrata publike në menaxhimin dhe dhenien e shërbimeve;
- Blerja e pajisjeve të përdorura;
- Shpenzimet e bëra para nënshkrimit të kontratës së Grantit me përjashtim të kostove të përgjithshme siç përcaktohen në seksionin 3.1;
- Gjobat, penaltitetet financiare dhe shpenzimet e proceseve gjyqësore;
- Detyrimet bankare, kostot e garancive dhe detyrimet e ngjashme;
- Borxhet dhe përqindjet e interesave të borxheve nga humbjet ose detyrimet potenciale të ardhshme;
- Interesat që janë për t'u paguar;
- Kostot e të njëjtit investim të mbuluara nga një tjetër projekt i financuar nga një program kombëtar apo donator.

4. Objektivat e përgjithshëm dhe specifike të investimeve të pranueshme

Ju lutemi, referojuni Aneksit 3 të UpA, ku jepen detajet të investimeve që janë të pranueshme në kuadrin e kësaj Skeme grantesh.

Një aplikim mund të përmbushë **një ose më shumë objektiva të një Zinxhiri Vlere dhe të përfshijë një ose më shumë lloje investimi** të renditur në Aneksin 3 - Lista e Shpenzimeve të Pranueshme të Udhëzuesit për Aplikantët të skemës së granteve SARED.

Objektivat e përgjithshme të skemës së granteve SARED

Rritja e produktivitetit dhe konkurrueshmërisë së fermave bujqësore, stabilimenteve agro-përpunuese dhe turizmit rural;

Te kontribuojë për zhvillimin e aktivitetit ekonomik të gjelber të fermave/stabilimenteve bujqësore në zonat rurale nepermjet investimeve në energji dhe ato që mirembajnë mjedisin.

Modernizimi i prodhimit, përpunimit të produkteve bujqësore në përputhje me kërkesat ligjore kombëtare, përkatësisht standardet *në fushat e mbrojtjes/ruajtjes mjedisore, sigurisë dhe cilësisë ushqimore, shëndetit të bimëve dhe shëndetit dhe mirëqenies së kafshëve.*

4.1 Zinxhiri i Vleres 1 – Ripërtypësit e Vegjël (Delet dhe Dhitë)

4.1.1 Prodhimi / përpunimi / marketingu (Delet dhe Dhitë)

Të pranueshme për mbështetje janë projektet e investimit me këto objektiva:

- Rritja e prodhimit dhe cilësisë së qumështit në nivel ferme përmirësimit të kushteve të mbareshtimit, të strehimit, të teknikave të ushqyerit, prodhimit të ushqimit për blektorine, teknologjine e prodhimit të qumështit të mishit nga dhente e dhite, përmirësimin e mjeljes dhe të higjenes etj.;
- Përmirësimi i kushteve të higjienës dhe cilësisë së qumështit të papërpunuar në nivel ferme përmes modernizimit të prodhimit, ruajtjes në pikat e grumbullimit të qumështit dhe teknologjive dhe praktikave të transportit;
- Përmirësimi i shëndetit dhe mirëqenies së kafshëve përmes investimeve në strehimin e kafshëve dhe në mënyrën e manovrimit;
- Futjes së mënyrave të manovrimit, ruajtjes dhe trajtimit të plehut miqësore me mjedisin;
- Nxitja e futjes së teknologjive dhe praktikave në njësitë/ndërmarrjet e përpunimit të qumështit që kontribuojnë në prodhimin e produkteve të bulmetit që plotësojnë standardet kombëtare dhe që përmirësojnë konkurrueshmërinë;
- Mbështetja e futjes së sistemeve të sigurisë dhe cilësisë ushqimore;
- Përmirësimi i trajtimit dhe manovrimit të mbetjeve.
- Futja graduale e elementeve të ekonomisë së gjelber nepermjet investimeve në energji dhe ato që mirembajnë mjedisin.

4.2 Zinxhiri i Vleres 2 – Pemët Frutore dhe Arrorët

4.2.1 Prodhimi / përpunimi / marketingu

Të pranueshme për mbështetje janë projektet e investimit që kanë këto objektiva specifike:

- Përmirësimin e teknikave dhe teknologjisë së prodhimit dhe përpunimit, si dhe prodhimin e certifikuar të fidanëve për t'u dhënë mundësi fermerëve që të prodhojnë fruta arrore të një cilësie që mund të konkurrojnë në tregun shqiptar që po ndryshon shumë shpejt;
- Përmirësimin e teknologjisë së prodhimit të frutave dhe arrove për përmirësimin e përgjithshëm të standardeve minimale përkatëse në fuqi në Shqipëri dhe sidomos në fushën e ruajtjes dhe aplikimit të kimikateve dhe plehëruesve të mbrojtjes së të korrave dhe në nivelet e mbetjeve kimike;
- Uljen e humbjeve pas korrjeve përmes investimeve në nivel ferme në teknologjinë dhe infrastrukturën e ruajtjes dhe pajisjeve të manovrimit pas vjeljes, duke përfshirë kapacitetet ftohëse, përzgjedhëse dhe linjat e paketimit;
- Mbështetjen e futjes së sistemeve të sigurisë dhe cilësisë ushqimore;
- Përmirësimin e marketingut të produkteve të përpunuara të frutave; në veçanti adresimin e problemit të kostove të larta të materialit paketues.
- Futja graduale e elementeve të ekonomisë së gjelber nepermjet investimeve në ernergjine e rinovueshme dhe ato që mirerruajnë mjedisin.

4.3 Zinxhiri i Vleres 3 – Bimët Mjekësore dhe Aromatike

4.3.1 Prodhimi, grumbullimi/përpunimi / marketingu i Bimëve Aromatike dhe Mjekësore

Të pranueshme për mbështetje janë projektet e investimeve që kanë këto objektiva specifike:

- Përmirësimi i teknikave dhe teknologjisë së prodhimit dhe përpunimit, si dhe prodhimin të certifikuar të fidanëve për t'u dhënë mundësi fermerëve, grumbulluesve dhe përpunuesve që të prodhojnë Bimë Aromatike dhe Mjekësore të një cilësie që mund të konkurrojnë në tregjet shqiptare dhe të huaja (eksportet) kërkuese dhe që ndryshojnë shumë shpejt;
- Përmirësimi i teknologjisë së prodhimit të Bimëve Aromatike dhe Mjekësore për përmirësimin e përgjithshëm të standardeve përkatëse minimale të zbatueshme për tregjet ndërkombëtare dhe sidomos në ruajtjen dhe aplikimin e mbrojtjes, kimikateve dhe përdorimit të plehëruesve për Bimët Aromatike dhe Mjekësore, si dhe për nivelet e mbetjeve kimike;
- Reduktimi i humbjeve pas vjeljes përmes investimeve në nivel ferme në teknologjinë dhe infrastrukturën e ruajtjes dhe në pajisjet për manovrimin pas vjeljes, për seleksionimin dhe për linjat e paketimit;
- Mbështetja e futjes së sistemeve të sigurisë dhe cilësisë ushqimore;
- Përmirësimi i marketingut të produkteve të përpunuara të Bimëve Aromatike dhe Mjekësore që adresojnë kostot që lidhen me materialet e paketimit, etj.
- Futja graduale e elementeve të ekonomisë së gjelber nepermjet investimeve në ernergjine e rinovueshme dhe ato që mirerruajnë mjedisin.

5. Procedura e Aplikimit

5.1 Thirrja për aplikime

Aplikantët do të ftohen për të paraqitur aplikimet e tyre përmes një thirrje të hapur për aplikime, e cila do të bëhet publike përmes njoftimeve të publikuara në mediat kombëtare dhe rajonale dhe në faqen e internetit të MBZHRAU-t www.bujqesia.gov.al

Kujdes, informacioni i sakte mbi thirrjet për aplikime, kohezgjatjen e sejciles nga thirrjet për aplikime si edhe afatet brenda të cilave mund të paraqiten aplikimet do të përcaktohen në njoftimin për thirrjen për aplikime do të publikohet në gazetën kombëtare por do të publikohet edhe në faqen e internetit të MBZHRAU www.bujqesia.gov.al.

Thirrja e dytë për aplikime do të hapet me 01 Tetor 2015 dhe do të qendrojë e hapur deri me 31 Janar 2016.

Në kuadër zbatimit të skemës së granteve SARED data me e fundit e pranimit të aplikimeve do të jetë 30 shtatori i vitit 2017 ose data kur kanë përfunduar fondet e skemës së granteve SARED.

5.2 Përmbajtja e dosjes së Aplikimit

Dosja e aplikimit duhet të jetë e tera në gjuhën shqipe, respektivisht përkthyer në shqip. Në rastin kur dokumentat mbështetëse si psh. ofertat, faturat etj nuk janë në gjuhën shqipe (furnitoret nga jashtë vendit) atëherë behet një përkthim zyrtar në gjuhën Shqipe dhe i bashkëngjitet dokumentit origjinal.

Aplikantët duhet të paraqesin dosjen e Aplikimit që përmban:

(a) Formularin e aplikimit, (Aneksi 1 i UpA)

(b) Planin e Biznesit dhe

(c) Të gjitha dokumentet mbështetëse, siç kërkohet në formularin e Aplikimit.

(a) Formulari i Aplikimit – Aneksi 1. Ju lutemi paraqisni formularin e aplikimit në **version të plotësuar në kompjuter dhe të printuar origjinal dhe të firmosur nga aplikuesi.**

(b) Plani i Biznesit:

- **Për investimet deri në 1,400,000 lekë**, ju lutemi përdorni **formularin model të Planit të Biznesit** ofruar në **Aneksin 2.1**, i cili konsiston vetëm në një Plan Biznesi të thjeshtë përshkrues / narrativ;
- **Për investime mbi 1,400,000 lekë**, ju lutemi përdorni **formularin model të Planit të Biznesit** ofruar në **Aneksin 2.2**, i cili konsiston në dy pjesë një narrative dhe një financiare:
- **Pjesa narrative** e Planit të Biznesit duhet të përgatitet duke përdorur modelin e dhënë në **Aneksin 2.2.1** dhe duhet të dorëzohet e printuar në letër në versionin origjinal;
- **Pjesa Financiare** e Planit të Biznesit duhet të përgatitet duke përdorur modelin e dhënë në **Aneksin 2.2.2** dhe duhet të dorëzohet në versionin e printuar dhe në atë elektronik (CD-Rom)

per arsyen sepse (llogaritjet e bëra në versionin elektronik të pjesës financiare të Planit të Biznesit dërguar në CD-ROM do të verifikohen).

Ju lutemi që të përgatitet një BP sa më i plotë ndiqni me kujdes udhëzimet mbi përgatitjen e BP që jepen në Aneksin 2.3 të UpA.

(c) Të gjitha dokumentet mbështetëse, që kërkohen në formularin e Aplikimit (shih Aneksin 1 të Udhëzuesit për Aplikantët)

- Aplikanti duhet të dorëzojë së bashku me dosjen e aplikimit të gjitha dokumentet mbështetëse, që kërkohen dhe që paraqiten në listën e faqes së fundit të Formularit të Aplikimit (Aneksi 1 i UpA), si provë për të vërtetuar se ai apo ajo i plotëson të gjitha kriteret e pranueshmërisë që lidhen me investimin.
- Në rastin kur Formulari i Aplikimit kërkon “Kopje” të dokumenteve, këto kopje të dokumentave duhet të jenë të firmosura në çdo faqe nga vete aplikanti.
- Aplikanti duhet të ruajë një dosje me të gjitha dokumentet origjinale në fermën /stabilimentin e tij, sepse ato do të kërkohen dhe krahasohen me kopjet e dorëzuara për të vërtetuar origjinalitetin e kopjes gjatë kontrollit në vend (që do të ushtrohet në ferme apo stabiliment). Në rast të mospërputhjes të dokumentave të dorëzuar si kopje me origjinalin aplikimi mund të refuzohet ose perkatesisht do të refuzohet pagesa përkatëse për grantin. Dokumentat origjinale duhet të përmbajne të gjithë elementet që kërkon legjislacioni shqiptar (si psh vula, nënshkrime, protokollin etj)
- **Së bashku me formularin e Aplikimit, aplikantët duhet të paraqesin edhe dokumentat e mëposhtëm;**

A. *3 oferta origjinale* për çdo shpenzim që lidhen me projektin e investimit dhe që është më i lartë se sa 140,000 Lek (Vlera totale e fatures).

B. *Ne rastin e kostove për blerjen e shërbimeve nën kategorinë “**kosto të përgjithshme**” aplikuesi dorezon si vijon;*

1. *Ne rastin kur vlera totale e fatures nuk e kalon vlerën 1,400,000 Lek aplikuesi dorezon vetëm faturën origjinale leshuar nga ofruesi i shërbimeve sipas kërkesave të legjislacionit shqiptar.*
2. *Ne rastin kur vlera totale e fatures e kalon vlerën 1,400,000 Lek aplikuesi dorezon*
  - i. *Kontraten e nënshkruar ndërmjet tij dhe ofruesit të shërbimit dhe*
  - ii. *faturën origjinale leshuar nga ofruesi i shërbimeve sipas kërkesave të legjislacionit shqiptar.*

Kërkesat në lidhje me ofertat janë si më poshtë:

Të trija ofertat duhet të jenë lehtësisht të krahasueshme, për këtë arsye

- a. Aplikuesi kërkon 3 oferta nga 3 furnitore të ndryshme mbi bazën e kërkesës të bazuar në të njëjtat specifikime teknike për çdo mall/shërbim.
- b. Aplikuesi për këto përgatitje specifikime teknike neutrale për secilin ze të investimit për të cilin ai aplikon tek SARED si vijon;
  - i. Në rastin e investimeve në makineri / pajisje ofertat duhet të përmbajne elementet si psh tipi, modeli, kapaciteti/ fuqia si edhe karakteristika të tjera thelbësore për pajisjen/ mainerine)si psh në rastin e traktorit tipi dhe modeli i motorrit, madhësia e gomave, Nr shasise etj)

- ii. Dhe ne rastin investimit ne ndertim / rikonstruksion oferta duhet të bazohet mbi të njëjtin preventiv ose specifikime teknike, te permbaje sasite etj.

Ofertat / faturat nga furnitorët e huaj duhet te kerkohen dhe te leshohen mundesisht ne gjuhen angleze. Aplikuesi duhet t'i perktheje keto ne gjuhen shqipe nga nje perkthyes i autorizuar.

Ofertat nga furnitorët ne Shqiperi duhet te leshohen ne gjuhen Shqipe.

Furnitorët te cileve iu kërkohet te paraqiten tre oferta për të gjitha shpenzimet qe lidhen me investimin dhe qe jane ne vleren mbi 140,000 lekë, nuk duhet te kene lidhje farefisnore dhe ose biznesi me njeri tjetri apo me aplikantin (me lidhje farefisnore ketu kuptohen anetaret e ngushte te familjes dhe me ekzakt Bashkeshorti, Bashkeshortja, Babai, Nena, Vellai, Motra, Kunati, Kunata).

Aplikuesi i kerkon furnitoreve qe se bashku me oferten te dorezojne edhe nje dokument me te dhena per regjistrimin e tyre sic pershkruhet ne piken 5,14 te formularit te aplikimit.

Ne rastin kur verifikohen lidhje ndermjet aplikuesit dhe perfaqesuesit ligjor te ofertuesit te perzgjedhur ateherë kerkohet nje oferte e re.

Në rast se konstatohet se oferta e paraqitur është e rreme dhe është lëshuar me qëllim që aplikanti të ketë një avantazh të paligjshëm, atëherë një aplikim i tillë do të refuzohet.

Nëse nuk zgjidhet oferta me vleren më te ulët/ekonomike, aplikanti duhet të japë një arsyetim/justifikim te shkruar për këtë zgjedhje e cila do vleresohet nga GIZ.

Aplikanti ben krahasimin e tre ofertave bazuar ne tabelen e perfshire ne pjesen pershkruese (narrative) te biznes panit (shih tabelen per krahasimin e ofertave tek Biznes plani aneksi 2.1 dhe 2.2.1).

Elementet kryesore që kërkohen për formatin e ofertave paraqiten më poshtë:

- Data e lëshimit
- Emri i furnitorit;
- Numri i regjistrimit të furnitorit;
- Preventivi me çmimin për njësi, në rast punimesh;
- Specifikimet e detajuara teknike në rast pajisjesh/makinerish;
- Çmimi, TVSH-ja dhe taksa të tjera të paraqitura veç e veç;
- Vlefshmëria e ofertës; e cila duhet te mbuloje te gjithë periudhen e investimit
- Firma e përfaqësuesit ligjor dhe vula.

Ofertat duhet të jenë të krahasueshme, të lëshuara në origjinal, të vlefshme për periudhën gjatë së cilës do të bëhet blerja/investimi, duhet të jenë reale nga kompani të regjistruara dhe nuk duhet të kenë lidhje kapitali me njëra-tjetrën, duhet të jenë të përkthyer në shqip nëse lëshohen nga kompani të huaja të regjistruara në vende jashte Shqiperise.

Të gjitha vlerat në oferta apo fatura duhet të jepen në Lek. Për ato oferta/fatura që lëshohen në valute te huaj nga furnitorët/kompanitë e huaja, llogaritja e vlerave nga monedha e huaj në lekë qe perfshihet ne kontrate bëhet me kursin e këmbimit të muajit në të cilin është hapur thirrja për aplikime ose në ne rastin e Kërkesës për Pagesë llogaritja behet mbi bazen e kursit te kembimit të muajit në të cilin dorëzohet Kërkesa për Pagesë. Kursi i këmbimit gjendet në këtë adresë:

http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/infoeuro/infoeuro_en.cfm

5.3 Procedura për Dorëzimin e Aplikimeve

Dosjet e aplikimit duhet të dorëzohen në zyrat rajonale përkatëse të SARED dhe MBZHRAU-së në secilin prej qarqeve që mbulon skema e granteve SARED, dorazi dhe personalisht.

Do të pranohen vetëm aplikimet që dorëzohen në përputhje me afatet e thirrjes përkatëse të shpallura në Thirrjen për Aplikime të publikuar.

Aplikuesit e pranueshëm sipas pikës 2.2.2 të UpA që e kanë stabilimentin e tyre (grumbullim / përpunim) jashtë territorit të 6 qarqeve të pranueshëm e dorëzojnë aplikimin në zyrën e qarkut ku ata blejnë sasinë me të madhe të produktit bujqësor lende e përpunim / tregtim.

Aplikimet duhet të dorëzohen në një zarf. Në zarf, aplikanti duhet të shkruajë emrin dhe adresën e tij të plotë (kontaktet), titullin e projektit (investimit) dhe Zinxhirin e Vlerës.

Në kuadër të skemës së granteve SARED, një aplikant mund të paraqesë maksimumi vetëm 2 aplikime të suksesshme.

Por ai nuk lejohet të paraqesë 2 aplikimet në të njëjtën kohë.

Aplikanti mund të paraqesë aplikimin e dytë nëse ai apo ajo ka përfunduar me sukses kontratën e përpunimit për grant dhe ka marrë pagesën e grantit për investimin e bërë në kuadër të kontratës së përpunimit.

Autoriteti Kontraktues (GIZ) ruan pronësinë e të gjitha aplikimeve të marra. Rrjedhimisht, aplikantët nuk kanë asnjë të drejtë që të kërkojnë t'u kthehen aplikimet origjinale.

5.4 Renditja e Aplikimeve

Në këtë skemë nuk do të përdoret asnjë lloj renditjeje e caktuar e kandidatëve (*ranking*), pasi këtu do të ndiqet rregullisht "Atij që vjen i pari, i shërbehet i pari". Në rast se ky rregull do të ndryshojë aplikantët do të njoftohen paraprakisht.

6. Shënime të rëndësishme në lidhje me pranueshmërinë / refuzimin e Aplikimeve

Në qoftë se disa prej kërkesave formale të përcaktuara më sipër nuk respektohen plotësisht, reagimi do të jetë proporcional në raport me gabimet e identifikuara dhe nuk do të ndikojë në trajtimin e barabartë të aplikantëve potencialë.

6.1 Refuzimi për gabime madhore

Aplikimi **do të refuzohet** pa kërkuar dërgimin/ridërgimin e dokumenteve në rast të gabimeve së mëposhtme madhore:

- Dorëzimi i aplikimit pas afateve të njoftuar apo pas përfundimit të fondeve të skemës së granteve SARED
- Mosparaqitja e formularit të aplikimit;
- Mosdorëzimi i planit të biznesit;
- Mospërdorimi i modelit standard të formularit të aplikimit apo planit të biznesit;
- Plotësimi me shkrim dore i formularit të Aplikimit apo planit të biznesit;
- Mosshoqërimi i formularit të Aplikimit me dokumente mbështetëse;
- Mosparaqitja e ofertave;
- Dorëzimi nga i njëjti aplikant i dy aplikimeve në të njëjtën kohë në përgjigje të thirrjes për propozime.
- Aplikanti ka aplikime që nuk janë paguar ende;
- Aplikanti ka marrë që më përpara numrin maksimal të mbështetjes (i cili për skemën e Granteve SARED është 2 aplikime – shih 5.1);
- Aplikanti figuron debitor ndaj MBZHRAU-t;
- Investimi nuk është në përputhje me Listën e shpenzimeve të pranueshme (Aneksi 3).

6.2 Ridorëzimi i dokumenteve për gabime të vogla

Në rastet e gabimeve të vogla paraqitur më poshtë, do të kërkohej **sqarime/ridërgimi i dokumenteve që mungojnë**:

- Formulari i Aplikimit dhe pjesa Narrative e Planit të Biznesit është paraqitur sipas modelit korrekt dhe është ofruar informacioni i kërkuar, por mënyra në të cilën është plotësuar dokumenti nuk është e qartë ose mungojnë disa të dhëna;

Udhëzuesi për Aplikantët

- Formulari i aplikimit/deklarata apo ndonje dokument tjetër nuk është firmosur ose përmban një firmë të skanuar.
- Një pjesë e dokumenteve mbështetëse mungojnë;
- Një dokument (psh certifikata, oferta, etj.) që i ka mbaruar afati i vlefshmërisë;
- Totali i kostove të pranueshme është më i ulët ose më i lartë sesa limiti i dhënë në lidhje me llojin e investimit në Udhëzuesin për Aplikantët;

Para nënshkrimi të kontratës siç parashikohet në Udhëzuesin për Aplikantët, do të bëhen korrigjimet e mëposhtme:

- Është ofruar informacioni i kërkuar në formularin e aplikimit dhe në pjesën narrative të planit të biznesit, por dokumentet nuk janë plotësuar në mënyrë korrekte, p.sh. informacioni është ofruar në seksionin X të formularit model, ndërkohë që duhet të ofrohej në seksionin Y;
- Korrigjohen gabimet aritmetike;
- Hiqen zërat / kostot e papranueshme (të buxhetit);
- Nëse janë tejkaluar kufijtë e kostove të përgjithshme apo të planit të biznesit, kostot reduktohen;
- Korrigjohet nëse aplikanti kërkon një sasi (%) më të lartë granti sesa është përcaktuar në Udhëzuesin për Aplikantët në lidhje me llojin e investimit.

6.3 Raste të tjera

Në të gjitha rastet e tjera që nuk parashikohen shprehimisht më sipër, MBZHRAU dhe GIZ do të marrin vendim rast pas rasti, duke garantuar që vendimi të respektojë

- Parimin e trajtimit të barabartë të aplikuesve
- Parimin e proporcionalitetit.

Aplikantit do t'i jepet deri në 20 ditë pune afat për të dërguar dokumentet që mungojnë dhe nëse dokumentet nuk dërgohen brenda këtij afati apo dërgohen të paplota, aplikimi nuk do të pranohet.

7. Kontrollët në vend

7.1 Kontrolli në Vend para kontraktimit

Aplikimet që janë në përputhje me rregullat administrative dhe të pranueshmërisë do të verifikohen në terren për të parë nëse informacioni i paraqitur në formularin e aplikimit është korrekt.

Kontrolli në Vend do të kryhet nga koordinatorët rajonalë të GIZ-it dhe stafi i MBZHRAU-t në qarqe (stafin e ekstensionit, etj.) dhe sipas nevojës nga Autoritetet Kombëtare dhe ekspertët afat-shkurtër të kontraktuar nga GIZ-i në fushat përkatëse të investimit, të cilët do të verifikojnë përmbushjen e standardeve kombëtare minimale të projektit të planifikuar të investimit.

Kontrolli në Vend para kontraktimit bëhet vetëm për investimet në ndërtim, rindërtim dhe mbjellje/rimbjellje (jo për makineri dhe pajisje të reja të lëvizshme si p.sh. traktorë, pompa spërkatëse, etj.) si edhe në rast investimi për të cilin Autoriteti kontraktues vendos se është i nevojshëm të kryhet. Gjatë kontrolleve në terren do të kontrollohen dokumentet origjinale dhe asetet.

Në qoftë se nga kontrollët në vend konstatohet se aplikanti apo projekti i investimit nuk përmbush kriteret e pranueshmërisë që përcaktohen në Udhëzuesin për Aplikantët, aplikimi do të refuzohet edhe mbi vetëm këtë bazë.

7.2 Kontrolli në Vend para pagesës

Kërkesat për Pagesë që janë në përputhje me rregullat administrative dhe ato të pranueshmërisë do të kontrollohen në vend për të verifikuar nëse informacioni i paraqitur në formularin e kërkesës për pagesë është korrekt.

Kontrolli në Vend do të kryhet nga koordinatorët rajonalë të GIZ dhe stafi i MBZHRAU-t në qarqe (stafin e ekstensionit, etj.) dhe sipas nevojës nga Autoritetet Kombëtare dhe nga ekspertët afatshkurtër të kontraktuar nga GIZ në fushën përkatëse të investimit, duke verifikuar standardet kombëtare minimale të projektit të planifikuar të investimit.

Kontrolli në Vend para pagesës do të bëhet në 100% të aplikimeve për të kontrolluar që investimi është kryer në përputhje me kontratën dhe është në funksionim si dhe nëse pagesat e furnitoreve janë kryer.

Gjatë kontrolleve në vend do të kontrollohen dokumentet origjinale dhe asetet dhe kontrolluesi(t) mund të bëjë fotografi, të masë parcelat e tokës, ndërtesat, etj. Kontrollori mund të mbajë gjithashtu shënime dhe të mbledhë çdo provë tjetër që mund të mbështesë përgjigjet e dhëna në listën e kontrollit.

Në bazë të Kraportit të Kontrollit në Vend dhe konstatimit të përputhshmërisë me kontratën kërkesa për pagesën e grantit miratohet. Në rast të konstatimit të mospërputhjeve me kontratën, Kërkesa për Pagesë refuzohet ose rishikohet (korrigjime në llogaritjen e shumave të kërkuara).

8. Njoftimi i Aplikantëve në lidhje me marrjen e vendimit

Aplikantët do të informohen me shkrim mbi vendimin e Autoritetit Kontraktues në lidhje me aplikimin e tyre;

Në rast vlerësimi/vendimi pozitiv, aplikanti do të ftohet që të nënshkruajë kontratën, kurse në rast refuzimi, Autoriteti Kontraktues (GIZ) i informon ata mbi arsyet e vendimit negativ.

9. Ankesat

Aplikantët që besojnë se mund të jenë dëmtuar nga një gabim apo një parregullsi gjatë procesit të vlerësimit, mund të paraqesin një ankesë brenda 15 ditë pune nga data e marrjes së vendimit. Ankesa duhet të paraqitet me shkrim në zyrat rajonale ose direkt me postë në zyrën kryesore në Tiranë, firmosur nga aplikanti dhe duke iu referuar arsyetimit të vendimit të marrë nga Autoriteti Kontraktues. Pas rivlerësimit të situatës për të cilën është paraqitur një ankesë, Autoriteti Kontraktues do të lëshojë një përgjigje me shkrim.

10. Kontrata për dhënien e grantit

Pas vendimit të Autoritetit Kontraktues për dhënien e grantit, përfituesit do t'i ofrohet kontrata e grantit. Në mënyrë që aplikantët të familjarizohen me përmbajtjen e Kontratës së Grantit, Autoriteti Kontraktues do të vërë në dispozicion për ta një model të Kontratës së Grantit online në faqen e internetit të MBZHRAU-t www.bujqesia.gov.al

Përfituesi potencial do të marrë një Njoftim për Vendimin për Dhënien e Grantit, përmes të cilit Përfituesi do të ftohet për të ardhur dhe për të firmosur Kontratën brenda një periudhe 10 dite pune nga data në të cilën dërgohet njoftimi nga zyra qendrore.

Kontrata e Grantit do të lëshohet në dy kopje në secilën gjuhë (anglisht dhe shqip), një kopje për Autoritetin Kontraktues (GIZ) dhe kopja tjetër për Përfituesin e Grantit.

Me firmosjen e Kontratës së Grantit, aplikanti deklaron se, nëse i jepet një grant, ai pranon kushtet kontraktuale të parashikuara në Kontratën e Grantit.

Koha maksimale për përgatitjen e kontratës është deri në 2 muaj pas datës së paraqitjes së dosjes së plotë të aplikimit.

11. Vizibiliteti i investimit dhe kontrollet pas financimit

Përfituesi i Grantit është i detyruar që menjëherë pas bërjes së pagesës, në përputhje me masën e investimit të financuar, të vendosë një *logo/ pllakë shpjeguese* ku thuhet se Projekti i Investimit është financuar nga: Programi Gjermano-Danez “Mbështetje për Bujqësinë dhe Zhvillimin Ekonomik Rural në Zonat e Pafavorizuara në Shqipëri” – SARED. Logoja/pllaka do të prodhohet dhe dërgohet në vend nga Autoriteti Kontraktues GIZ.

12. Miratimi për Pagesën e Grantit Kryerja e Pagesës

Pas përfundimit të investimit sipas kontratës, Përfituesi duhet t'i paraqesë Autoritetit Kontraktues dosjen e Kërkesës për Pagesë, dorazi, sipas modelit zyrtar: formulari i Kërkesës për Pagesë (shih Aneksin 5 te UpA).

Dosja e kërkeses për pagesën e grantit duhet të paraqitet në zyrat përkatëse (njëlloj si dosja e aplikimit) të nivel rajonal, duhet të dorëzohet dorazi dhe personalisht në një zraf të mbyllur.

12.1 Dosjen e kërkesës për pagesë përmban;

- a) Formularin e plotësuar të Kërkeses për pagesë që shkarkohet nga faqja e internetit e MBZHRAU, Kërkesa për pagesë nuk duhet të plotësohet me dorë.
- b) Të gjitha dokumentet e kërkuara mbështetëse si pjesë të formularit të kërkesës për pagesë
- c) Të gjitha faturat origjinale për sejcilen nga shpenzimet dhe pagesat me transfertë bankare të bera për furnitorët. Të gjitha pagesat duhet të bëhen me transfertë bankare nga llogaria e përfituesit në llogarinë e furnitorit dhe kjo duhet të vërtetohet me deklaratën bankare të datës kur bëhet transfertë.
- d) Duhet të paraqitet brenda afateve kohore të percaktuar në kontratën individuale të nënshkruar me GIZ
- e) Në kërkesën për pagesë të gjitha vlerat e shpenzimeve duhet të jepem në Lek. Perlllogaritja nga monedhat e huaja në Lek bazohet në kursin e kembimit që gjendet në adresën; http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/inforeuro_en.cfm
- f) Faturat nga furnitorët e huaj duhet të kerkohen të leshohen mundësisht në gjuhën angleze dhe me pas aplikuesi i perkthen tek një perkthyes i autorizuar në gjuhën Shqipe.
- g) Faturat duhet të jenë aritmetikisht korrekte,
- h) Vlerat në oferte, fature duhet të përputhen me specifikimet teknike dhe me kontratën,
- i) Të gjitha shpenzimet, përveç kostove të përgjithshme, duhen bera pas datës së nënshkrimit të kontratës me GIZ. Kostot për investimet e kryera me parë nënshkrimit të kontratës dhe kostot jashtë shpenzimeve të parashikuara në kontratë nuk janë të pranueshme.

- j) Pagesat cash nuk pranoen. Te gjitha pagesat e paraqitura me kerkesen per pagese duhet te jene kryer nepermjet transfertave bankare nga llogaria bankare e perfituesit ne llogarine bankare te furnitorit. Pervec transfertes bankare aplikuesi dorezon edhe nje konfirmim te transfertes bankare per transaksionin e kryer per te vertetuar informacionin qwe jepet ne transferten e bankes (data, sasia e debituar, komentet).
- k) GIZ ka pronesine e dokumentave te dorezuar me kerkesen per pagesen. Perfituesve te grantit nuk u kthehen faturat origjinale te pagesave (perjashtim behet kur faturat origjinale jane vulosur me vulen e GIZ).

12.2 Kryerja e pagesës

Pas miratimit te kerkeses per pagesen, GIZ transferon vleren e grantit ne llogarine bankare te perfituesit e cila eshte dhene ne formularin e aplikimit.

Aplikuesi mund te kerkoje vetem me shkrim ndryshimin e numrit te llogarise qe ka dhene ne formularin e aplikimit.

Granti do të transferohet nga zyra qendrore e GIZ-it në llogarinë bankare të përfituesit të grantit në bazë të autorizimit të pagesës dhe urdhrit të ekzekutimit të pagesës.

Koha maksimale për ekzekutimin e pagesës në llogarinë e përfituesit është deri në 2 muaj pas datës së paraqitjes së dosjes së plotë të Kërkesës për Pagesë.

13. Përmbledhje e disa Shënimeve të Rëndësishme për Aplikantët

- Aplikimet mund të përfshijnë vetëm investime në aktive të luajtshme dhe të paluajtshme **siç përshkruhet në Aneksin 3 “Lista e Shpenzimeve të Pranueshme” të Udhëzuesit për Aplikantët.**
- Të gjitha makineritë dhe pajisjet e blera **duhet të jenë të reja.**
- Skema e grantit mbështet vetëm investimet që do të zbatohen **pas nënshkrimit të Kontratës së Grantit.**
- **Investimet** që janë ekzekutuar në të kaluarën ose që kanë filluar të zbatohen para nënshkrimit të Kontratës së Grantit **nuk janë të pranueshme** në këtë Skemë Grantesh.
- **Vetëm pagesat që lidhen me kostot e përgjithshme** (shih pikën 3.1 më lart), që janë realizuar para dërgimit të aplikimit dhe që janë bërë në lidhje me aktivitetet e nevojshme për përgatitjet e projektit të investimit dhe aplikimit janë të pranueshme (konsulentët, përgatitja e planeve të biznesit, projektet teknike, formulari i aplikimit, etj.).
- Të gjitha **investimet duhet të jenë në përputhje me standardet minimale kombëtare përkatëse** në lidhje me mbrojtjen mjedisore, sigurinë ushqimore, shëndetin e kafshëve dhe bimëve dhe sigurinë në punë. Kjo mund të kontrollohet gjatë kontrolleve në vend para lidhjes së kontratës dhe para autorizimit të pagesës nga organet/autoritetet përkatëse që janë në varësi të MBZHRAU-t (Shërbimi Kombëtar Veterinar, Autoriteti Kombëtar për Farat dhe Fidanët dhe/ose Autoriteti Kombëtar i Ushqimit) së bashku me ekspertët e SARED në bazë të formularëve model të raporteve të konfirmimit që përdoren zyrtarisht nga këto organe/autoritete.

Autoritetet përkatëse do të kontrollojnë, gjithashtu, nëse sa më poshtë kanë lidhje me investimin:

- Ndërtesa/godina që është ndërtuar/rikonstruktuar; dhe/ose
- Ndërtesa/godina ku është instaluar pajisja e sapoblerë; dhe/ose
- Trualli ku është bërë investimi.
- Në rast **ndërtimi dhe/ose rikonstruksioni**, aplikanti dhe furnitori i punimeve / shërbimeve duhet të përgatisë dhe të mbajë të gjithë dokumentacionin teknik si projektet e ndërtimit/ rikonstruksionit, duke përfshirë edhe dokumentet e tjera relevante siç i kërkon ligji shqiptar dhe këto duhet të dorëzohen së bashku me kërkesën për pagesë siç përcaktohet në Udhëzuesin për Aplikantët.
- Për të qenë të pranueshme për mbështetje, projektet e investimit që propozohen duhet të jenë **ekonomikisht të qëndrueshme**. Qëndrueshmëria ekonomike tregohet përmes planit të biznesit. Për investimet/shpenzimet e pranueshme totale deri me 1,400,000 lekë, aplikanti duhet të përgatisë dhe të dorëzojë versionin e thjeshtuar të planit të biznesit dhënë në Aneksin 2.1. Aplikanti me shpenzime të pranueshme totale mbi 1,400,000 Lek duhet të përgatisë dhe të dorëzojë një **plan biznesi** duke përdorur modelin e dhënë në Aneksin 2.2, i cili duhet të demonstrojë qëndrueshmërinë ekonomike të fermës në fund të realizimit të projektit.
- Të gjitha pagesat në lidhje me investimet/blerjet duhet të bëhen me transferim bankar nga llogaria bankare e aplikantit në llogarinë bankare të furnitorit të shërbimeve ose mallrave në bazë të faturave sipas formatit zyrtar siç e kërkon ligji për ofruesit/furnitorët e regjistruar të shërbimeve.
- Kontratat me furnitorët e shërbimeve, makinerive, dhe të punimeve të ndërtimit se bashku me faturat origjinale duhet të dorëzohen bashkë me formularin përkatës të Kërkesës për Pagesë dhe këto duhet të jenë firmosur brenda periudhes të përcaktuar në kontratën e Grantit të nënshkruar midis aplikantit dhe nëpunësit autorizues të GIZ-it.
- Afatet e përcaktuara në Udhëzuesin për Aplikantët për finalizimin e investimeve në kontratën individuale për dorëzimin e Kërkesës për Pagesë duhet të respektohen. Shpenzimet dhe Kërkesa për Pagesë të paraqitura pas këtyre afateve do të konsiderohen të papranueshme.

Anekset:

1. Formulari i Aplikimit

2. Plani i Biznesit

2.1 Plan Biznesi për Investime deri në 1,400,000 Lek

2.2 Plan Biznesi per Investime mbi 1,400,000 Lek

2.2.1 Plan Biznesi për Investime mbi 1,400,000 Lek – pjesa narrative/përshkruese

2.2.2 Pjesa financiare e Planit të Biznesit për Investime mbi 1,400,000 lekë

2.3 Udhëzime për Aplikantët mbi mënyrën e plotësimit të Planit të Biznesit

3. Lista e Shpenzimeve të Pranueshme

4. Lista e Frutave dhe BAM-eve të Pranueshme

5. Kërkesa për Pagesë

14. Aneks 1

Programi SARED - “Mbeshtetje per Zhvillimin e Bujqesise dhe te Ekonomise Rurale te Zonave Malore te Pafavorizuara”

SARED programme “Support to Agriculture and Rural Economic Development of Disadvantaged Areas in Albania

Formulari i Aplikimit Application form	
Emri i aplikantit: Name of the applicant	Ju lutemi, shënoni emrin e aplikantit (Ne rastin qe aplikuesi eshte individ sheno emër mbiemër nëse është person fizik / juridik sheno dhe emrin e plotë ne perputhje me regjistrimin ne QKR) <i>Please, indicate the name of the applicant (name and surname if the applicant is an individual, or full name in conformity with the registration at NRC if physical/legal person)</i>
Titulli i Investimit: Title of the Investment:	Ju lutemi, shënoni titullin dhe zerin e investimit ne perputhje me listen (Aneksi 3 i UpA); për shembull: “Ndërtimi i një stalle për dhentë” <i>Please, indicate the title and item of investment in accordance with the list (Annex 3 of GFA); for example: “Building a stall for sheep”.</i>
Zinxhiri përkates i vlerës: Relevant value chain:	Ju lutemi shënoni zinxhirin e vlerës që i korespondon investimi; për shembull: ZV 1-Ripërtpësit e Vegjël <i>Please indicate the value chain corresponding to the investment; (for example; VC 1-Small Ruminants)</i>
Lloji i Investimit / Aplikimi: Type of Investment/Application:	☐ në fermë / on farm ☐ jashtë fermë / off farm
Qarku: Region:	Ju lutemi, shënoni qarkun <i>Please indicate the region</i>

KJO TABELË PLOTËSOHET VETËM NGA ZYRA RAJONALE SARED To be filled in by SARED regional offices only

Nr. i Protokollit Protocol no.	
Numri i identifikimit të aplikimit (ID) ID No. of application	
Data e dorezimit të aplikimit Date of receipt of the application	
Data e marrjes së aplikimit të plotë Date of receipt of complete application	
Firma e Punonjesit te zyres rajonale Signature of the Regional Official	

PJESA 1 - INFORMACION I PËRGJITHSHËM RRETH APLIKANTIT
PART 1 – General information about applicant

1.1	Emri i aplikantit <i>Name of the applicant</i>	< Ju lutemi, shënoni emrin e aplikantit (Ne rastin që aplikuesi është individ/fermer sheno emër mbiemër nëse është person fizik / juridik sheno dhe emrin e plotë në përputhje me regjistrimin në QKR) > < Name and surname of the applicant (if individual/farmer please indicate name surname, if physical/legal person please indicate full name in conformity with the registration at NRC)>
1.2	Emri i përfaqësuesit ligjor (për personat juridikë dhe Shoqatat për Bashkëpunim Bujqësor) <i>Name of legal representative (for legal persons and Associations for Cooperation in Agriculture)</i>	
1.3	Gjinia e aplikantit ose e përfaqësuesit ligjor <i>Gender of the applicant or legal representative</i>	☐ femër /female ☐ mashkull/male
1.4	Data e lindjes së aplikantit ose përfaqësuesit ligjor <i>Date of birth of the applicant or legal representative</i>	
1.5	Numri i ID-së të aplikantit ose përfaqësuesit ligjor <i>ID number of the applicant or legal representative</i>	
1.6	Adresa zyrtare e aplikantit: <i>Official address of the applicant:</i>	Shëno adresën e banimit dhe nëse është e ndryshme edhe adresën e selisë (zyrave) për personat fizike e juridike <Fshati/qyteti, qarku> <i>Please indicate the official address for physical /legal persons <Village/town, region></i>
1.7	Adresa e vendndodhjes së investimit apo fermes: <i>Address of the site of investment/ farm:</i>	Shëno adresën e vendndodhjes së investimit (Qarku, Fshati/qyteti) <i>(please indicate the address the site where the investment will take place)</i>
1.8	Numri i telefonit: <i>Phone number:</i>	numri telefonit fiks edhe / ose celular: prefiksi + numri <i>landline and/or mobile number: area code + number</i>
1.9	E-maili i aplikantit: <i>E-mail of the applicant:</i>	
1.10	Forma e statusit të aplikantit: <i>Legal status of the applicant:</i>	Individ i regjistruar me kartë Fermeri <i>Individual farmer registered with Farmers Card</i> Person fizik /Physical person ☐ Person juridik / Legal Person ☐ Shoqatë për Bashkëpunim Bujqësor/Association for Cooperation in Agriculture ☐
1.11	Aplikanti është i regjistruar si taksapagues me TVSH <i>The applicant is registered as VAT taxpayer</i>	☐ Po /Yes ☐ Jo / No

1.12	Aplikanti futet në një nga këto kategori sipërmarrësish <i>The applicant falls into one of the following categories of entrepreneurs</i>	<p><Vendos kryq tek kutia e kategorise perkatese Please tick the respective category ></p> <table border="1" data-bbox="583 257 1330 419"> <thead> <tr> <th>Madhësia/Size</th> <th>Punonjës/ Employees</th> <th>Bilanci¹ Balance-sheet</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>☐ Mikro/ Micro</td> <td><10</td> <td>≤ 10 m Lek</td> </tr> <tr> <td>☐ I vogël/ Small</td> <td><50</td> <td>≤ 50 m Lek</td> </tr> <tr> <td>☐ I Mesme/ Medium</td> <td><250</td> <td>≤ 250 m Lek</td> </tr> </tbody> </table>	Madhësia/Size	Punonjës/ Employees	Bilanci ¹ Balance-sheet	☐ Mikro/ Micro	<10	≤ 10 m Lek	☐ I vogël/ Small	<50	≤ 50 m Lek	☐ I Mesme/ Medium	<250	≤ 250 m Lek
Madhësia/Size	Punonjës/ Employees	Bilanci ¹ Balance-sheet												
☐ Mikro/ Micro	<10	≤ 10 m Lek												
☐ I vogël/ Small	<50	≤ 50 m Lek												
☐ I Mesme/ Medium	<250	≤ 250 m Lek												
1.13	Aktiviteti kryesor i aplikantit <i>Main activity of the applicant Please describe if the applicant ; produces on farm raw milk or meat from cattle, fruits, nuts or herbs (medical plants); OR process on Farm raw milk or meat from cattle, fruits, nuts or herbs (medical plants); OR collection/ process off farm, raw milk or meat from cattle, fruits, nuts or herbs (medical plants)</i>	<p>Ju lutemi përshkruani aktivitetin tuaj; Pra nese aplikanti merret me;</p> <ul style="list-style-type: none"> • prodhimin në fermë të qumështit apo mishit nga të imtat, te frutave, arrore ose bimë mjekesore; dhe / ose • me përpunimin në fermë të qumështit apo mishit nga të imtat, te frutave, arrore ose bimë mjekesore; OSE • grumbullimin / përpunimin jashte fermes, të qumështit apo mishit nga të imtat, te frutave, arrore ose bimëve mjekesore, 												
Per Aplikantet qe jane regjistruar si persona fizike / juridike dhe / ose Shoqata për Bashkëpunim bujqësor <i>For the Applicants registered as physical/legal persons and/or Associations for Cooperation in Agriculture</i>														
1.14	Pjesa e kapitalit privat në personin juridik qe aplikon (duhet të jetë 100%) <i>Share of private capital legal entity that is applying (It shall be 100%)</i>	_____ %												
1.15	Forma organizative sipas statusit <i>Organisational form</i>	<Psh Shpk, Sh.a etj> <i><For example Shpk, Sh.a, etc></i>												
1.16	NIPT i aplikanteve qe jane person fizik / juridik te regjistruar ne QKR <i>NUIS number of the applicants who are registered in NRC as physical/legal persons</i>	<Sheno NIPT-in sipas ekstraktit te QKR> <i>Please indicate the NUIS number according to the NRC extract</i>												
1.17	Aktiviteti i regjistruar në QKR <i>Activity registered at NRC</i>	<Sic percaktohet ne ekstraktin e QKR> <i>According to the NRC extract</i>												
INFORMACION MBI LLOGARINË BANKARE / Information on bank account														
1.18	Emri i bankës <i>Name of the bank</i>													
1.19	Adresa e bankës <i>Address of the bank</i>													
1.20	SWIFT/ Kodi bankar <i>SWIFT/ bank code</i>													
1.21	IBAN/ numri i llogarisë (monedha Lek) <i>IBAN/ account number (currency ALL)</i>													

1 - As per law nr. 10042, dt. 22.12.2008, referred in the "Rural Development Programme 2014-2020" as well.

PJESA 2 - INFORMACION RRETH INVESTIMIT
PART 2 - Information on investment

2.1	Trualli kadastral ku do behet investimi <i>Cadastral plot of investment</i>	Pershkruaje sipas dokumentit te pronesisë <i>Describe according to ownership document</i>
2.2	Fshati/qyteti i investimit <i>Village/town of investment</i>	
2.3	Qarku i investimit <i>Region of investment</i>	
2.4	Zinxhiri perkates i vleres <i>Relevant Value chain</i>	
2.5	Lloji i investimit <i>Type of investment</i>	☐ në ferme/ on farm ☐ jashtë ferme/ off farm
2.6	Titulli i investimit <i>Title of investment</i>	Ju lutemi, shënoni titullin dhe zerin e investimit ne perputhje me listen (Aneksi 3 i UpA); për shembull: “Ndërtimi i një stalle për dhentë” <i>Please indicate the title and the item of investment according to the list (Annex 3 of GFA); as for example “Building of a goat stall”</i>
2.7	Përshkrim i shkurtër i investimit <i>Short description of investment</i>	Ju lutemi, përshkruani me 3-4 rrjeshta investimin qe do te beni, cilet jane elementet kryesore qe permban ai. <i>Please describe shortly in 3-4 sentences the main elements of the investment you shall make.</i>
2.8	Data e pritshme e përfundimit të investimit <i>Expected date of investment termination</i>	
2.9	Data e pritshme e dorëzimit të kërkesës për pagesë <i>Expected date for submission of payment certificate (request)</i>	

Objektivat e investimit		PO / Yes	Jo relevant / not relevant
(ju lutemi, vendosni nje “X” vetëm krahas objektivit qe mendoni te arrini nepermjet investimit per te cilin aplikoni në zinxhirin e vleres (ZV) përkatës) <i>Objectives of the investment (please, tick only one “X” next to the objective to be achieved through the investment you are applying for in the respective value chain (VC))</i>			
Ne lidhje me 3 ZV <i>Related to all 3 VC</i>			
2.10	Investimi lidhet me diversifikimin <i>Investment is related to diversification</i>	☐	☐
2.11	Investimi lidhet me nje produkt te ri <i>Investment is related to a new product</i>	☐	☐
2.12	Investimi permban elemente qe permiresojne eficiencen e perdorimit te energjise <i>Investment contains elements which improve energy efficiency</i>	☐	☐
2.13	Investimi permban elemente te energjise se rinovueshme <i>Investment contains elements of renewable energy</i>	☐	☐

Objektivat specifike per investimet ne ZV 1 – Ripërtpësit e Vegjël (Dhen dhe Dhi) VC 1 - Small Ruminants (Sheep and Goat)			
2.14	Përmirësimi i higjienës së qumështit të papërpunuar përmes modernizimit të prodhimit, ruajtjes në pikat e grumbullimit të qumështit dhe teknologjive dhe praktikave të transportit; <i>Improvement of raw milk hygiene and quality conditions on the farm through modernization of production, storage at milk collection points and transportation technologies and practices;</i>	☐	☐
2.15	Përmirësimi i shëndetit dhe mirëqenies së bagëtitve përmes investimit në strehimin e bagëtitve dhe ambientet e trajtimit të tyre; <i>Improvement of animal health and welfare through investments in animal housing and handling facilities;</i>	☐	☐
2.16	Futja në përdorim e mënyrave miqësore për mjedisin për manovrimin, ruajtjen dhe trajtimin e plehut. <i>Introduction of environmentally friendly fertilizer handling, storage and treatment facilities.</i>	☐	☐
2.17	Nxitja e futjes së teknologjive dhe praktikave në njësitë/ndërmarrjet e përpunimit të qumështit që kontribuojnë në prodhimin e produkteve të bulmetit që plotësojnë standardet kombëtare dhe që rrisin konkurrueshmërinë; <i>Encouragement of introduction of technologies and practices at milk processing units / enterprises, contributing to the production of dairy products which meet national standards and improve competitiveness;</i>	☐	☐
2.18	Mbështetja e futjes së sistemeve të sigurisë dhe cilësisë ushqimore; <i>Support of food safety and quality systems introduction;</i>	☐	☐
2.19	Përmirësimi i trajtimit dhe manovrimit të mbetjeve <i>Improvement of treatment and handling of waste.</i>	☐	☐
ZV 2 – Frutat dhe Arroret VC 2 - Fruits and Nuts tree			
2.20	Përmirësimi i teknikave dhe teknologjive të prodhimit dhe përpunimit, si dhe prodhimi i fidaneve të certifikuar për t'u dhënë mundësi fermerëve që të prodhojnë fruta dhe arrore të një cilësie që mund të konkurrojnë në tregun shqiptar që po ndryshon shumë shpejt; <i>Improvement of production and processing techniques and technologies, and also certified seedlings production to enable farmers to produce fruit and nuts of a quality that can compete in the rapidly changing Albanian marketplace;</i>	☐	☐
2.21	Përmirësimi i teknologjisë së prodhimit të frutave dhe arroveve për përmirësimin e përgjithshëm të standardeve minimale të aplikueshme në Shqipëri dhe në veçanti në ruajtjen dhe aplikimin e kimikateve dhe plehëruesve, për mbrojtjen bimeve, si dhe në nivelet e mbetjeve kimike; <i>Improvement of fruit and nuts production technology for the overall improvement of the relevant minimum standards applicable in Albania and in particular in the storage and application of crop protection chemicals and fertilizers, and in chemical residue levels;</i>	☐	☐
2.22	Reduktimi i humbjeve pas vjeljes përmes investimit në fermë në teknologjinë dhe infrastrukturën e magazinimit dhe pajisjet e manovrimit pas vjeljes, duke përfshirë kapacitetet ftohëse, seleksionuese dhe paketuese. <i>Reduction of postharvest losses through on-farm investments in storage technology and infrastructure and postharvest handling equipment, including cooling capacities, sorting and packaging lines.</i>	☐	☐
2.23	Mbështetja e futjes (instalimit) së sistemeve të sigurisë dhe cilësisë ushqimore. <i>Support of food safety and quality systems introduction;</i>	☐	☐
2.24	Përmirësimi i marketingut të produkteve të përpunuara të frutave dhe arroveve, sidomos adresimi i problemit të kostove të larta të materialit paketues. <i>Improvement of the marketing of fruit processed products; in particular addressing the problem of high costs of packaging material.</i>	☐	☐

ZV 3 – Bimët Aromatike dhe Mjekesore (BAM) VC 3 – Medicinal and Aromatic Plants (MAPs)			
2.25	<p>Përmirësimi i teknikave dhe teknologjisë së prodhimit dhe përpunimit, si dhe prodhimi i fidaneve dhe farërave të certifikuara për t'u dhënë mundësi fermerëve që të prodhojnë BAM-e të një cilësie që mund të konkurrojnë në tregun e vrullshëm shqiptar dhe në tregjet e huaja (eksporte);</p> <p><i>Improvement of production and processing techniques and technology, and also certified seedlings and seeds production to enable farmers to produce MAPs of a quality that can compete in the rapidly changing and demanding Albanian and foreign markets (exports);</i></p>	☐	☐
2.26	<p>Përmirësimi i teknologjisë së prodhimit të BAM-eve (veçanërisht në magazinimin dhe aplikimin e përdorimit të mbrojtjes, kimikateve dhe plehëruesve për BAM-et, si dhe niveleve të mbetjeve kimike) që cojnë në përmirësimin e përgjithshëm të standardeve minimale përkatëse në permbushje të kërkesave të tregjeve kombëtare e ndërkombëtare</p> <p><i>Improvement of MAPs production technology for the overall improvement of the relevant minimum standards applicable in international markets and in particular in the storage and application of MAPs protection, chemicals and fertilizers use, and in chemical residue levels;</i></p>	☐	☐
2.27	<p>Reduktimi i humbjeve pas vjeljes në fermë përmes investimeve në teknologjinë dhe infrastrukturën e magazinimit dhe pajisjeve të manovrimit pas vjeljes dhe në linjat e seleksionimit dhe paketimit;</p> <p><i>Reduction of postharvest losses through on-farm investments in storage technology and infrastructure and postharvest handling equipment, sorting and packaging lines;</i></p>	☐	☐
2.28	<p>Mbështetja e futjes së sistemeve të sigurisë dhe cilësisë ushqimore;</p> <p><i>Support of food safety and quality systems introduction;</i></p>	☐	☐
2.29	<p>Përmirësimi i marketingut të produkteve të përpunuara BAM që adreson në veçanti kostot që lidhen me materialet e paketimit, etj.</p> <p><i>Improvement of the marketing of MAPs processed products addressing in particular the costs related to packaging materials etc.</i></p>	☐	☐

PJESA 3 - SHPENZIMET E PRANUESHME PART 3 - Eligible expenditures

Ju lutemi, specifikoni ne tabelen e meposhteme shumën ne Lek për çdo shpenzim qe planifikoni te beni ne menyre te detajuar sipas llojit (investime apo kosto te pergjithshme qe perfshijne edhe koston e keshilltareve).

Ju lutemi, kini parasysh që:

TVSH-ja është kosto e pranueshme vetem për aplikantët që nuk janë të regjistruar me NIPT te TVSH-së (fermere individuale te paisur me karten ose NIPT te fermerit), kështu që keta aplikante duhet te regjistrojne ne tabelen e meposhteme shumat e kostove te pranueshme perfshire TVSH-ne:

Ndersa TVSH-ja është kosto jo e pranueshme për aplikantët e regjistruar me TVSH (si persona fizike, juridike apo ShBB) dhe keta duhet te shenojne ne tabelen me poshte shuma e kostove te pranueshme duke I zbritur TVSH.

Ne rastin e ofertave apo faturave ne valute aplikanti perlllogarit konvertimin e vlerave ne monedhen Shqiptare Lek. Si reference per perlllogaritjen e kembimit merret kursi i këmbimit I publikuar nga Komisioni European për muajin në të cilin eshte shpallur e hapur thirrja për aplikime.

Kursi i këmbimit gjendet në këtë adresë: (kliko mbi linkun me poshte)

http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/infoeuro/infoeuro_en.cfm

Please specify the amount in ALL foreach expenditure you intend to make, in detail, according to type (investment or general costs including the costs for consultancy)

Please note

the VAT is eligible cost for the applicants that are not registered in the VAT system (individual farmer provided with card or farmer's NUIS therefore these applicants should register in the below table the amounts as eligible expenditures including VAT:

In the meantime VAT is ineligible cost for the applicants that are registered in the VAT system (physical person, legal person or Association for Cooperation in Agriculture), therefore these applicants should register in the below table amounts as eligible expenditures without VAT:

In the case of offers and invoices in foreign currency the applicant calculates the conversion of the amounts into Albanian Lek. As a reference for the calculation is taken the exchange rate set out by the European Commission for the 1st working day of the month when the call was opened.

Exchange rate is available at the following Web address: (click on the link below)

http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/infoeuro/infoeuro_en.cfm

Udhëzuesi për Aplikantët

KODI / Code	LLOJI SHPENZIMIT / Investment type	Njesia / Unit	Sasia / Quantity	Cmimi / njësi pa TVSH Price/unit without VAT (Euro)	Vlera Total pa TVSH Total Value without VAT (Euro)	Vlera Total me TVSH Total Value incl VAT (Euro)	Cmimi / njësi pa TVSH Price/unit without (Lek / ALL)	Vlera Totale pa TVSH Total Value without VAT (Lek / ALL)	Vlera Total me TVSH/ Total Value incl VAT (Lek / ALL)
Shuma Totale e Investimit ne Lek <i>Total amount of the investment in ALL</i>									
Shuma totale e parashikuar e shpenzimeve te pranueshme ne Lek <i>Total estimated eligible expenditures in ALL</i>									
% e mbështetjes (sic percaktohet ne Udhëzuesin për Aplikantët, kapitulli 2.3.2) <i>% of support (as stipulated in the Guide for Applicants, see GfA chapter 2.3.2)</i>									
Shuma totale e mbështetjes (vlere e grantit) per te cilen aplikohet ne Lek <i>Total Amount of support (grant amount) in ALL for which the application is made</i>									

Shenim / Note: Ne table mund te shtohen rreshta sipas nevojës dhe llojeve te shpenzimeve qe do te rregjistrohen
Additional rows to be added according to the need and types of the expenditures to be registered

Konfirmim nga aplikanti: Ketu sqaroj qe paisjet / makinerite dhe materialet e listuara ne tabelen me lart (ketu ne kllapa sheno emertimet e sakta) nga ofertuesi nga jashte Shqiperise do importohen pa TVSH (sipas ligjit Nr. 92/2014, dt 24.07.2014, VKM nr. 953, dt 29.12.2014, VKM nr. 13, dt 14.01.2015) per kete arsye nuk kam paraqitur ne table vlerat me TVSH.	Po ☐
<i>Confirmation by the applicant: Hereby I declare that the equipment / machinery and materials listed in the table above (here in brackets indicate the exact description) from supplier outside Albania, will be imported without VAT (according to Law no. 92/2014 dated 24.07.2014, Decision no. 953, dated 29.12.2014, Decision no. 13 dated 14.01.2015) for this reason I have not shown in the table values including VAT.</i>	Yes ☐

PJESA 4 – Vete DEKLARIMET PART – 4 Self statements		Po / Yes	Jo relevante / n/a
4.1	Konfirmoj se të paktën 60% e sasisë të lëndës së parë të përpunuar/shitura në stabilimentin tim vijnë nga prodhues / grumbullues që operojnë brenda territorit të qarqeve Shkodër, Kukës, Dibër, Korçë, Elbasan, Berat. (Kujdes: Kjo vlen vetëm për investimet jashtë ferme të grumbulluesve/përpunuesve që e kanë stabilimentin/vendgrumbullimin/perpunimin jashtë territorit të 6 qarqeve por që marrin prodhim nga këto qarqeve) <i>Hereby I confirm that at least 60% of quantity of raw materials processed/sold by establishments of the applicant derive from the farm within the territories of Shkodër, Kukës, Dibër, Korçë, Elbasan, Berat. (Note: Applicable only for off-farm investments of collectors/processors that have establishments / processing out of a/m 6 regions but are supplied from these territories)</i>	☐	☐
4.2	Konfirmoj se të paktën 30% e sasisë së lëndës së parë që përpunohet në fermën time. (Kujdes: Kjo vlen vetëm aplikuesit që kërkojnë të investojnë për përpunimin/marketingun në nivel ferme) <i>Hereby I confirm that at least 30% of raw material quantity has been produced on my farm. (Note: Applicable only for on-farm processing/marketing)</i>	☐	☐
4.3	Konfirmoj se unë kam të paktën një aktivitet bujqësor që lidhet me investimin për të cilin aplikoj, siç përcaktohet në tabelën e paraqitur në kapitullin 2.2.2 të Udhëzuesit për Aplikantët. Ju lutemi, shënoni qartë llojin e aktivitetit _____ <i>Hereby I confirm that I have minimum 1 agricultural activity related to the investment for which I am applying, as stated in the table provided in chapter 2.2.2 of Guideline for Applicants. Please indicate the type of the activity _____</i>	☐	☐
4.4	Konfirmoj se kam burime të mjaftueshme financiare për të financuar paraprakisht vetë të gjithë investimin për të cilin aplikoj dhe për ta vetë-financuar kontributin tim pa vënë në rrezik zbatimin e kontratës <i>Hereby I confirm that I have sufficient financial means to pre-finance the whole investments for which I'm applying and to finance own contribution without putting at risk the implementation of the contract</i>	☐	☐
4.5	Konfirmoj se nuk kam detyrime të papaguara ndaj MBZHRAU-t. <i>Hereby I confirm that I have no overdue financial obligations to the MARDWA</i>	☐	☐
4.6	Konfirmoj se jam i vetëdijshëm për detyrimin tim për dhënien e sqarimeve dhe informacioneve nga ana ime që mund të rezultojnë të nevojshme në kuadër të kontrolleve që bëhen nga Autoriteti Kontraktues dhe se ky autoritet për të adresuar çdo gabim, neglizhencë apo kosto joreale mund të ndërmarrë korrigjime të cilat mund të rezultojnë në reduktime të shpenzimeve të pranueshme. <i>Hereby I confirm awareness of my obligation to give clarifications and information which may result necessary in the frame of controls made by the Contracting Authority and that this Authority may impose modifications which may result in reductions of eligible expenses to address any mistake, negligence or unreal cost.</i>	☐	☐
4.7	Konfirmoj se shpenzimet që kam deklaruar plotësojnë kriteret e pranueshmërisë siç përcaktohen në Udhëzuesin për Aplikantët, kapitulli 3.1.1 "Shpenzimet e pranueshme". <i>Hereby I confirm that the expenditures I declared meet eligibility criteria as stated in Guide for Applicants chapter 3.1.1 "The Eligible expenditures".</i>	☐	☐
4.8	Konfirmoj se jam i vetëdijshëm për investimet/shpenzimet e papranueshme që renditen në kapitullin 3.2 "Investimet dhe Shpenzimet e papranueshme në Udhëzuesin për Aplikantët" dhe Aneksin 3 të UpA "Lista e Shpenzimeve të pranueshme" <i>Hereby I confirm that I am aware of not eligible investments/expenditures as listed in chapter 3.2 "Not Eligible Investments and Expenditures of Guide for Applicants" and Annex 3 of GFA "The list of eligible expenses"</i>	☐	☐
4.9	Deklaroj se të gjitha makineritë dhe pajisjet që do të blihen përmes këtij projekti do të jenë të reja. <i>Hereby I declare that all machinery and equipment to be purchased through this project will be new.</i>	☐	☐

Udhëzuesi për Aplikantët

4.10	<p>Konfirmoj se jam i vetëdijshëm për faktin se të gjitha investimet që janë kryer në të kaluarën ose që kanë filluar të kryhen para nënshkrimit të Kontratës së këtij Granti me autoritetin kontraktues nuk janë të pranueshme për t'u rimbursuar në këtë Skemë Grantesh.</p> <p><i>Hereby I confirm that I am aware of the fact that all Investments that have been executed in the past or started implementation before the signing of this Grant contract with the Contracting Authority are not eligible to be reimbursed under the Grant Scheme.</i></p>	☐	☐
4.11	<p>Deklaroj se të gjitha investimet që lidhen me këtë projekt do të jenë në përputhje me standardet kombëtare minimale sa i përket mbrojtjes së mjedisit, sigurisë ushqimore, shëndetit të bimëve dhe kafshëve, mirëqenies së kafshëve dhe mbrojtjes së mjedisit.</p> <p><i>Hereby I declare that all investments related to this project will comply with the relevant national minimum standards regarding environmental protection, food safety, animal and plant health, animal welfare, and environmental protection.</i></p>	☐	☐
4.12	<p>E pranoj kontrollin e standardeve kombëtare minimale që do të kryhet nga organet/autoritetet kompetente në varësi të MBZHRAU-t, si dhe kontrollet në vend që do të kryhen nga ekspertët e SARED-it dhe MBZHRAU, dhe për këtë qëllim, do t'u jap atyre akses të plotë në ndërtesa, ambiente, toka, dokumentacione dhe çdo informacion që lidhet me investimin për të cilin kam aplikuar dhe që kërkohet të kontrollohet.</p> <p><i>Hereby I accept control of relevant national minimum standards which will be performed by relevant bodies/authorities subordinated by MARDWA, as well as on the spot control performed by SARED experts and MARDWA, and for that purpose, I will provide access to the buildings, premises, land sites, documents and any information related to investment for which I am applying and for which are required for control.</i></p>	☐	☐
4.13	<p>Deklaroj se asnjë shpenzim i bere ne lidhje me kete investim qe aplikoj nuk është financuar nga fonde të tjera publike ne 5 vitet e fundit perpara dates se ketij aplikimi, d.m.th. nuk eshte financuar nga ndonjë program apo projekt tjetër donatorësh apo nuk eshte i financuar nga ndonjë program me fonde kombëtare.</p> <p><i>Hereby, I declare that no expenditure related to this investment I'm applying for have been covered by other public funds, i.e. it has not been funded by other national or donor projects or programs during the last 5 years before the date of this application.</i></p>	☐	☐
4.14	<p>Deklaroj se as unë dhe asnjë nga aksionerët e mi apo përfaqësuesit ligjorë nuk ka konflikt interesi me furnitorët (shitesit e mallrave apo të shërbimeve) nga të cilët janë marrë ofertat;</p> <p><i>Hereby, I declare that neither me, my shareholders nor legal representatives are in conflict of interest with the suppliers (the providers of the services and goods), from which quotations were collected;</i></p>	☐	☐
4.15	<p>Deklaroj se jam plotësisht i vetëdijshëm se mbaj përgjegjësi në përputhje me legjislacionin shqiptar për dhënien e deklaratave të rreme, të paplota apo çorientuese.</p> <p><i>Hereby, I declare that I am fully aware that I am liable under Albanian law for provision of false, incomplete or misleading statements.</i></p>	☐	☐
4.16	<p>Deklaroj se informacioni në këtë aplikim është i vërtetë dhe i plotë dhe se në datën e aplikimit situata nuk ka ndryshuar që nga data e lëshimit të dokumenteve mbështetëse të kërkuara në këtë formular aplikimi.</p> <p><i>Hereby, I declare that the information in this application is true and complete and that the situation has not changed since the date of issue of supporting document required by this application form.</i></p>	☐	☐

Me firmën time, unë konfirmoj saktësinë e të gjitha deklaratave të mësipërme.

Upon my signature I duly confirm the accuracy of all statements mentioned above.

Emri i plotë i Aplikantit/Përfaqësuesit Ligjor

Full Name of Applicant / Legal Representative _____

Firma dhe vula nëse ka

Signature and stamp if available _____

Vendi, data

Place, Date _____

PJESA 5 - LISTA E DOKUMENTEVE MBESHTETESE / SHOQERUESE TE APLIKIMIT
PART - 5 LIST OF THE SUPPORTING/ACCOMPANYING DOCUMENTS FOR THIS APPLICATION

Dokumentet / Documents Ju lutemi përdorni këtë listë si kontrollin tuaj për dokumentet që keni dorëzuar. Te gjithë dokumentat e kerkura ne formatin kopje nga kjo liste, duhet te jene firmosur nga perfituesi. Please use this list as your own control check for the documents you have to submit. All the documents requested in copy format from this list, should be certified by the signature of the applicant.		PO/ Yes	Jo relevante/ n/a
5.1	Kopje të kartës së identitetit (ID)/pasaportës së aplikantit (individit apo përfaqësuesit ligjor të kompanisë private/shoqatës për bashkëpunim bujqësor) <i>Copy of ID card/passport of the applicant (individual or legal representative of the private company/agricultural cooperative association)</i>	☐	☐
5.2	Kopje të certifikatës së regjistrimit në Qendrën Kombëtare të Regjistrimit (QKR) dhe nje printim te ekstraktit te QKR qe verteton se subjekti ka nje aktivitet ne kuader te 1 nga 3 Zinxhireve te Vleres te pranueshem nga SARED, vetëm për subjektet e regjistruar si persona fizike, juridike dhe shoqatat e bashkëpunimit bujqësor <i>Copy of the certificate of registration in the National Registration Centre (NRC)-Only for physical persons/legal persons and Associations for Cooperation in Agriculture, and a print out of the NCR extract confirming that the applicant has a financial activity in the frame of one of the three VZ eligible in SARED.</i>	☐	☐
5.3	Kopje të Licences/Lejes nga Qendra Kombëtare e Licencimit (QKL) per aktivitetin qe kryen (aktiviteti te jete i pranueshem brenda 1 nga 3 ZV) Ne rastin e aktiviteve start - up kopje e QKL do paraqitet bashke me Kerkesen per Pagese <i>Copy of the licence/certificate from the National Licensing Centre (NLC)- in regard to the activity performed (the activity should be an eligible one within the 3 VC). For the start-up applicants, a copy of the licence / certificate issued by NCL should be submitted with the Claim for Payments.</i>	☐	☐
5.4	Vertetim nga Drejtoria Rajonale e Tatimeve ku te cilesohet nese aplikantit eshte subjekt I TVSh-se. Ky dokument eshte relevant per tere aplikantet e rregjistruar ne QKR dhe duhet te jete leshuar jo me me heret se 30 dite perpara aplikimit. <i>Confirmation by the Regional Tax Directorate indicating if the applicant is VAT subject. This document is relevant for all applicants registered in the NRC and should be issued not earlier than 30 days before application.</i>	☐	☐
5.5	Kopje e kartes se fermerit leshuar nga Drejtoria e Bujqesise ne rajonin perkates <i>Copy of the farmer's card issued by Directorate of Agriculture in the respective region</i>	☐	☐

<p>5.6</p>	<p>Kopje e certifikatës pronësisë lëshuar nga Zyra e Regjistrimit të Pronave të Paluajtshme shoqëruar me hartën treguese si dhe kartelen e pasurisë (kjo e fundit lëshuar jo me heret se 60 dite para dates së aplikimit), ku përcaktohet pronësia e tokës dhe godinës/godinave në të cilat do të bëhet investimi ose që nevojiten për të vërtetuar prodhimin minimal;</p> <p>ose</p> <p>Kopje e vërtetimit të pronësisë lëshuar nga Zyra e Regjistrimit të Pasurive të Paluajtshme/, i lëshuar jo më herët se 60 ditë para datës së aplikimit, i shoqëruar me hartën treguese dhe planvendosjen e tokës dhe godinës/godinave ku do të bëhet investimi ose që nevojiten për të vërtetuar prodhimin minimal. Kjo vlen për qarqet ku procesi i regjistrimit është ende në proces (nuk ka mbaruar);</p> <p>ose</p> <p>Në rast se shpërndarja e titujve të pronësisë (azhornimi) nuk ka mbaruar ende, aplikanti dorezon një kopje të aktit të marrjes të tokës në pronësi (AMPT) lëshuar sipas Ligjit Nr. 7501 (për sipërfaqen e tokës të paraqitur në biznes plan dhe në të cilën do të bëhet investimi) të konfirmuar me vërtetim me firmë e vulë të lëshuar nga zyra e kadastrës prane keshillit të qarkut të shoqëruar me;</p> <ol style="list-style-type: none"> fotokopje të hartës ekzistuese kadastrale të lëshuar nga njesia administrative perkatëse me firmë dhe vulë të cilit i bashkëngjitet Plani i riveimit/ vendosjes i cili është hartuar nga një ekspert i licensuar (plani hartohet jo me heret se 60 dite nga data e aplikimit dhe bashke me të dorezohet dhe fotokopja e noterizuar e licenses së ekspertit) si edhe Vërtetimi i lëshuar nga Zyra e AMT-se (Administrimit dhe Mbrojtjes së Tokës) prane Njesisë Administrative perkatëse që vërteton perputhshmerinë e emrit popullor të përdorur në aktin (AMTP) me numrin e pasurisë të shprehur në hartën kadastrale,; <p>ose</p> <p>Në rastin kur aplikanti në dokumentin e pronësive të tokës apo godinës nuk rezulton si pronar i vetëm por si bashkepronar me persona të tjerë të cilësuar në certifikatën e pronësive duhet të paraqitë një deklaratë nga bashkepronari/ret e tjerë, të noterizuar dhe nepermjet të ciles bashkepronarët i japin të drejtë / autorizojnë aplikuesin që të perdore/shfrytëzojë përfshirë investimin për aktivitet ekonomik bujqësor token/godinen për një periudhë kohore prej minimum 5 vjet nga data e aplikimit.</p> <p>Të gjitha dokumentat e pronësive duhet të jenë të rifreskuara jo më vonë se 60 dite para aplikimit</p> <p><i>Copy of ownership certificate issued by the Office for the Registration of Immovable Property accompanied by the indicative map, as well as the property card (this issued not earlier than 30 days before the application date), stating the ownership of the land and building(s), on which the investments will take place, or required to prove minimum production;</i></p> <p>or</p> <p><i>Copy of the ownership confirmation issued by the Office for the Registration of Immovable Property, not earlier than 30 days before the application date, accompanied by the indicative map, file and the alignment (lay out) in relation to the land and building(s), on which the investments will take place, or required to prove minimum production. This is valid for the regions where the registration process is ongoing (not yet finished);</i></p> <p>or</p> <p><i>In case that distribution of the ownership titles (updating process of mapping land) has not yet finished) the applicant should submit a Copy of the act of ownership acquirement of the land issued according to the Law No. 7501, for the land where the investment will take place and introduced in the BP, confirmed by the cadastral office of District's Council by a certification (signed and stamped accordingly) and accompanied with</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>A copy of the existing cadastral map issued by the administrative unit of respective municipality;</i> <i>Relevation map of land prepared by a licenced expert (issued no early than 60 days before the application date and accompanied by the notary certified licence of the expert) and</i> <i>The certificate issued by the respective office for administration and protection of the land under the respective administrative unit of the municipality which proves compliance of the given names used in the act of ownership issued based on the law 7501 and the numbers of the property given in the cadastral map</i> <p>or</p> <p><i>In cases when the applicant is on the ownership document is not the only owner but co-owner with other as indicated in the certificate of ownership he must submit a notarized declaration with the owner/s authorising the applicant to use and invest on the land / building for a time period at minimum of 5 years from the date of application.</i></p> <p><i>All documents of ownership should be updated not later than 60 days prior to application</i></p>	<p>☐</p>	<p>☐</p>
------------	--	---------------------------------	---------------------------------

5.7	<p>Në rast se aplikanti e merr tokën/godinën me qira, ai duhet të paraqesë një kopje të kontratës së noterizuar të qirasë me një kohëzgjatje prej të paktën 5 vjetësh nga data e hapjes së thirrjes perkatese per aplikime. Kontrata e qirasë duhet të shoqërohet me dokumentacionin përkatës të pronësisë (siç përshkruhet në pikat më sipër) të personit që e lëshon atë me qira sic pershkruhet ne piken 5,6 paragrafi 2.</p> <p><i>In case the applicant rents the land / building he should submit a Copy of the rental contract with a minimum duration of at least 5 years from the date of respective call for applications, with notary verification. The rent contract is accompanied by the respective ownership documentation (as described in the points 5,6 above) of the person who is giving it on rent.</i></p>	☐	☐
5.8	<p>Nje kopje te kontrates se huaperdorjes te noterizuar me nje afat kohor prej minimum 5 vjet nga data e hapjes se thirrjes perkatese per aplikime, ne rastin kur aplikanti nuk figuron ne dokumentin e pronesise por e merr token / godinen per aktivitet ekonomik bujqesor ne perdorim/shfrytezim nga pronari i saj. Kontrata e huaperdorjes duhet te shoqerohet me dokumentacionin perkates se pronesise te personit qe e leshon ate ne perdorim (sic pershkruhet ne pikat 5,6 me lart).</p> <p><i>A copy of the "Rental contract in USE" with a minimum duration of at least 5 years from the date of application with notary verification, in case the applicant is not the owner as per ownership document but takes in use the land / building from the owner for an economic agriculture activity. The "Rental contract in USE" is accompanied by the respective ownership documentation (as described in the points 5,6 above) of the owner.</i></p>	☐	☐
5.9	<p>Një dokument origjinal me numurat e matrikujve / ekstrakt nga regjistri vjetor i bagëtiëve të MBZHRAU-t, të lëshuar jo më herët se 30 ditë para për të vërtetuar se zotëron të paktën 30 dele ose/dhi të të dy seksëve - vetëm nëse aplikohet për prodhim në fermë në ZV 1</p> <p><i>An original document / extract from MARDWA's animal register with matriculation numbers , not earlier than 30 days in advance proving possession of minimum 30 sheep and/or goats of all ages and sexes-only if applied for on-farm production in VC-1</i></p>	☐	☐
5.10	<p>Plani i Biznesit <u>për investime deri në 1,400,000 Lek</u> i bazuar në modelin SARED 2.1, i cili përbëhet nga një përshkrim i thjeshtë narrativ.</p> <p><i>Business Plan for investments up to 1,400,000 ALL, Business plan based on the template SARED 2.1, consisting on a simple narrative description</i></p>	☐	☐
5.11	<p>Plani i Biznesit <u>për investime mbi 1,400,000 lek</u> i cili përbëhet nga pjesa narrative dhe pjesa financiare bazuar në modelin e Planit të Biznesit si më poshtë:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Pjesa narrative e Planit të Biznesit e përgatitur duke përdorur modelin SARED-2.2.1 në version të printuar në origjinal; – Pjesa Financiare e Planit të Biznesit përgatitur duke përdorur modelin SARED-2.2.2 në version të printuar në origjinal dhe një në version elektronik (CD-Rom) <p><i>Business Plan for investments above 1,400,000 ALL Business plan consisting of narrative and financial part based on the template of BP as follows:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>Narrative part of the Business Plan prepared using the template SARED-2.2.1 in one original paper print;</i> - <i>Financial Part of the Business Plan prepared using the template SARED-2.2.2 in one original paper print and in electronic format (CD-Rom)</i> 	☐	☐
5.12	<p>Kopje specifikimeve teknike neutrale te pergatitura nga aplikanti te firmosur prej te cilat aplikanti ia ka derguar ofertesues per marrjen e ofertes</p> <p><i>Copy of neutral technical specifications prepared by the applicant and send to the suppliers for asking an offer</i></p>	☐	☐

5.13	<p>3 oferta origjinale për të gjithë zërat e shpenzimeve të projektit të investimeve mbi 140,000 lekë të cilat përmbajne të gjithë elementet që përcaktohen në udhëzuesin për aplikuesit: Shënim: Në rastin e furnitoreve/keshilluesve jashtë Shqipërisë dokumentat e mesipërme t'u kërkojnë t'i leshojnë mundësisht në gjuhën Angleze Kujdes: Ofertat duhet të jenë prezantuar në gjuhën shqipe ose të perkthyer zyrtarisht në gjuhën shqipe.</p> <p><i>3 original offers for all expenditure items of the investment action (project) above 1,400,000 ALL, containing all the elements described in the GfA.</i> <i>Note: In the case of suppliers / consultant's abroad Albania, the above mentioned documents should be required to be issued preferably in English. Note: Offer and supporting documents must be presented in Albanian language or officially translated to it.</i></p>	☐	☐
5.14	<p>Per furnitoret vendas : Kopje të ekstraktit historik të leshuar nga QKR Per furnitoret e huaja (jashtë Shqipërisë) : Vertetim nga institucioni regjistruar i biznesit në vendin përkatës (sipas rregullores në fuqi) /nga regjistri i subjekteve financiare duke përfshirë të dhënat e mëposhtme: Dokumentat e mesipërme duhet të tregojnë qartë Numri i identifikimit (NIPT) të subjektit, emrin e subjektit, emrin e tij tregtar, adresën, përfaqësuesin ligjor, ortakët/aksionerët, Objektin e aktivitetit, statusin e tij (aktiv/pasiv). Kjo kërkohe për secilin nga furnitorët që leshojnë një ofertë dhe ky dokument duhet të jetë leshuar jo më vonë se 60 ditë nga data e aplikimit, sic përcaktohet në UpA.</p> <p><i>For local suppliers: Copy of historical extract issued by NRC (National Registration Center)</i> <i>For foreign suppliers (abroad Albania): A confirmation issued by the registration institution of the respective country/ from the database of financial institutions (according to respective regulation of the country), including the following data:</i> <i>Financial identification number of the entity, Name of the supplier, commercial name, address, legal representative, owners / shareholders, field of activity, status (active / passive).</i></p> <p><i>This is requirement for each of the suppliers who issue an offer and this document should be issued not later than 60 days from the application date, as defined in the UPA.</i></p>	☐	☐
5.15	<p>Kopje e kontratës dhe/ose faturave për kostot e përgjithshme të pranueshme (kostot e arkitektit, kostot e inxhinierit, dhe/ose kostot e konsulentëve për përgatitjen e planit të biznesit ose të kostove të tjera që lidhen me të), nëse këto kosto janë bërë para aplikimit, në gjuhën shqipe ose në përkthimin zyrtar në shqip të origjinalit. Shënim : Në rastin e furnitoreve/keshilluesve jashtë Shqipërisë dokumentat e mesipërme t'u kërkojnë t'i leshojnë mundësisht në gjuhën Angleze</p> <p><i>Copy of the contract and / or invoices, for eligible general costs (architect costs, engineer costs, and/ or consultancy costs for preparation of business plan or related costs), if incurred before the application, in Albanian language or official translation in Albanian of the original. Note: In the case of suppliers / consultants abroad Albania the above mentioned documents should be required to issued preferably in English</i></p>	☐	☐
5.16	<p>Kopje të kontratës/ve që vërtetojnë se të paktën 60% e sasisë të lëndës së parë të përpunuar/shitura në stabilimentin e aplikantit vijnë nga prodhues / grumbullues që ushtrojnë aktivitetin brenda territorit të qarqeve Shkodër, Kukës, Dibër, Korçë, Elbasan, Berat.</p> <p><i>Copies of the contract / contracts that prove that at least 60% of the quantity of raw materials processed / sold in the applicants plant originate from producers/collectors within the territory of regions of Shkodra, Kukes, Dibra, Korca, Elbasan, Berat.</i></p>	☐	☐
5.17	<p>Per fermeret që investojnë për përpunim në ferme kërkohe të dorëzohet një kopje e ditarit të mbajtur mbi sasi të ditore të prodhimit / përpunimit të lëndës së parë që përfshihet në investimin e kërkuar</p> <p><i>For farmers which want to invest for on foarm processing is required to submit a copy of the diary with the daily quantities of production / processing of the raw material which is object of the investment required</i></p>	☐	☐

5.18	<p>Vertetim original nga Zyra Tatimore (Drejtoria Rajonale Tatimore) ku konfirmohet që aplikanti i ka përbushur të gjitha detyrimet tatimore për vitin aktual (nga 01 Janar deri në datën që paraqet aplikimin) (për personat juridikë dhe personat fizikë). Ky vertetim duhet të leshohet jo më herët se 30 ditë para datës së aplikimit.</p> <p>Ndërsa për aplikantët të regjistruar me kartë fermeri: aplikanti do të paraqesë vertetim të pagesës së sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore me kërkesën për pagesë.</p> <p><i>Original certificate issued by Tax Office (Regional Tax Directorate) proving that the applicant has fulfilled all its obligations to payment of taxes, (for physical persons / legal entities), not earlier than 30 days before the application</i></p> <p><i>For the applicants registered with farmer's card: the applicant should submit the declaration of the payments of the social and health insurance with the claim for payment.</i></p>	☐	☐
5.19	<p>Vertetim origjinal të leshuar nga bashkia (njesia administrative) perkatese për shlyerjen e taksës së tokës / objektit nga pronari i saj për vitin aktual (01 Janar deri me datën e dorëzimit të aplikimit)</p> <p><i>Original certification confirming the payment of the land tax/ building from the owner for the current year (01. January – date of submission of application) issued by Municipality not earlier than 30 days before the application</i></p>	☐	☐
5.20	<p>Kopje të bilancit për tre vitet e fundit (sipas historikut të themelimit) nëse bilanci kërkohej të mbahet në vartësi nga statusi ligjor të kompanisë sipas legjislacionit në fuqi.</p> <p><i>Copy of the balance sheet for the past three years (according to the date of the establishment) if required by the financial status as per law in power.</i></p>	☐	☐
5.21	<p>Kopje të Pasqyrës së të Ardhurave dhe Shpenzimeve për tre vitet e fundit (sipas historikut të themelimit) për subjektet e përgjegjësisë tatimore të tatimit të thjeshtuar.</p> <p><i>Copy of the income statements (profit and loss statement) (according to the date of the establishment) for the past three years if required by the legal status, or for company being categorized under "Simplified taxation" group</i></p>	☐	☐
5.22	<p>Vertetim për numrin e të punësuarve nga Drejtoria Rajonale e Tatimeve jo më vonë se 30 ditë nga data e aplikimit (për personat fizikë dhe juridikë)</p> <p><i>Confirmation for the number of employees issued by the Regional Tax Directorate not later than 30 days from the date of application (for natural and legal persons)</i></p>	☐	☐
5.23	<p>Kopje të lejes së ndërtimit - nëse kërkohet nga legjislacioni Shqiptar për investimin për të cilin aplikohet (ndërtim ose rikonstruksion)</p> <p><i>Copy of the construction permit-if required by the Albanian law on investment for which the application is submitted (construction or reconstruction)</i></p>	☐	☐
5.24	<p>Kopje të dokumentacionit teknik dhe planin e ndërtimit/rikonstruksionit, duke përfshirë dokumentet e tjera relevante – siç e kërkon ligji kombëtar.</p> <p><i>Copy of technical documentation with construction/ reconstruction plans including other relevant documents-as requested by national law.</i></p>	☐	☐

14. Aneks 2.1

Plani i Biznesit Për investime deri në 1,400,000 Lek

Aneksi 2.1: Pjesa përshkruese

Skema e grantit SARED për periudhën 2015 – 2018

Emri dhe adresa e Aplikantit

Emri dhe adresa e Konsulentit (nëse nuk është përgatitur nga Aplikanti)

Datë: ____/____/2015

Tabela e përmbajtjes

1. Përshkrimi i biznesit/aktiviteti ekzistues	51
1.1. Aktiviteti aktual i aplikantit (deri në 500 fjale).....	51
1.2. Struktura e pronësisë (asetet, pajisjet) (deri në 200 fjalë).....	51
1.3. Menaxhimi dhe burimet njerëzore (deri në 200 fjalë).....	52
2. Projekti i investimit per te cilin aplikohet	52
2.1. Përshkrimi i investimit (deri në 300 fjalë)	52
2.2. Objektivi / arsyeja e investimit (deri në 300 fjalë)	53
2.3. Lëndët e para (inputet) dhe prodhimet (produktet) (300 words).....	53
2.4. Burimet njerëzore dhe aftësitë e nevojshme ne lidhje me investimin (deri në 300 fjalë)	54
2.5. Inovacioni i projektit të ri (deri në 200 fjalë) – jo i detyrueshëm.....	54
3. Detajet financiare të projektit të investimit.....	55
3.1. Përmbledhje e kostove dhe financimit të investimit (deri në 200 fjalë)	55
3.2. Tatimi mbi Vlerën e Shtuar (TVSH) (deri në 100 fjalë)	56
3.3 Të dhënat financiare në lidhje me ndikimin e investimit	56
4. Komente të tjera rreth aplikimit (deri në 200 fjalë)	58
5. Krahasimi i ofertave.....	59

1. Përshkrimi i biznesit/aktiviteti ekzistues

1.1. Aktiviteti kryesor i aplikantit (deri në 500 fjalë)

- Përshkruani shkurtimisht historinë e biznesit/aktivitetit aktual
- Kur e ka filluar biznesin/aktivitetin aplikanti ose nëse është një biznes i ri (start-up), kur planifikon të fillojë?
- Përshkruani produktet, duke përfshirë sasitë e produkteve kryesore
- Cilët janë produktet kryesore?
- Sa prodhoni për secilin nga produktet kryesore? Në lidhje me fermën shpjegoni sistemin bujqësor që po zbatoni, varietet e pemeve frutore apo arrorreve, moshën e tyre dhe stadin e prodhimit.
- Përshkruani furnitorët tuaj dhe lëndët e para kryesore (duke përfshirë kontratat ekzistuese me furnitorët nëse ka).
- Cilat janë lëndët e para (inputet) kryesore që ju blini dhe cilat janë lëndët e para (inputet) që ju prodhoni vetë?
- Ku i blini zakonisht lëndët e para (inputet)?
- Përshkruani tregun dhe klientët tuaj (duke përfshirë kontratat ekzistuese nëse ka).
- Kujt ia shisni zakonisht produktet?
- A keni marrëdhënie afatgjata dhe/ose kontrata të shkruara me ndonjë nga klientët tuaj? Nëse po, specifikoni.

Shënim: Nëse aplikanti ka disa aktivitete plani i biznesit duhet të fokusohet kryesisht te aktiviteti që lidhet me investimin e parashikuar.

1.2. Struktura e pronësisë (asetet, pajisjet) (deri në 200 fjalë)

- Përshkruani shkurtimisht asetet ose pajisjet kryesore të biznesit tuaj (psh. toka, ndërtesa, traktorë etj.).
- Jepni informacion për strukturën e pronësisë
- Në pronësi të kujt është biznesi/ferma/toka/stalla etj.? Përshkruani pozicionin gjeografik (lartësinë, pjerresinë), cilësinë e tokës, mundësinë e mekanizimit, disponibilitetin e vaditjes, infrastruktures tjetër etj.
- Ju lutemi plotësoni tabelat e mëposhtme në lidhje me pronësinë dhe asetet tuaja

Udhëzuesi për Aplikantët

Tabela 1: Të dhëna mbi pronësinë

Nr.	Sipërfaqja (m ²)			Vendodhja	Nr. Parceles (sipas dokumentit të pronësisë që keni paraqitur)
	Toka bujqësore ☐		Objekti / Ndertesa ☐		
	Ne pronësi	Me qera			

Shënim: Ju lutemi Plani i Biznesit të paraqesë me detaje dhe të shoqëruar me dokumentat e pronësisë të dhëna mbi token mbi të cilën keni bazuar Aplikimin. Në PB duhet të përfshihen të dhënat edhe për sipërfaqe me të mëdha se kriteri minimal të cilat aplikanti i ka në pronësi (dokumentat e pronësisë të rifreskuara jo më vonë se 60 ditë para datës së aplikimit), apo është i autorizuar t'i kryejë shërbimet por edhe t'i shfrytëzojë për prodhim dhe investime që lidhen me aktivitetin për të cilin ju do bëni investimin e kërkuar (për këto sipërfaqe mjaftojnë që aplikanti të paraqesë marrëveshjet me pronarët dhe të paraqesë fotokopje të dokumentit të tyre të pronësisë). Të dhënat e paraqitura në këtë Plan Biznesi dhe dokumentat origjinale ku këto të dhëna bazohen do të verifikohen gjatë kontrollit në vend.

Tabela 2: Të dhëna mbi asetet

Nr.	Emertimi i paisjes	Viti i prodhimit	Vlera aktuale (Lek)

1.3 Menaxhimi dhe burimet njerëzore (deri në 200 fjalë)

Përshkruani strukturën e menaxhimit të biznesit

- Kush i merr vendimet për aktivitetet kryesore të biznesit?
- Numri aktual i njerëzve që punojnë dhe kualifikimi i tyre, përshkruaj kush do e përdorë / vere në punë investimin!
- Niveli arsimor, eksperiencë dhe kualifikimet e menaxherit/pronarit.

2. Projekti i investimit për të cilin aplikohet

2.1. Përshkrimi i investimit (deri në 300 fjalë)

Përshkruani shkurtimisht investimin e ri për të cilin po aplikoni.

- Jepni një përshkrim të përmblendur të investimit të ri që planifikoni të bëni duke përfshirë teknologjitë dhe proceset që ai përfshin, cilin sistem agroprodhues do të zbatoni? A do të shtoni sipërfaqen, prodhimin, synoni permiresimin e cilesisë etj? Spjegoni lidhjen e investimit dhe impaktin që pritet të ketë në aktivitetin tuaj.

- Përkruaj nëse është në kuadër të diversifikimit (sipas definicionit në UpA, këtu përfshihet psh një investim në kuadër të ZV të BAMs ose investim në lidhje me një produkt të ri në kuadër të dy ZV të tjere)
- Përkruaj nëse investimi është planifikuar në lidhje me ndërtime/rikonstruksione (nëse ka të tilla).
- Lutemi të paraqisni një listë me pajisjet dhe makineritë e nevojshme si pjesë e investimit (nëse ka të tilla).

2.2. Objektivi / arsyeja e investimit (deri në 300 fjalë)

Shpjegoni objektivin e investimit të ri, si për shembull:

- Rritja e prodhimit (të produkteve ose shërbimeve),
- Përmirësimi i efikasitetit të prodhimit (psh. ulja e kostove)
- Përmirësimi i standardeve relevante (psh. prodhimi i produkteve me cilësi të lartë për çmime më të larta, ose thjesht për të arritur standartet e përcaktuara në legjislacion).
- Ju lutemi këtu përkruani standardet përkatëse që përmirësohen nëpërmjet investimit që do bëni (psh mirëqenia e shëndetit të kafshëve, mbrojtja e bimeve, siguria ushqimore, mbrojtja e mjedisit, etj).
- Përkruani me poshtë se cilet nga ligjet përkatëse në lidhje me standardet e përmendura më sipër janë relevante për investimin dhe dispozitat e të cilave ju i keni marrë në konsideratë në investimin tuaj (Psh ligji veterinarisë, Ligji i ushqimit, Ligji i mbrojtjes së bimeve, i mbrojtjes së mjedisit, ndërtimit, mbrojtjes së tokës, farërave dhe fidaneve etj...).
- Prodhimi i një produkti të ri
- Përmirësimi i efikasitetit të përdorimit të energjisë
- Investim në energji të rinovueshme etj etj

Shënim: Objektivat duhet të jenë të njëjta si në formularin e aplikimit.

2.3. Lëndët e para (inputet) dhe prodhimet (produktet) e lidhura me investimin e ri dhe tregun përkatës (300 fjalë)

- Përkruani inputet që do të përdoren në proceset që lidhen me investimin e ri.
- Përkruani produktet që do të ndikohen nga investimi – cilësia dhe llojet e produkteve.
- Përkruani nëse keni marrëveshje paraprake me blerësit për prodhimin/shërbimet shtesë të prodhuara si rezultat i investimit.
- Përkruani objektivat e shitjeve - shifra mbi sasitë, cmimet dhe të ardhurat e pritshme.
- Argumentoni ndikimin e investimit në lidhje me të dhënat që paraqisni (nëse ka rritje të prodhimit, cilësisë/cmimit, si ndikon në mbrojtjen e mjedisit, shëndetit të punonjësit etj etj).

2.4. Burimet njerëzore dhe aftësitë e nevojshme në lidhje me investimin (deri në 300 fjalë)

- Përshkruani nëse aktiviteti ekonomik kryhet nga anëtarë të familjes apo nga të punësuar jashtë familjes (plotësoni tabelën 2.1).
- Shpjegoni kush do ta perdore / vere ne pune investimin (kush do ta punoje)?
- Shpjegoni ekspertizën (njohuritë) e nevojshme në kuadër të investimit të ri. Shpjegoni nëse punëtorët e fermës zotërojnë ekspertizën dhe eksperiencat e nevojshme dhe nëse jo si do të fitohen këto aftësi (psh. nëpërmjet punësimit të punonjësve të tjerë, trainimeve etc.).
- Shpjegoni nëse aplikanti është i interesuar për veten e tij apo punonjësit të marrin pjesë në aktivitetet e rritjes së kapaciteteve të organizuar nga SARED

Në tabelën e mëposhtme ju lutemi regjistroni të dhënat në lidhje me punësimin përpara dhe pas investimit.

Tabela 2.1: Të dhënat për punësimin para dhe pas investimit (mesatare vjetore)

Treguesit	Para investimit			Pas investimit		
	Totali	Femra	<40 Vjeç	Totali	Femra	<40 Vjeç
Numri i punonjësve të familjes						
Numri total i muajve të punës së punonjësve të familjes						
Numri i punonjësve jashtë familjes me kohë të plotë						
Numri i punonjësve jashtë fermës me kohë të pjesshme ose sezonal						
Numri total i muajve të punës të punonjësve jashtë fermës me kohë të pjesshme ose sezonal						

2.5. Inovacioni i projektit të ri (deri në 200 fjalë) – jo i detyrueshëm

- Përshkruani inovacionin që ju synoni të arrini nëpërmjet projektit për të cilin po aplikoni.
- Jepni detaje për ndikimet sociale dhe mjedisore të investimit në biznesin tuaj dhe në komunitetin që ju rrethon.

Tabela 2.2: Lista e treguesve të inovacionit në lidhje me investimin

Treguesit e inovacionit	Shënoni me X	Shpjegoni
Futja e një pajisje / makinerie / teknologjie të re		
Prezantimi i një produkti apo shërbimi të ri		
Hyrja në një treg të ri		
Rritja e efikasitetit të përdorimit të energjisë		
Investim në pajisje të energjisë të rinovueshme		
Instalimi i sistemeve të sigurisë ushqimore (Praktika të mira të prodhimit, HACCP etj)		
Reduktimi i ndotjes së mjedisit		
Te tjera inovacione		

3. Detajet financiare të projektit të investimit

3.1. Përmbledhje e kostove dhe financimit të investimit (deri në 200 fjalë)

- Lutemi të paraqisni në Tabelën 3.1.a më poshtë një përmbledhje të totalit të kostove të investimit të propozuar dhe totalit të kostove të pranueshme.
- Kini parasysh: Jo të gjitha kostot e investimit do të jenë të pranueshme për tu rimbursuar nga skema e grantit SARED prandaj “kostot e pranueshme” duhet të identifikohen dhe të ndahen nga “kostot e papranueshme” për financim me grant.
- Lutemi të tregoni se si do të para-financoni vlerën e investimit për të cilin po aplikoni dhe që pritet të rimbursohet nëpërmjet skemës së grantit. (Tabela 3.1.b) Nëse do të mbulohet nga burimet tuaja financiare apo nëpërmjet një kredie ....? (Tabela 3.1.c)

Tabela 3.1: Kostot dhe financimi i investimit

a) Kostot e Investimit	Vlera (Lek)
Vlera totale e investimit (të gjitha kostot duke përfshirë edhe kostot e papranueshme për financim nga SARED)	
Vlera e kostove totale të financueshme (të pranueshme)	
Vlera e pritur e grantit	
b) Burimet e financimit të vlerës së grantit (para rimbursimit)	Vlera (Lek)
Fonde (kursime) të vetat	
Kredi	
Financim (borxh) nga të njohur (të afërm, miq etj.)	
Totali	
c) Burimet i fondeve për vlerën e bashkëfinancimit të investimit	Vlera (Lek)
Fonde (kursime) të vetat	
Kredi	
Financim (borxh) nga të njohur (të afërm, miq etj.)	
Totali	

Plotësoni tabelën 3.2, duke treguar të gjitha elementët e kostove të pranueshme të investimit. Për shëmbull, pajisje, ekspertizë teknike lidhur me zbatimin e investimit, këshillim për përgatitjen e planit të biznesit dhe aplikimit etj.

Tabela 3.2: Elementët e kostove të investimit

Shpenzime te praneshme

Elementët e investimit/Lloji i shpenzimit	Njësia	Çmimi (Euro/njësi) Pa TVSH	Çmimi (Lek/njësi) Pa TVSH	Sasia	Vlera Total (Euro) Pa TVSH	Vlera Total (Lek) Pa TVSH	Vlera Total (Euro) Me TVSH	Vlera Total (Lek) Me TVSH
Elementët e shpenzimeve të praneshme								
Totali								

* Njësia shprehet në funksion të artikujve. Për shembull blerja e shërbimeve këshillimore ose plani i dizenjimit të një produkti shprehet me ditë pune (nëse është e përshtatshme), ndërsa blerja e një traktori, plugu etj shprehet me copë etj.

** Llogaritja e shumave nga monedha e huaj në LEK për ofertat nga furnizuesi/furnizuesit e huaj, duhet të bëhet sipas kursit të këmbimit të ditës së punës së muajit kur është hapur thirrja për aplikime. http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/inforeuro_en.cfm

3.2. Tatimi mbi Vlerën e Shtuar (TVSH) (deri në 100 fjalë)

- Lutemi të shpjegoni statusin ligjor në lidhje me TVSH-në (nëse biznesi juaj është i regjistruar në autoritetet fiskale apo jo)
- Kini parasysh që aplikantët që janë subjekt i TVSH-së duhet të raportojnë shifrat pa TVSH, ndërsa aplikantët që nuk janë subjekt i TVSH-së duhet të raportojnë shifrat me TVSH (psh. kur blerjet janë me TVSH) në tabelat e seksionit të mëposhtëm.

3.3 Të dhënat financiare në lidhje me ndikimin e investimit

Plotësoni tabelat e mëposhtme.

Shënim: është e detyrueshme që të plotësohen tabelat e mëposhtme nga te gjithë aplikantet.

Tabela 3.3: Të dhënat financiare – para investimit

Kategoria	Vlera vjetore			
	Njësia	Sasia	Çmimi	Vlera
Shitjet				
Shitjet totale				
Kostot e prodhimit (ju lutemi specifikoni ne zera te vecante te gjithë kostot e prodhimit)				
Kostot totale të prodhimit				

Shenim: Shtoi tabelës rrjeshta të tjera sipas nevojës për paraqitjen e të gjithë zerave nën kategorinë përkatëse, Shitje ose Kosto e prodhimit.

Tabela 3.4: Të dhënat financiare - pas investimit

Kategoria	Vlera vjetore			
	Njësia	Sasia	Çmimi	Vlera
Shitjet				
Shitjet totale				
Kostot e prodhimit (ju lutemi specifikoni ne zera te vecante te gjithë kostot e prodhimit)				
Kosto totale e prodhimit				

Shenim: Shtoi tabelës rrjeshta të tjera sipas nevojës për paraqitjen e të gjithë zerave nën kategorinë përkatëse, Shitje ose Kosto e prodhimit.

Argumentoni, komentoni / interpretoni vlerat ne tabelen 3.3 dhe 3.4 (Deri në 500 fjalë)

Ju lutemi komentoni dhe interpretoni vlerat e paraqitura ne tabelat financiare te mesiperme (para dhe pas investimit)

Psh: nese keni parashikuar qe shitjet do ulen ose rriten pas investimit ne krahasim me periudhen para investimit jepni arsyetimin tuaj teknik ne lidhje me keto shifra dhe nese keni parashikuar qe kostot pas investimit do ulen ose rriten ne krahasim me periudhen para investimit jepni arsyetimin tuaj teknik per keto ndryshime.

Por, sidoqoftë, duhet që në këtë seksion të shpjegohen qartë përfitimet (impakti) nga investimi.

4. Komente të tjera rreth aplikimit (deri në 200 fjalë)

Vendi dhe data:

_____

Emri i aplikantit (përfaqësuesi ligjor):

_____

Nënshkrimi dhe vula (nëse ka):

_____

5. Krahasimi i ofertave

Tabela e Krahasimit Ofertave																		
Investimi	Pershkrimi	Specifikimet teknike	Sasia	Emri i kompanise (Oferta fituese)				Emri i kompanise (Oferta 2)				Emri i kompanise (Oferta 3)						
				Cmimi / njesi Lek (pa TVSH)	Cmimi / njesi Lek (me TVSH)	Vlera totale pa TVSH	Vlera totale me TVSH	Cmimi / njesi Lek (pa TVSH)	Cmimi / njesi Lek (me TVSH)	Vlera totale pa TVSH	Vlera totale me TVSH	Cmimi / njesi Lek (pa TVSH)	Cmimi / njesi Lek (me TVSH)	Vlera totale pa TVSH	Vlera totale me TVSH			
	psh Traktor	Modeli, kuaj fuqie tj	1															
	freza		2															

Shenim 1: Shto rreshta sipas nevojës

Udhëzuesi për Aplikantët

Justifikimi për përzgjedhjen e ofertës e cila nuk është më e mira¹ (ju lutemi ne rast se nuk perzgjidhet oferta me ekonomike duhet te jepni arsyetime me baza teknike qe mbeshtesin kete zgjedhje)

Deklarata nga Aplikanti.

Aplikanti deklaron se:

Informacioni ne kete Plan Biznesi si dhe ne tabelen 5 me siper eshte i vertete, dhe i plote dhe se ofertat jane mbledhur duke respektuar rregullat e menaxhimit te shendoshe financiar dhe furnizuesit e ftuar per te dorezuar ofertat nuk kane lidhje me njeri-tjetrin apo me aplikantin.

Nese ne procesin e verifikimit te te dhenave te paraqitura ne kete plan biznesi (si te dhenave teknike ashtu dhe financiare) rezulton mos vertetesi e tyre jam i vetedijshem qe mund te skualifikohe dhe aplikimi im mund te refuzohet.

Vendi .....

Data .....

Emri i Aplikantit .....

1 - Justifikimi eshte i detyrueshem ne rastin kur aplikuesi nuk perzgjedh oferten me cmimin me te lire.

Aneks 2.2.1

Plani i Biznesit (Investime mbi 1,400,000 Lek)

Aneksi 2.2.1: Pjesa Përshkruese

Skema e grantit SARED për periudhën 2015 – 2018

Emri dhe adresa e Aplikantit

Emri dhe adresa e Konsulentit (nëse nuk është përgatitur nga Aplikanti)

Datë: ____/____/2015

Shtator 2015

Versioni 2.0

Tabela e përmbajtjes

1. Përshkrimi i biznesit/aktiviteti ekzistues	63
1.1. Aktiviteti aktual i aplikantit (deri në 500 fjale).....	63
1.2. Struktura e pronësisë (asetet, pajisjet) (deri në 200 fjalë).....	63
1.3 Menaxhimi dhe burimet njerëzore (deri në 200 fjalë).....	64
1.4 Performanca e biznesit në tre vitet e fundit (deri në 300 fjalë) vetëm për bizneset e regjistruara në autoritetet fiskale.....	64
2. Projekti i investimit per te cilin aplikohet	65
2.1. Përshkrimi i investimit (deri në 300 fjalë).....	65
2.2. Objektivi /arsyeja e investimit (deri në 300 fjalë).....	65
2.3. Lëndët e para (inputet) dhe prodhimet (produktet) e lidhura me investimin e ri (deri në 300 fjalë)	66
2.4. Analiza e tregut të produktit (deri në 1,000 fjalë)	66
2.5. Burimet njerëzore dhe aftësitë e nevojshme ne lidhje me investimin (deri në 500 fjalë).....	66
2.6. Përshkrimi i risqeve të lidhura me investimit (deri në 300 fjalë).....	67
2.7. Inovacioni i projektit të ri (deri në 200 fjalë) – jo i detyrueshëm	67
3. Detajat financiare të projektit të investimit.....	67
3.1. Përmbledhje e kostove dhe financimit të investimit (deri në 200 fjalë)	67
3.2. Tatimi mbi Vlerën e Shtuar (TVSH) (deri në 100 fjalë).....	69
3.3. Komente/interpretime per vlerat ne pasqyren financiare te Aneksit 2.2.2 (Pasqyra e te Ardhurave dhe Shpenzimeve)	69
3.4. Komente për parashikimet e fluksit të parave dhe fitimit	69
4. Komente të tjera rreth aplikimit (deri në 200 fjalë)	70
5. Krahasimi i ofertave.....	71

1. Përshkrimi i biznesit/aktiviteti ekzistues

1.1. Aktiviteti aktual i aplikantit (deri në 500 fjale)

- Përshkruani shkurtimisht historinë e biznesin/ aktivitetin aktual
- Kur e ka filluar biznesin aplikanti ose nëse është një biznes i ri (start-up), kur planifikon të fillojë?
- Përshkruani produktet duke përfshirë sasi të e produkteve kryesore
- Cilët janë produktet kryesore?
- Sa prodhoni për secilin nga produktet kryesore? Në lidhje me fermën shpjegoni sistemin bujqësor që po zbatoni, varietet e pemeve frutore apo arrorreve, moshën e tyre dhe stadin e prodhimit
- Përshkruani tregun dhe klientët tuaj (duke përfshirë kontratat ekzistuese nëse ka).
- Kujt ia shisni zakonisht produktet?
- A keni marrëdhënie afatgjata dhe/ose kontrata të shkruara me ndonjë nga klientët tuaj? Nëse po, specifikoni.
- Përshkruani furnitorët tuaj dhe lëndët e para kryesore (duke përfshirë kontratat ekzistuese me furnitorët nëse ka).
- Cilat janë lëndët e para (inputet) kryesore që ju blini dhe cilat janë lëndët e para (inputet) që ju prodhoni vetë?
- Ku i blini zakonisht lëndët e para (inputet)?

Shënim: Nëse aplikanti ka disa aktivitete plani i biznesit duhet të fokusohet kryesisht te aktiviteti që lidhet me investimin e parashikuar.

1.2. Struktura e pronësisë (asetet, pajisjet) (deri në 200 fjalë)

- Përshkruani shkurtimisht asetet ose pajisjet kryesore të biznesit tuaj (psh. toka, ndërtesa, traktorë etj).
- Jepni informacion për strukturën e pronësisë
- Në pronësi të kujt është biznesi/ferma/toka/stalla etj.? Përshkruani pozicionin gjeografik (lartësinë, pjerresinë), cilësinë e tokës, mundësinë e mekanizimit, disponibilitetin e vaditjes, infrastruktures tjetër etj.
- Ju lutemi plotësoni tabelat e mëposhtme në lidhje me pronësinë dhe asetet tuaja

Udhëzuesi për Aplikantët

Tabela 1: Të dhëna mbi pronësinë

Nr.	Sipërfaqja (m ²)			Vendodhja	Nr. Parceles (sipas dokumentit të pronësisë që keni paraqitur)
	Toka bujqësore ☐		Objekti / Ndertesa ☐		
	Ne pronësi	Me qera			

Shënim: Ju lutemi Plani i Biznesit të paraqesë me detaje dhe të shoqëruar me dokumentat e pronësisë të dhëna mbi token mbi të cilën keni bazuar Aplikimin. Në PB duhet të përfshihen të dhënat edhe për sipërfaqe me të mëdha se kriteri minimal të cilat aplikanti i ka në pronësi (dokumentat e pronësisë të rifreskuara jo më vonë se 60 ditë para datës së aplikimit), apo është i autorizuar t'i kryejë shërbimet por edhe t'i shfrytëzojë për prodhim dhe investime që lidhen me aktivitetin për të cilin ju do bëni investimin e kërkuar (për keto sipërfaqe mjaftojnë që aplikanti të paraqesë marrëveshjet me pronarët dhe të paraqesë fotokopje të dokumentit të tyre të pronësisë). Të dhënat e paraqitura në këtë Plan Biznesi dhe dokumentat origjinale ku këto të dhëna bazohen do të verifikohen gjatë kontrollit në vend.

Tabela 2: Të dhëna mbi asetet

Nr.	Emertimi i paisjes	Viti i prodhimit	Vlera aktuale (Lek)

1.3 Menaxhimi dhe burimet njerëzore (deri në 200 fjalë)

Përshkruani strukturën e menaxhimit të biznesit

- Kush i merr vendimet për aktivitetet kryesore të biznesit?
- Numri aktual i njerëzve që punojnë dhe kualifikimi i tyre, përshkruaj kush do e perdore / vere në punë investimin!
- Niveli arsimor, eksperiencia dhe kualifikimet e menaxherit/pronarit.

1.4. Performanca e biznesit në tre vitet e fundit (deri në 300 fjalë) – vetëm për bizneset ekzistuese dhe të regjistruara në autoritetet fiskale

- Jepni një përshkrim të shkurtër të nivelit të performancës financiare të viteve të fundit (Plotësoni tabelën 1.1).
- Në rast se aplikanti është një biznes i ri (start-up) dhe nuk ka të dhëna financiare për vitet e fundit, atëherë tabela 1.1 duhet lënë bosh.

Tabela 1.1: Treguesit kryesorë financiar

Përmbledhje e Llogarive	Viti 2012	Viti 2013	Viti 2014
Fitimi			
Vlera e Aktivit (të drejtat)			

2. Projekti i investimit per te cilin aplikohet

2.1. Përshkrimi i investimit (deri në 300 fjalë)

Përshkruani shkurtimisht investimin e ri për të cilin po aplikoni.

- Përshkruani shkurtimisht investimin e ri duke përfshirë teknologjitë dhe proceset që ai përfshin, cilin sistem agroprodhues do të zbatoni? A do të shtoni sipërfaqen, prodhimin, synoni permiresimin e cilesise etj? Spjegoni lidhjen e investimit dhe impaktin qe pritet te kete ne aktivitetin tuaj..
- Jepni një përshkrim të përmbledhur të ndërtimeve/rikonstruksioneve të planifikuara (nëse ka të tilla).
- Lutemi të paraqisni një listë me pajisjet dhe makineritë e nevojshme si pjesë e investimit (nëse ka të tilla).
- Kur nevojitet kohë që procesi/et e prodhimit të arrijë kapacitetin maksimal, duhet të shpjegohet dhe reflektohet në analizën financiare (faqja “c” Fluksi monetar, Tabela 1) e këtij plani biznesi. Për shembull në vitin e parë pas instalimit shfrytëzimi i kapaciteti është 50%, në vitin e dytë arrij në 80% dhe në vitin e tretë arrij kapacitetin e plotë/maksimal. Kini parasysh që indeksi i shfrytëzimit të kapacitetit ndikon të dhënat e shitjeve si edhe parashikimet për kostot variable.

2.2. Objektivi / arsyeja e investimit (deri në 300 fjalë)

Shpjegoni objektivin e investimit të ri, si për shembull:

- Rritja e prodhimit (të produkteve ose shërbimeve),
- Përmirësimi i efijencës së prodhimit (psh. ulja e kostove)
- Përmirësimi i standarteve relevante (psh. prodhimi i produkteve me cilësi të lartë për çmime më të larta, ose thjesht për të arritur standartet e përcaktuara në legjislacion).
- Ju lutemi ketu pershkruani standardet perkatese qe permirsohen nepermjet investimin qe do beni (psh mireqenia e shendetit i kafsheve, mbrojtja e bimeve, siguria ushqimore, mbrojtja e mjedisit, etc).
- Pershkruani me poshte se cilet nga ligjet perkatese ne lidhje me standardet e permendura me siper jane relevante per investimin dhe dispozitat e te cileve ju i keni marre ne konsiderate ne investimin tuaj (Psh ligji veterinarise, Ligji i ushqimit, Ligji i mbrojtjes bimeve, i mbrojtjes se mjedisit, ndertimit, mbrojtjes tokes, farerave dhe fidaneve etj...).
- Prodhimi i nje produkti te ri
- Permiresim i eficiencies se perdorimit te energjise
- Investim ne energjine e rinovueshme etj etj

Shënim: Objektivat duhet të jenë të njëjta si në formularin e aplikimit

2.3. Lëndët e para (inputet) dhe prodhimet (produktet) e lidhura me investimin e ri (300 fjalë)

- Përshkruani me hollësi inputet (sasite, cmimet dhe vlerat perkatese sa me reale) që do të përdoren në proceset që lidhen me investimin e ri.
- Përshkruani produktet që do të ndikohen nga investimi – cilësia dhe llojet e produkteve.
- Lutemi të keni parasysh që informacioni për lëndët e para (inputet) edhe produktet të korrespondojë me të dhënat e analizës financiare faqja “b” – Pasqyra e të ardhurave dhe shpenzimeve në pjesën e dytë të planit të biznesit.

2.4. Analiza e tregut të produktit (deri në 1,000 fjalë)

- Përshkruani marrëveshjet paraprake me blerësit për prodhimin/shërbimet shtesë të prodhuara si rezultat i investimit.
- Konfirmoni objektivat e shitjeve (këto shifra pasqyrohen në Pasqyrat Financiare faqja – b) pasqyra e të ardhurave dhe shpenzimeve dhe c) fluksi monetar. Përshkruani objektivat e shitjeve - shifra mbi sasite, cmimet dhe te ardhurat e pritshme. Argumentoni ndikimin e investimit ne rritjen e shifrave.

2.5. Burimet njerëzore dhe aftësitë e nevojshme ne lidhje me investimin (deri në 500 fjalë)

- Përshkruani nëse aktiviteti ekonomik kryhet nga anëtarë të familjes apo nga të punësuar jashtë familjes (plotësoni tabelën 2.1).
- Shpjegoni kush do ta perdore / vere ne pune investimin (kush do ta punoje)?
- Shpjegoni ekspertizën (njohuritë apo kompetencat) e nevojshme në kuadër të investimit të ri. Shpjegoni nëse punëtorët e fermës zotërojnë ekspertizën ose eksperiencën e nevojshme dhe nëse jo si do të fitohen këto aftësi (psh. nëpërmjet punësimit të punonjësve të tjerë, trainimeve etc.).
- Lutemi të ofroni të dhëna për punësimin para dhe pas investimit.

Tabela 2.1: Të dhënat për punësimin para dhe pas investimit (mesatare vjetore)

Treguesit	Para investimit			Pas investimit		
	Totali	Femra	<40 Vjeç	Totali	Femra	<40 Vjeç
Numri i punonjësve të familjes						
Numri total i muajve të punës së punonjësve të familjes						
Numri i punonjësve jashtë familjes me kohë të pjesshme ose sezonal						
Numri total i muajve të punës së punonjësve jashtë fermës me kohë të pjesshme ose sezonal.						
Numri i punonjësve jashtë familjes me kohë të plotë						

2.6. Përshkrimi i risqeve të lidhura me investimit (deri në 300 fjalë)

Të gjitha sipërmarrjet mbartin një shkallë të caktuar risku. Identifikoni dhe përshkruani fushat kryesore të riskut brenda projektit tuaj të investimit dhe ndikimin që këto risqe mund të ketë në suksesin e projektit. Përshkruani gjithashtu hapat që do ndërmerren për të zbutur/minimizuar këto risqe.

2.7. Inovacioni i projektit të ri (deri në 200 fjalë) – jo i detyrueshëm

- Përshkruani inovacionin që ju synoni të arrini nëpërmjet projektit për të cilin po aplikoni.
- Jepni informacion për ndikimet sociale dhe mjedisore të investimit në biznesin tuaj dhe në komunitetin që ju rrethon.
- Për më tej ju lutemi plotësoni të dhënat në tabelën 2.2

Tabela 2.2: Lista e treguesve të inovacionit në lidhje me investimin

Treguesit e inovacionit	Shënoni me X	Shpjegoni
Futja e një pajisje / makinerie / teknologjie të re		
Rritja e efikasitetit të përdorimit të energjisë / energji të rinovueshme		
Instalim i sistemeve të sigurisë ushqimore (praktika të mira të prodhimit / perpunimit, HACCP etj)		
Reduktim i ndotjes së mjedisit		
Prezantimi i një produkti apo shërbimi të ri		
Hyrja në një treg të ri		
Tjetër		

3. Detajet financiare të projektit të investimit

3.1. Përmbledhje e kostove dhe financimit të investimit (deri në 200 fjalë)

Lutemi të paraqisni në Tabelën 3.1.a më poshtë një përmbledhje të totalit të kostove të investimit të propozuar dhe totalit të kostove të pranueshme.

Kini parasysh: Jo të gjitha kostot e investimit do të jenë të pranueshme për tu rimbursuar nga skema e grantit SARED prandaj “kostot e pranueshme” duhet të identifikohen dhe të ndahen nga “kostot e papranueshme” për financim me grant.

Lutemi të tregoni se si do të para-financoni vlerën e investimit për të cilin po aplikoni dhe që pritet të rimburohet nëpërmjet skemës së grantit. (Tabela 3.1.b) Nëse do të mbulohet nga burimet tuaja financiare apo nëpërmjet një kredie ....? (Tabela 3.1.c)

Udhëzuesi për Aplikantët

Tabela 3.1: Kostot dhe financimi i investimit

a) Kostot e Investimit	Vlera (Lek)
Vlera totale e investimit (të gjitha kostot duke përfshirë edhe kostot e papranueshme për financim nga SARED)	
Vlera e kostove totale të financueshme (të pranueshme)	
Vlera e pritur e grantit	
b) Burimet e financimit të vlerës së grantit (para rimbursimit)	Vlera (Lek)
Fonde (kursime) të vetat	
Kredi	
Financim (borxh) nga të njohur (të afërm, miq etj.)	
Totali	
c) Burimet i fondeve për vlerën e bashkëfinancimit të investimit	Vlera (Lek)
Fonde (kursime) të vetat	
Kredi	
Financim (borxh) nga të njohur (të afërm, miq etj.)	
Totali	

Shenim: Plotësoni tabelën 3.2, duke treguar të gjitha elementët e kostove të pranueshme të investimit. Për shëmbull, pajisje, ekspertizë teknike lidhur me zbatimin e investimit, këshillim për përgatitjen e planit të biznesit dhe aplikimit etj.

Tabela 3.2: Elementët e kostove të investimit. Shpenzime të pranueshme

Elementët e investimit/Lloji i shpenzimit	Njësia	Çmimi (Euro/njësi) Pa TVSH	Çmimi (Lek/njësi) Pa TVSH	Sasia	Vlera Total (Euro) Pa TVSH	Vlera Total (Lek) Pa TVSH	Vlera Total (Euro) Me TVSH	Vlera Total (Lek) Me TVSH
Elementët e shpenzimeve të pranueshme								
Totali								

* Njësia shprehet në funksion të artikujve. Për shëmbull blerja e shërbimeve këshillimore ose plani i dizenimit të një produkti shprehet me ditë pune (nëse është e përshtatshme), ndërsa blerja e një traktori, plugu etj shprehet me copë etj.

** Llogaritja e shumave nga monedha e huaj në LEK për ofertat nga furnizuesi/furnizuesit e huaj, duhet të bëhet sipas kursit të këmbimit të dites se pare te punes se muajit kur është hapur thirrja për aplikime.

http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/inforeuro_en.cfm

3.2. Tatimi mbi Vlerën e Shtuar (TVSH) (deri në 100 fjalë)

- Lutemi të shpjegoni statusin ligjor në lidhje me TVSH-në. (Nëse jeni të regjistruar apo jo për aktivitetin e caktuar ekonomik për të cilin po aplikoni).
- Kini parasysh që aplikantët që janë subjekt i TVSH-së duhet të raportojnë shifrat pa TVSH, ndërsa aplikantët që nuk janë subjekt i TVSH-së duhet që në pasqyrat financiare të planit të biznesit të raportojnë shifrat me TVSH (kur janë të tilla psh. kur blerjet janë me TVSH).

3.3 Komente/interpretime per vlerat ne pasqyren financiare te Aneksit 2.2.2 (Pasqyra e te Ardhurave dhe Shpenzimeve)

Ju lutemi komentoni dhe interpretoni vlerat e paraqitura ne tabelat financiare (para dhe pas investimit)

Psh: nese keni parashikuar qe shitjet do ulen ose rriten pas investimit ne krahasim me periudhen para investimit jepni arsyetimin tuaj teknik ne lidhje me keto shifra

dhe nese keni parashikuar qe kostot pas investimit do ulen ose rriten ne krahasim me periudhen para investimit jepni arsyetimin tuaj teknik per keto ndryshime

(Informacioni i dhene ne kete Plan Biznesi do verifikohet gjate kontrollit ne vend)

3.4. Komente për parashikimet e fluksit të parave dhe fitimit

- Faqja “c”, në pjesën e dytë të Planit të Biznesit “Fluksi monetar” i Pasqyrave Financiare tenton të tregoj performancën financiare lidhur me investimin.
- Në rastet kur investimi në lidhje me një sipërmarrje ekzistuese do të zhvillohet me pritshmërinë për të rritur të ardhurat, është e nevojshme të paraqitet informacion financiar për sipërmarrjen ekzistuese përpara investimit dhe më pas të planifikohen flukset financiare pas investimit. Kjo do t’ju lejojë të dalloni fazat përpara dhe pas dhe kështu të tregoni të ardhurat e krijuara nga investimi i ri. Ndërsa në rastet kur aplikanti është biznes i ri (start-up) ose investimi synon arritjen e standarteve të caktuara, tabela para investimit mund të lihet bosh.
- Rezultatet e analizës së tregut në seksionin 2.2 dhe analizës së inputeve në seksionin 2.3 më sipër duhet të formojnë bazën për planifikimin e flukseve të parave që paraqiten në faqen “f” të Pasqyrave Financiare.

Tabela 3.3: Duhet të plotësohet duke përdorur treguesit nga faqja d) Treguesit financiar të Pasqyrave Financiare – pa interesin dhe principalin

Financial Indicator	
Norma e Brendshme e Kthimit (IRR)	
Vlera Aktuale Neto (NPV)	

Si IRR dhe NPV llogariten automatikisht në këtë faqe.

Investimi konsiderohet ekonomisht i realizueshëm dhe i pranueshëm (i pranueshëm për Grantin SARED) kur VAN $\geq$ 0 dhe NBK $\geq$ Norma e skontimit (per tu percaktuar nga SARED)

Shënim: është e detyrueshme që të plotësohen tabelat financiare në Excel si edhe Tabela 3.3 më sipër. Por, sidoqoftë, duhet që në këtë seksion të shpjegohen qartë përfitimet (impakti) nga investimi te SHBB-ja dhe anëtarët e saj. (deri në 500 fjalë)

4. Komente të tjera rreth aplikimit (deri në 200 fjalë)

Vendi dhe data:

_____

Emri i aplikantit (përfaqësuesi ligjor):

_____

Nënshkrimi dhe vula (nëse ka):

_____

5. Krahasimi i ofertave

Tabela e Krahasimit të Ofertave														
Investimi		Emri i kompanisë (Oferta fituese)				Emri i kompanisë (Oferta 2)				Emri i kompanisë (Oferta 3)				
Pershkrimi	Specifikimet teknike	Sasia	Cmimi / njësi Lek (pa TVSH)	Vlera totale pa TVSH	Vlera totale me TVSH	Cmimi / njësi Lek (pa TVSH)	Vlera totale pa TVSH	Vlera totale me TVSH	Cmimi / njësi Lek (me TVSH)	Vlera totale pa TVSH	Vlera totale me TVSH	Cmimi / njësi Lek (me TVSH)	Vlera totale pa TVSH	Vlera totale me TVSH
psh Traktor	Modeli, kuaj fuqi etj	1												
freza		2												

Shenim 1: Shto rreshta sipas nevojës

Shenim 2: Ofertat ne monedhe te huaj konvertoji ne lek sipas udhezimit ne Udhezuesin per Aplikuesit.

Udhëzuesi për Aplikantët

Justifikimi për përzgjedhjen e ofertës e cila nuk është më e mira¹ (ju lutemi ne rast se nuk perzgjidhet oferta me ekonomike duhet te jepni arsyetime me baza teknike qe mbeshtesin kete zgjedhje)

Deklarata nga Aplikanti.

Aplikanti deklaron se:

Informacioni ne kete Plan Biznesi si dhe ne tabelen 5 me siper eshte i vertete, dhe i plote dhe se ofertat jane mbledhur duke respektuar rregullat e menaxhimit te shendoshe financiar dhe furnizuesit e ftuar per te dorezuar ofertat nuk kane lidhje me njeri-tjetrin apo me aplikantin.

Nese ne procesin e verifikimit te te dhenave te paraqitura ne kete plan biznesi (si te dhenave teknike ashtu dhe financiare) rezulton mos vertetesi e tyre jam i vetedijshem qe mund te skualifikohem dhe aplikimi im mund te refuzohet.

Vendi .....

Data .....

Vendi i Aplikantit .....

Aneks 2.2.2

PLANI I BIZNESIT

Pjesa 2 - Pasqyrat Financiare

Emri i Aplikantit:

Skema e Grantit "SARED"

Datë: ___/___/2015

Shtator 2015

Versioni 2.0

Emri i aplikantit. Rentabiliteti i asteve para dhe pas investimit.

Tabela 1.

Tabela 1: Viti normal para investimit (Mesatarja e tre viteve të fundit)				
Kategoria	Vlera vjetore			
	Njësia	Sasia	Çmimi (pa TVSH)	Vlera
Shitjet totale				
Kostot totale të prodhimit				
Kostot e prodhimit				
Tatimi mbi fitimin dhe taksa të tjera fikse				
Fitimi neto				

Tabela 2.

Tabela 2: Viti normal pas investimit				
Kategoria	Vlera vjetore			
	Njësia	Sasia	Çmimi (pa TVSH)	Vlera
Shitjet totale				
Kostot totale të prodhimit				
Kostot e prodhimit				
Tatimi mbi fitimin dhe taksa të tjera fikse				
Fitimi neto				

Tabela 3.

Tabela 3: Rezultati i ndikimit të investimit	
Kategoria	Vlera
Shitjet totale	
Kostot e prodhimit	
Tatimi mbi fitimin dhe taksa të tjera fikse	
Fitimi neto	

Udhëzuesi për Aplikantët

Emri i Aplikantit:	
NBK dhe VAN (IRR dhe NPV) e projektit të investimit	
Norma e interesit e Bankës së Shqipërisë	3.00%
“ VAN dhe NBK para taksave, interesave dhe principalit”	Vlera
VAN*	-
NBK**	#Num

Shënim: Kjo vlerë përcaktohet nga SARED ne formularin e publikuar ne faqen e internetit te MBZHRAU

*Vlera Aktuale Neto

**NBK = Norma e Brendshme e Kthimi

Aneks 2.3

UDHËZIME PËR PLOTËSIMIN E
PLANIT TË BIZNESIT

Skema e Grantit “SARED”

Shtator 2015

Versioni 2.0

1. Plotesimi i Pjesa pershkruese te planit te biznesit (Aneksi 2.2.1 dhe 2.2.2)**(Ju lutemi ndiqni me shume kujdes udhezimet e meposhteme gjate pergatitjes se Plan Biznesit)**

Aplikuesi ne çdo rast duhet te paraqese nje biznes plan ku arsyeton / argumenton nevojën e investimit dhe perfitimin ekonomik apo efekte te tjera dytesore pozitive qe do t'i sjelle investimi aktivitetit te tij.

Plani i Biznesit duhet te bazohet ne perlllogaritjet qe ofron **vetem mbi token per te cilen paraqiten dokumentat e pronesise me Formen e Aplikimit** (Aneksi 1) dhe qe eshte e mbjelle me kulturat e pranueshme sipas Aneksit 4. Dokumentat e pronesise te tokes bujqesore ku bazohet aplikimi dhe do te behet investimi duhet te jene te rifreskuara jo me vone se 60 dite para dates se aplikimit. Per siperfaqet e tjera pervec asaj qe perben kerkesen minimale per te qene te pranueshem aplikuesi duhet te paraqese kopje te dokumentave te pronesise apo kontratat e marrjes me qera etj) te cilat ai i sqaron ne pjesen pershkruese te planit te biznesit.

Biznes plani **duhet te bazohet ne te dhena teknike dhe financiare reale** (si psh rendimentet/prodhimi real qe mund te arrihen ne prodhimin e frutave, arroveve, BAMs apo te qumeshtit e mishit te ripertypesve, cmimeve te shitjes se ketyre produkteve, kostove te inpueteve dhe te punes si edhe te investimit (pajsjeve dhe makinerive) etj).

Ju lutemi sqaroni me kujdes ne Plan Biznesi te dhenat per shitjet /kostot e prodhimit para investimit si dhe shitjet /kostot e prodhimit pas investimit (si psh arsyet per rritje/zvogelim te ketyre shifrave etj.)

Kostot dhe cmimet e paraqitura te jene reale dhe ne rastin e parashikimeve te jene ne linje sipas kerkesave te tregut.

Ju lutemi te argumentoni me argumenta teknik funksionin qe kane investimet ne fermen tuaj dhe impaktin e drejteperdrejte qe ato do te sjellin ne rritje e prodhimit apo te ardhurave ne fermen tuaj ne lidhje me aktivitetin e pranueshem. Ju lutemi te beni kujdes qe te kete perputhshmeri midis Informacionit te dhene ne pjesen narrative te Planit te Biznesit me informacionin e dhene ne tabelat financiare ne excel.

Kostot dhe cmimet e dhena në planin e biznesit në lidhje me investimet duhet të jenë realiste dhe në linjë me cmimet e tregut. Në rast psh të prodhimit të pritsëm sasitë janë parashikime por duhen bërë të argumentuara teknikisht.

Në rast se treguesit të IRR dhe VAN janë me vlera shumë të larta (ose me të ulta se kriteret e përcaktuara): ju lutemi paraqisni arsyetimin tuaj teknik mbi arsyet përse këta tregues kanë devijime të tilla. Prandaj për të përgatitur planin e biznesit ju lutemi të përfshini përveç eksperteve ekonomiste edhe specialiste të fushës ku ju do të kryeni investimin si agronome, specialiste të prodhimit blegjor apo teknoploge ushqimore në rastin e përpunimit etj.,

Të dhënat e paraqitura në këtë Plan Biznesi do të verifikohen gjatë kontrollit në vend

2. Pasqyrat Financiare përbëhen nga 4 faqe exceli, përkatësisht:

- a) Kapaku
- b) Pasqyra e të Ardhurave dhe Shpenzimeve
- c) Fluksi monetar (i parave)
- d) Treguesit Financiar

Për secilën nga faqet e excelit në planin e biznesit do të gjeni një shpjegim për mënyrën e plotësimit të secilës prej faqeve duke përdorur informacion të detajuar nga biznesi juaj dhe kostot për investimin e ri.

Në parim ju duhet të plotësoni vetëm qelizat e bardha në tabelë, ndërsa qelizat e theksuara/ngjyrosura nuk duhet të “plotësohen/ndryshohen” pasi ato përmbajnë formula.

a) Faqja e excelit – Kapaku

Në këtë faqe aplikanti duhet të plotësojë informacione të përgjithshme siç tregohet në formularin e aplikimit. Në rast se aplikanti është person juridik, atëherë duhet të shkruhet emri zyrtar i kompanisë.

Në rast se aplikanti nuk është i regjistruar ligjërisht (psh në QKR apo Tatim-Taksat), atëherë duhet shkruar emri i personit që po aplikon.

Shënim: Emri i biznesit do të transferohet automatikisht në të gjitha faqet e excelit.

b) Faqja e excelit – Pasqyra e të ardhurave dhe shpenzimeve

Pasqyra e të ardhurave dhe shpenzimeve përbëhet nga shitjet totale, tatimi mbi fitimin dhe taksa të tjera fikse, dhe fitimi neto. Për arsye praktike, nuk përfshihen të dhënat rreth kostove të interesit (të kredive) dhe vlerat e amortizimit.

Në këtë faqe janë dy pasqyra për tu plotësuar. Tabela 1 përshkruan “Vitin normal para investimit (mesatarja e 3 viteve të fundit)” ku aplikanti duhet të listojë në menyre të detajuar të ardhurat dhe shpenzimet para investimit, vetëm për aktivitetin më të cilin lidhet investimi (psh investimi përfshin ujitjen e një pemëtores ekzistuese). Në këto tabela aplikanti duhet të shkruajë sasinë dhe çmimin e secilit produkt të shitur.

Në rast se investimit do të jetë një aktivitet i ri ekonomik (psh pemtore e re), atëherë tabela 1 duhet të lihet bosh.

Në rast se biznesi është krijuar kohët e fundit dhe nuk ka 3 vjet eksperiencë, atëherë duhet të bazohet në vitin më të fundit.

Në tabelën e dytë “Viti normal i prodhimit pas investimit” vlerat e të ardhurave dhe shpenzimeve duhet të vlerësohen për një vit normal pas investimit.

Aplikantët që janë subjekt i deklarimit të TVSH-së, duhet të raportojnë vetëm vlerat pa TVSH (në rastin

e shitjeve/prodhimit, kostove dhe vlerës së investimit. Gjithashtu në këtë rast edhe çmimet duhet të raportohen pa tvsh Ndërsa aplikantët që nuk janë subjekt i TVSH-së, duhet të raportojnë shifrat pa i ndryshuar ato – psh përfshini TVSH-në kur lëndët e para janë blerë me TVSH dhe e kundërta.

Tabela 3: Rezultati i ndikimit të investimit do të llogaritet automatikisht nga vlerat e deklaruara në tabelat 1 edhe 2.

Nëse investimi ka synim arritjen e një standarti të caktuar (psh standartet e sigurise ushqimore ose standartet mjedisore) ose aplikanti është një biznes i ri (start-up) investimi mund të rezultojë në tregues financiar negativë (llogaritur në faqen “d” Treguesit Financiar. Prandaj, në këtë rast aplikanti mund ta lërë bosh (ose 0) tabelën 1. “Viti normal para investimit”. Për shpjegime të mëtejshme, ju lutemi të shikoni seksionin e fundit të këtij dokumenti “Shënime të rëndësishme”.

c) Faqja excelit – Fluksi monetar

Tabela e parë e “Fluksit monetar” në faqen e excelit, e quajtur “Shfrytëzimi i kapacitetit” shpreh përqindjen e supozuar të kapacitetit që do të shfrytëzohet gjatë jetëgjatësisë së investimit – vlera më e lartë e mundshme është 100% (ose 1) e cila korrespondon me vitin normal të parashikuar të prodhimit nën shfrytëzimin të plotë të teknologjisë së investimit. Në vitet e para, mund të ndodhi që teknologjia e investimit të mos shfrytëzohet në kapacitetin e plotë dhe vlerat vjetore, të cilat llogariten në tabelën e mëposhteme do të ndryshojnë, duke u shumëzuar me përqindjen e shfrytëzimit të kapacitetit (psh 0.5 ose 50% në vitin e parë). Aplikanti duhet të sigurohet që të plotësoje normën e shfrytëzimit të kapacitetit vetëm për vitet që investimi përdoret dhe të lërë qelizat e tjera bosh. Ky koeficient do të përcaktojë në mënyrë automatike të gjithë treguesit financiar, dhe do të indeksojë gjithashtu të dhënat e prodhimit dhe të ardhurave si edhe kostot.

Në tabelën në vazhdim aplikanti duhet të shkruajë shumën e grantit SARED për të cilën ai/ajo po aplikon, ndërsa Kosto e Investimit (me TVSH në rastin e aplikantëve që nuk janë subjekt TVSH-je dhe anasjelltas) duhet të shkruhet manualisht në qelizën B12. Pjesa e dytë e kësaj table do të llogaritet automatikisht duke përdorur të dhënat e faqes së Pasqyrës së të Ardhurave dhe Shpenzimeve.

d) Faqja e excelit – Treguesit financiar

Në këtë tabelë analizohet dy tregues – Vlera Aktuale Neto (NPV) dhe Norma e Brendshme e Kthimit (IRR).

Vlera aktuale neto (NPV) përcaktohet si vlera aktuale e flukseve monetare neto duke zbritur investimin fillestar. Ajo mat tepicën ose mungesën e flukseve monetare në terma të vlerës aktuale, pasi paguhen kostot e investimit. NPV tregon se sa e shton vlerën e firmës/biznesit investimi që planifikohet të kryhet. Prandaj pranohen vetem projektet e investimit me NPV pozitive.

Norma e brendshme e kthimit (IRR) është një normë vjetore efektive kthimi që mund të përfitohet nga kapitali i investuar. Një projekt është një propozim i suksesshëm investimi nëse IRR-ja e tij më e madhe se norma e kthimit që mund të përfitohet nga mënyra alternative investimit (në këtë rast, referencë janë Bonot e Thesarit).

Norma e skontimit përdorur për të llogaritur NPV-në dhe si normë krahasimi për IRR-në konsiderohet norma mesatare e bonove të thesarit të Bankës së Shqipërisë (nëShtator 2015).

Si NBK dhe VAN llogariten automatikisht në këtë faqe.

Investimi konsiderohet ekonomikisht i realizueshëm dhe i pranueshëm kur $NPV \geq 0$ dhe $IRR \geq$ Norma e skontimit.

SHËNIME TË RËNDËSISHMË PËR APLIKANTËT!

1. Në rastin e SHBB-ve, nuk është e detyrueshme që të plotësohen tabelat financiare në Excel. Por, sidoqoftë, duhet që në seksionin “Komente për parashikimet e fluksit të parave dhe fitimit” të pjesës narrative të planit të biznesit, të shpjegohen qartë përfitimet (impakti) nga investimi te SHBB-ja dhe anëtarët e saj.
2. Në parim duhen plotësuar vetëm qelizat e bardha në tabela, ndërsa qelizat e theksuara/ngjyrosura nuk duhet të preken pasi përmbajnë formula.
3. Sigurohuni që përmbajtja e qelizave nuk është zhvendosur, por duhet plotësuar manualisht apo me copy-paste. Zhvendosja mund të shkaktojë problem serioze në lidhjen e formulave midis qelizave.
4. Të gjitha shifrat duhet të shprehen në monedhen Lek. Në rast se vlera e transaksionit origjinal të investimit është kryer në valutë të huaj (psh pajisjet e importuara), atëherë do të përdoret kursi i kembimit sic përkruhet në formularin e aplikimit / udhëzuesin për aplikantët.
5. Të gjitha shifrat e prezantuara në planin e biznesit duhet të vijnë nga një aktivitet i caktuar i lidhur me investimit e ri.
6. Në rast se aplikanti do të ndryshojnë ndonjë gjë në qelizat e ngjyrosura të ndonjë faqeje, ata duhet të shpjegojnë arsyen dhe ndryshimin e bërë në detaje në pjesën përshkuese të Planit të Biznesit.
7. Në rast se aplikantin duhet të bëjë ndryshime ose të përfshijë të dhëna shtesë, është i lirë të bëjë këtë gjë, por duhet ta shpjegojë qartë në pjesën përshkuese të Planit të Biznesit këtë ndryshim/shtesë.
8. Nëse investimi synon ta arrijë standarte të caktuara (psh standarte të sigurisë apo mjedisore) investimi mund të mos rezultojë në përmirësim të performanës financiare në rastin kur nuk ka të ardhura shtesë, dhe NPV do të jetë negative dhe projekti i papranueshëm. Gjithsesi, supozimi është se investimi për arritjen e standarteve është bërë për tu përshtatur me ligjet dhe rregullat, përndryshe kompania nuk mund të kryejë aktivitetin e saj. Prandaj në këtë rast (investimet që kanë si qëllim arritjen e një standarti të caktuar), aplikanti mund ta lërë boshë (ose 0) Tabelën 1. “Viti normal para investimit” në faqën “b”, Pasqyra e të Ardhurave dhe Shpenzimeve”. Tabela 1 lihet bosh edhe në rastin kur aplikanti është biznes i ri (start-up) dhe nuk ka historik financiar.

Aneks 3

LISTA E SHPENZIMEVE TË PRANUESHME

ZV 1: Zinxhiri i Vlerave

Ripërtpësit e Vegjël (Qumështi & Mishi)

Tipi i investimit: Investim në fermë

Fusha e investimit 1.1: Investime në fermë për prodhimin, përpunimin dhe marketingun e Qumështit dhe Mishit të deles dhe/ose dhisë

Titulli i Investimit	
1.1.01	<p>Ndërtimi dhe/ose rikonstruksioni i ndërtesave dhe godinave bujqësore për prodhimin dhe përpunimin dhe marketingun në ferme te produkteve të qumështit dhe mishit (duke përfshirë instalimin e strukturave para-fabrikate):</p> <p>Zërat e Investimit ne lidhje me prodhimin e qumeshtit dhe mishit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ndërtimi ose rikonstruksioni i stallave / strehimeve për bagëtitë: stalla të mbyllura, të hapura dhe gjysmë të hapura; - Ndërtimi ose rikonstruksioni i dhomave të mjeljes dhe dhomave të ruajtjes së qumështit dhe ruajtjes në temperatura të ftohta - Ndërtimi ose rikonstruksioni i ambienteve (dhomave) për pastrimin - dezinfektimi në fermë të pajisjeve të mjeljes dhe/ose te paisjeve te ruajtjes/perpunimit te produkteve të qumeshtit ose të mishit, - Ndërtimi ose rikonstruksioni i ambienteve të depozitimit (vendgrumbullimeve /rezervuarëve të ujit, vend-depozitimit të ushqimeve të forta, vend-depozitimit/gropave të silazhit); - Ndërtimi ose rikonstruksioni i strehimeve per makineritë bujqesore; - Rrugë kalimi - Ndërtimi ose rikonstruksioni i gardheve dhe portave - Ndarje ambientesh, Ndarëset në formë dhomëzash - Gardhet për ushqyerjen e bagëtime - Ndërtim vendqëndrimesh të afatshkurtra - Sisteme për manovrimin dhe peshimin e kafshëve, peshore, - Rampa ngarkimi - Vende të posaçme për vendosje matrikuish dhe për manipulime/trajtime te tjera te kafsheve si psh injeksione etj - Pajisjeve dhe programeve kompjuterike (IT) atu ky ato konsiderohen pjesë përbërëse e investimit <p>Zërat e Investimit ne lidhje me perpunimin e qumeshtit dhe mishit brenda fermes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ndërtimi dhe/ose rikonstruksioni i ambienteve, ndërtesave/godinave të përpunimit ne fermë të qumështit dhe mishit; - Ndërtimi dhe/se rikonstruksioni i ambienteve, ndërtesave/godinave per plotesimin e kerkesave higjenike dhe ruajtjen në të ftohtë për përpunimin ne ferme dhe për marketingun e drejtpërdrejtë të produkteve te prodhuar/perpunuara ne fermë (produktet e qumështit dhe mishit) në respektim te standardeve kombëtare minimale (plotesimi i kushteve higjenike, zinxhiri i ftohjes etj)
1.1.02	<p>Blerja dhe instalimi i pajisjeve për mjeljen dhe përpunimin në fermë, si dhe marketingun e produkteve të qumështit dhe mishit:</p> <p>Zërat e Investimit ne lidhje me prodhimin e qumeshtit dhe mishit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pajisje për mjeljen, per dhomat e mjeljes, tubacione për transportimin e qumështit, ose për pajisje të ngjashme për transportin e qumështit në fermë; - Pompat dhe kontrolluesit e vakumit - Pajisje për sistemet e matjes / peshes së qumështit dhe / ose mishit - Ene per pritjen, mbajtjen, transportin e produkteve (qumeshtin, mishin) - Tankera / kontenierë për ftohjen dhe ruajtjen e produkteve, - Paisje per pastrimin e eneve / paisjeve qe perdoren per mjeljen, prodhimin, perpunimin, ruajtjen, transportimin, matjen, marketingun etj te produkteve <p>Zërat e Investimit ne lidhje me perpunimin e qumeshtit brenda fermes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Blerja dhe instalimi i pajisjeve qe perdoren ne perpunimin respektivisht ne ambientet e ruajtjes dhe marketingut / shitjes te produkteve e nenprodukteve te prodhuara / perpunuara ne ferme - Pajisje për mjedisin e tregtimit ne ferme (dhomën/dyqanin) të qumështit dhe produkteve të qumështit sa u përket standardeve kombëtare minimale (higjena, zinxhiri i ftohjes)

1.1.03	<p>Blerja dhe instalimi i pajisjeve dhe teknologjisë për modernizimin e ndërtesave bujqësore dhe të sistemeve të përgatitjes, manovrimit dhe shpërndarjes së ushqimit të bagëtive në fermë, si dhe të ambienteve të magazinimit të ushqimit për blegtorinë, si p.sh;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Blerja dhe instalimi i pajisjeve dhe makinerive për ngrohjen dhe ventilimin në stalla, në dhomat e mjeljes, duke përfshirë edhe pajisjet që (kursejne) rrisin eficiencën e përdorimit të energjisë - Blerja dhe instalimi i sistemeve të ushqyerjes (shpërndarjes / dozimit të ushqimit) të kafshëve dhe ujit për prije në fermë, - Blerja dhe instalimi i pajisjeve dhe makinerive për sistemet e përgatitjes (p.sh. miksera/përzierës, etj.), manovrimit dhe shpërndarjes së ushqimit të bagëtive, si dhe për ruajtjen e tij;
1.1.04	<p>Ndërtimi dhe/ose rikonstruksioni i ndërtesave dhe godinave bujqësore, blerja dhe instalimi i pajisjeve për prodhimin e ushqimeve të njoma dhe ose përgatitjen, manovrimin dhe ruajtjen tyre dhe të silazhit në fermë</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ndërtimi ose rikonstruksioni i ambienteve për ruajtjen e ushqimeve për blegtorinë (te thata dhe / ose silazhit), - Pajisjet dhe makineritë për prodhimin, për përgatitjen, manovrimin dhe transportin e ushqimeve foragjere dhe ose ose silazhit në fermë. Këtu përfshihen edhe traktorët e specializuar dhe me fuqi në pershtatje me madhësinë e fermës dhe nevojat për prodhimin e ushqimeve për blegtorinë, në kafshëve që ka fermeri në fermën e tij, - Korrëse bari, makineri që mundëson tharjen më të shpejtë të barit, kositëse foragjeresh, kthyesë / lidhëse bari. - Pajisje dhe makineri të tjera për prodhimin dhe manipulimin e ushqimeve për blegtorinë në fermë
1.1.05	<p>Investime në ambiente dhe teknologji (pajisje) për mbrojtjen e mjedisit dhe për gardhet mbrojtëse për ruajtjen e plehut dhe mbetjeve të tjera, pajisje e makineri për manovrimin dhe trajtimin e plehut</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ndërtimi ose rikonstruksioni i ambienteve për grumbullimin, transportimin, ruajtjen, trajtimin e plehut dhe për asgjësimin e mbetjeve të tjera që rezultojnë nga aktiviteti bujqësor, duke përfshirë vend-depozitimet e plehut të lëngshëm dhe gardhet mbrojtëse, - Blerja dhe instalimi i pajisjeve për transportimin, grumbullimin, trajtimin, manovrimin, manipulim/kompostim të plehut dhe mbetjeve të tjera, si p.sh. - Sistemet e centrifugimit dekantues - Germues / Hedhëset (Skraper) automatike të plehut - Sistemet e pompave/ajrosësve/përzierësve të plehut/ujit të ndotur - Pajisje për manipulimin e mbetjeve, plehut të fermës dhe ujit të ndotur - Pajisje për manipulim e mbetjeve (kthim përmbys etj) - Blerja dhe instalimi i pajisjeve për perpunimin, paketimin dhe transportin e plehut për qelime tregtimi të plehut të perpunuar - Pajisje dhe programe kompjuterike (IT), aty ku kjo konsiderohet pjesë përbërëse e investimit
1.1.06	<p>Sistemet e furnizimit me ujë të pijshëm të bagëtive në natyrë (Lerat etj)</p>
1.1.07	<p>Teknologjitë e energjisë së rinovueshme vetëm për konsum brenda përbrenda fermës për furnizim të godinave bujqësore dhe pajisjeve përkatëse për qellim si psh ngrohje, ventilim, ndricim, për furnizimin me energji të gardheve elektrike ose pompave të ujit etj.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Panele diellore - Turbina Micro Eolic deri në 20 kW. - Teknologji të tjera

1.1.08	IT (pajisje dhe programe kompjuterike) për menaxhimin e tufës, regjistrin e qumështit ose për menaxhimin e përgjithshëm të fermës
--------	---

ZV 1: Zinxhiri i vlerave – Ripërtpësit e vegjël

Tipi i Investimit : Investim jashte ferme

1.1: Fusha e Investimit: Investimet për grumbullimin, përpunimin dhe marketingun e qumështit të deles dhe dhisë

1.1.09	<p>Investime nga grumbulluesit e qumeshtit në mjediset dhe paisje per grumbullimin dhe ruajtjen e qumështit jashte fermes: Zerat e Investimit</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ndërtimi ose rikonstruksioni i qendrave të grumbullimit të qumështit, ruajtjes së qumështit dhe ambienteve dhe pajisjeve të ftohjes - Blerja dhe instalimi i pajisjeve për qendrat e grumbullimit të qumështit, ruajtjen në të ftohtë të qumështit - Blerja dhe instalimi i pajisjeve dhe teknologjisë për kontrollimin dhe testimin e cilësisë së qumështit të papërpunuar dhe të higjienës në qendrat e grumbullimit - Investime për futjen dhe/ose përmirësimin e sistemeve të sigurisë ushqimore, Paketës së Higjienës së mirë/GHP (HACCP), duke përfshirë edhe kostot e certifikimit - Blerja dhe instalimi i pajisjeve dhe programeve kompjuterike (IT) të specializuara për regjistrin e qumështit dhe për monitorimin, kontrollin dhe menaxhimin e tij
1.1.10	<p>Në fushën e përpunimit të qumështit</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ndërtimi ose rikonstruksioni i godinave të stabilimenteve / njesive të përpunimit të qumështit - Blerja dhe instalimi i teknologjive, pajisjeve dhe makinerive e linjave për përpunimin e qumështit dhe për prodhimin e neprodukteve si kosi, gjalpi, djathi, hirra etj; - Blerja dhe instalimi i teknologjive, pajisjeve dhe makinerive e linjave për mbushjen dhe paketimin e produkteve të qumështit - Blerja dhe instalimi i teknologjive, pajisjeve për testimin, monitorimin dhe kontrollin e cilësisë dhe higjienës së qumështit të papërpunuar, duke përfshirë edhe laboratorët për vetkontroll në fabrikë - Investime që lidhen me futjen dhe/ose përmirësimin e sistemeve të menaxhimit të cilësisë (ISO) dhe/ose përmirësimin e sistemeve të sigurisë ushqimore të Paketës së Higjienës së mirë/GHP (HACCP), duke përfshirë edhe kostot e certifikimit - Blerja dhe instalimi i teknologjive, pajisjeve dhe faciliteteve për kursimin e energjisë dhe - Blerja dhe instalimi i teknologjive, pajisjeve dhe faciliteteve për mbrojtjen mjedisore dhe pajisjeve e faciliteteve për përpunimin e produkteve dhe mbetjeve të ndërmjetme, trajtimin dhe eliminimin e mbetjeve - Blerja e mjeteve të specializuara të transportit për shpërndarjen e produkteve, si për shembull e kamionëve frigoriferikë në pershtatje me kapacitetet e prodhuara - Blerja dhe instalimi i pajisjeve dhe programeve të specializuara kompjuterike (IT) për menaxhimin e produkteve dhe proceseve

ZV 2: Pemët Frutore dhe Arrore

Lloji i Investimit : Investime ne ferme

2.1 Fusha e Investimit: prodhim / përpunim / marketing te frutave / arroveve

2.1.01	<p>Investime në mbjelljet e reja të blloqeve me fruta/arrore dhe/ose në ristrukturimin (rehabilitimin) e pemishteve dhe blloqeve të arroveve ekzistuese (me përjashtim të vreshtave dhe ullishteve)</p> <p>Zerat e Investimit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Blerja e fidanëve të certifikuar/rregjistruar ne katalogun kombetar nga institucionet shqiptare te autorizuar nga ligji (fidana autoktonë dhe /ose te tjere vendi apo importi) - Blerja e shërbimeve (punës) të kryera nga një palë e tretë me perdorim te mekanikes bujqesore si për krasitje, për përgatitjen dhe plehërimin e tokes, si edhe sherbime te tjera respektive te kultures; - Blerja e shërbimit (kosto) e analizave te tokes ku do te kryhet investimi per te cilin aplikon, - Investime që lidhen me sistemet mbështetës dhe me sistemet/pajisjet e mbrojtjes se prodhimit ne parcela (psh. rrjetat e breshrit, etj.)
2.1.02	<p>Blerja e teknologjive/pajisjeve/makinerive të reja që i shërbejnë prodhimit / mbrojtjes se prodhimin ne fushe si p.sh.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Blerja dhe instalimi i pajisjeve, makinerive për optimizmin e teknologjisë se prodhimit - Blerja e shërbimeve (punës) të kryera nga një palë e tretë për gërmimin e puseve, - Blerja dhe instalimi i sistemeve të vaditjes me pika ose sistemeve të tjera të vaditjes (me sprucim), fertigimi: dozatronë ose programe të tjera dozimi - Blerja e materialeve dhe të tubacioneve (si pjese e projektit vadites etj); - Blerja e pajisjeve të specializuara teknologjike për laboratorët fushore (për inspektim, diagnostikim të parazitëve) për të lehtësuar ndërhyrjet për mbrojtjen e impianteve - Blerja e pompave spërkatëse dhe pompave të tjera;
2.1.03	<p>Blerja e makinerive dhe pajisjeve të specializuara për Frutikulturën / Arroret që jane proporcional me madhesine e fermes dhe nevojat e produkteve te pranueshem:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traktorë, kultivorë dhe makineri të specializuara per punimin tokes dhe sherbime te tjera agroteknike (Aneksi 4) - Rimorkio traktorësh dhe ose paisje të tjera qe perdoren për vjeljen e dhe transportin frutave / arroveve ne ferme dhe ose ne magazine/ piken e shitjes me shumice; - Pajisje dhe makineri të tjera të specializuara për frutikulturën: spërkatës, krasitës, shtrues plehu, pajisje për manovrimin e plehut të kompostuar ose të ngjashme - Makineri shartuese për nevojat e prodhimit te fidanëve të frutave/arroveve

<p>2.1.04</p>	<p>Investime në ndërtimin e ambienteve dhe blerja dhe instalimi i pajisjeve të specializuara për vjeljen, trajtimin dhe ruajtjen e produkteve pas vjeljes, në fermë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ndërtimi dhe/ose rikonstruksioni i ambienteve ekzistuese dhe/ose blerja dhe instalimi i strukturave parafabrikate të përhershme ose të përkohshme (strehëza të thjeshta ruajtjeje në hije në terren) për magazinimin / ruajtjen e produktit, (strehëza të thjeshta magazinimi / ruajtje në hije në parcele), magazinimin me ruajtje në të ftohtë, për pastrimin, seleksionimin, ndarjen sipas cilësisë dhe paketimin e produkteve të freskëta; - Blerja dhe instalimi i makinerive dhe pajisjeve për procesin e vjeljes dhe ose te pas vjeljes, për sistemet e para-ftohjes, njësitë e ftohjes dhe ruajtjes në temperatura të ftohta, si dhe sistemet e ngrohjes dhe ventilimit - Pajisje për ruajtjen e frutave / arroveve me teknologji të atmosferës së kontrolluar përfshire sisteme të kontrollit me ftohje. (Molla ruhet për një periudhë 1-vjeçare). - Pajisje për teknologjinë e re (Smart Fresh) për ruajtjen e frutave në dhomat ekzistuese frigoriferike. - Blerja e pajisjeve transportuese dhe manovruese për përdorim të brendshëm të pershtashem për kapacitetin dhe nevojat e fermes: si psh ngritës pirun, trailera, kontenierë, furgon, vinç, kamion palet, karroca transportuese, ose pajisje të tjera të ngjashme transportimi ose manovrimi) duke përfshirë automjetet e transportit me ftohje, - Blerja dhe instalimi i kompjuterëve, programeve të specializuara dhe pajisjeve teknologjike të specializuara (pajisje inspektuese, monitoruese dhe regjistruese, sisteme të kontrollit) <p>Investime për përpunimin, ruajtjen dhe marketingun në fermë</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ndërtimi dhe/ose rikonstruksioni i ambienteve për përpunimin dhe marketingun në fermë të frutave/arroveve dhe produkteve të tyre të përpunuara në ferme; - blerja dhe instalimi i pajisjeve për përpunimin dhe ose tregtimin e F&A dhe produkteve të tyre të përpunuara në ferme psh linja të thjeshta për përpunimin si për prodhimin e lengut frutave, receleve, pureve, marmalatave, frutave të thata - Blerja dhe instalimi i makinerive dhe pajisjeve për larjen, pastrimin, seleksionimin, ndarjen, prerjen, tharjen dhe paketimin, shënimin dhe etiketimin e frutave të freskëta dhe arroveve - Blerja dhe instalimi i pajisjeve të specializuara, duke përfshirë kompostimin dhe makineritë mbushëse. - Ndërtimi dhe/ose rikonstruksioni i mjediseve të shitjes në ferme si edhe blerja e pajisjeve për këto mjedise për marketingun e drejtpërdrejtë të produkteve të fermës të freskëta apo përpunuara.
<p>2.1.05</p>	<p>Teknologji të energjisë së rinovueshme për ngrohje, ftohje, ventilim, vaditje ose për pompa uji vetëm për konsum brendapërbrenda fermës:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Panele diellore - Turbina Micro Eolic deri në 20 kW - Teknologji të tjera

ZV 2: Frutat dhe Arroret

Tipi i investimit: Investim jashte ferme

2.2.01	Ndërtimi dhe/ose rikonstruksioni i pikave grumbullimit dhe ose qendrave te perpunimit të frutave dhe/ose arroveve;
2.2.02	<p>Blerja dhe instalimi i pajisjeve për trajtimin pas vjeljes dhe/ose, magazinimin dhe paketimin e produktit te fresket jashte fermes</p> <ul style="list-style-type: none"> - Blerja dhe instalimi i makinerive dhe pajisjeve për procesin e pas vjeljes, për sistemet e para-ftohjes, njësitë e ftohjes dhe ruajtjes në temperatura të ftohta, si dhe sistemet e ngrohjes dhe ventilimit - Pajisje për ruajtjen e frutave / arroveve me teknologji të atmosferës së kontrolluar perfshire sisteme të kontrollit me ftohje,. (Molla ruhet për një periudhë 1-vjeçare). - Pajisje për teknologjinë e re (Smart Fresh) për ruajtjen e frutave në dhomat ekzistuese frigoriferike. - Blerja e pajisjeve transportuese dhe manovruese për përdorim të brendshëm te pershtashem per kapacitetin e stabilimentit: si psh ngritës pirun, trailera, kontenierë, furgon, vinç, kamion palet, karroca transportuese, ose pajisje të tjera të ngjashme transportimi ose manovrimi) duke përfshirë automjetet e transportit me temperature te kontrolluar te pershtatshem per fruta/ arrove, - Blerja dhe instalimi i pajisjeve te specializuara si psh te kompjuterëve, programeve të specializuara perfshire pajisje speciale (pajisje inspektuese, monitoruese dhe regjistruese, etj.) - Blerja dhe instalimi i makinerive për përmirësimin e marketingut të frutave dhe arroveve të freskëta: linja seleksionimin / kalibrimin sipas përmasave dhe cilësisë dhe linjave te pastrimit - Blerja dhe instalimi i makinerive për paketimin e produkteve dhe prodhimin e paketimit (arka/kutia) me logon e prodhuesit (prodhuesit, shoqatës, etj.), për marketing.
2.2.03	<p>Objekte, Teknologji, pajisje dhe makineri për perpunimin / magazinimin dhe paketimin e frutave dhe arroveve:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Blerja dhe instalimi i teknologjive, makinerive dhe pajisjeve për përpunimin e frutave dhe arroveve, si p.sh. për prodhimin e lëngjeve, marmalatës, etj. (perjashtohet prodhimi i pijeve alkoolike) - Blerja dhe instalimi i teknologjive, makinerive dhe pajisjeve për konservimin, ruajtjen, pasterizimin e produkteve ose per tharjen e frutave dhe ose arroveve - Blerja dhe instalimi i teknologjive, makinerive dhe pajisjeve për kalibrimin e F&A - Blerja dhe instalimi i teknologjive, makinerive dhe pajisjeve për dhe/ose paketimin dhe etiketimin e produkteve, ose - Blerja dhe instalimi i pajisjeve (linjave) për mbushjen dhe etiketimin e produkteve te perpunuara (si psh lëngut të mollës, kompostos etj), te pajisjeve për paketimin me vakuum të produkteve të frutave dhe arroveve.
2.2.04	<p>Teknologji për kursimin e energjisë</p> <ul style="list-style-type: none"> - Blerja dhe instalimi i paneleve diellore - Turbina Micro Eolic deri në 20 kW - Teknologji të tjera, etj.
2.2.05	<p>Pajisjet e zinxhirit të ftohtë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Blerja dhe instalimi i magazinimit me ftohje dhe me ngrirje të thellë - Blerja dhe instalimi i tuneleve ngrirëse - Blerja dhe instalimi i transportit të specializuar - Blerja dhe instalimi i pajisjeve të tjera të specializuara për të siguruar vazhdimësinë e zinxhirit të ftohtë
2.2.06	<p>Pajisje për kontrollin e cilësisë, duke përfshirë edhe laboratorët në fabrikë, përfshirë</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pajisje për laboratorë në terren, për dheun, për përcaktimin e pjekjes së frutave për vjeljen
2.2.07	Investime për futjen dhe/ose përmirësimin e sistemeve të menaxhimit të cilësisë (ISO), duke përfshirë kostot e certifikimit
2.2.08	Investime për futjen dhe/ose përmirësimin e sistemeve të sigurisë ushqimore të Paketës së Higjienës së Mirë/GHP (HACCP), duke përfshirë edhe kostot e certifikimit
2.2.09	Teknologjitë dhe facilitetet për mbrojtjen mjedisore, pajisje për trajtimin dhe eliminimin e mbetjeve;
2.2.10	Sistemet të specializuara IT duke përfshirë edhe programe kompjuterike për menaxhimin e produkteve dhe proceseve

ZV 3: Bimet Mjekesore Aromatike

Lloji i Investimit: Investim ne ferme

3.1: Investime në prodhimin / përpunimin / marketingun e BAM

Titulli i investimit	
3.1.01	<p>Investime në mbjelljet e reja ose në rikonstruksionin (rehabilitimin) e plantacioneve ekzistuese me BAM:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Blerja e farerave dhe fidanëve të certifikuar/rregjistruar nga institucionet shqiptare te autorizuara nga ligji (fidana autoktonë dhe te tjere vendi apo importi) - Blerja e shërbimeve (punës) të kryera me mekanike bujqesore nga një palë e tretë për përgatitjen dhe plehërimin e tokes dhe sherbimet respektive agroteknike; - Blerja e sherbimit (kosto) per berjen e analizave te tokes ku kryhet aktiviteti per te cilin aplikon,
3.1.02	<p>Blerja e teknologjive, pajisjeve dhe/ose makinerive të reja në fermë për:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Blerjen e shërbimeve (punës) të kryer nga një palë e tretë për gërmimin e puseve, - Blerja dhe instalimi i materialeve të tubacioneve; - Blerja dhe instalimi i instalimit të vaditjes me pika, me spërkatje në formë shiu dhe vese; - Blerja dhe instalimi i pompave te ujit qe lidhen me investimin;
3.1.03	<p>Blerja e makinerive dhe pajisjeve të specializuara për prodhimin e BAM-eve qe jane proporcional me madhesine e fermes dhe nevojat e produkteve te pranueshem MAPs (Annex 4):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Traktorë dhe kultivatorë të specializuar (traktorë ose automjete të ngjashme të vegjël/të ngushtë, te pershtatshem për nevojat e prodhimit) dhe aksesorët e tyre të specializuara - Rimorkio traktorësh / makineri dhe pajisje të tjera te pershtateshme që përdoren për vjeljen / korrijen ose për procese të tjera si psh transporti në fermë ose ne magazinat e grumbullimit; - Pajisje dhe makineri të tjera të specializuara për BAMs: spërkatës, makineri për hedhjen e farës, transplantues, krasitës, shtrues plehu, pajisje për manovrimin e plehut të kompostuar, për shpërndarjen e plehut, plehërues e të tjerë të ngjashëm
3.1.04	<p>Investime në pajisje dhe facilitete të specializuara për procesin e vjeljes / korrijes dhe trajtimit pas-korrijes / magazinimit në fermë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ndërtimi i ambienteve ose rikonstruksioni i objekteve/ambienteve ekzistuese ose blerja dhe instalimi i strukturave parafabrikate te përhershme ose të përkohshme (strehëza të thjeshta ruajtjeje në hije në terren) për magazinimin / ruajtjen e produktit, (strehëza të thjeshta magazinimi / ruajtje/ tharje në hije në parcele), per pastrimin, seleksionimin, ndarjen sipas cilësisë dhe paketimin dhe etiketimin e BAM; - Blerja dhe instalimi i pajisjeve / makinerive per copetimin, tharjen, paketimin, etiketimin e BAMs, dhe sisteme ngrohje dhe ventilimi; - Blerja e pajisjeve të pershtateshme te transportit dhe manovrimin për përdorim të brendshëm si p.sh: pirun ngritës, vinç, paleta, karroca ose makineri dhe pajisje/ të tjera të ngjashme për transportin e produkteve si psh rimorkio, kontenierë, furgona, etj. - Blerja dhe instalimi i kompjuterëve të specializuar, programeve kompjuterike të specializuar dhe pajisjeve teknologjike të specializuara (pajisje inspektimi, monitorimi dhe regjistrimi) etj.
3.1.05	<p>Teknologji të energjisë së rinovueshme për ngrohje, ftohje, ventilim, vaditje ose për pompa uji vetëm për konsum brenda përbrenda fermës:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Panele diellore - Turbina Micro Eolic deri në 20 kW - Teknologji të tjera

ZV 3: BAM – Grumbullimi dhe përpunimi jashtë ferme

Lloji i Investimit: Investim jashte ferme

3.2 Fusha e investimit: në grumbullimin / përpunimin / marketingun e BAMs

3.2.01	Ndërtimi / Rikonstruksioni i ambienteve, pikat e grumbullimit dhe/ose stabilimentet e përpunimit);
3.2.02	Blerja dhe instalimi i makinerive dhe pajisjeve për përpunimin në pikat e grumbullimit dhe/ose në impiantet e përpunimit (tharja, paketimi, etiketimi etj) Blerja dhe instalimi i pajisjeve për përpunimin dhe prodhimin e vajrave të esencave;
3.2.03	Blerja dhe instalimi i pajisjeve për manovrimin dhe/ose ruajtjen e materialeve të lëndës së parë pas korrjes dhe për paketimin e tyre
3.2.04	Blerja dhe instalimi i makinerive dhe pajisjeve për përpunimin dhe paketimin dhe pajisje të tjera të specializuara për produktin përfundimtar, asgjësimin e mbetjeve që krijohen nga prodhimi i produktit
3.2.05	Blerja dhe instalimi i teknologjisë për kursimin e energjisë për ngrohje, ventilim, pompat e ujit: Teknologji të energjisë së rinovueshme për konsum brenda përbrenda stabilimenteve të grumbullimit / përpunimit: <ul style="list-style-type: none"> - Panele diellore - Turbina Micro Eolic deri në 20 kW - Teknologji të tjera
3.2.06	Blerja e automjeteve të specializuara të transportit për produktet kryesore të gatshme, që sigurojnë ruajtjen e cilësisë
3.2.07	Blerja dhe instalimi i pajisjeve për kontrollin e cilësisë, duke përfshirë laboratorët në stabilimente për matjen dhe monitorimin e standardeve të cilësisë/sigurisë
3.2.08	Investime për futjen e sistemeve të menaxhimit të cilësisë (ISO) dhe/ose sistemeve të sigurisë ushqimore/paketimit higjienik/HACCP, duke përfshirë edhe kostot e certifikimit
3.2.09	Blerja dhe instalimi i faciliteteve dhe teknologjisë, pajisjeve për mbrojtjen mjedisore dhe për trajtimin e mbetjeve
3.2.10	Blerja dhe instalimi i pajisjeve dhe programeve kompjuterike (IT) për menaxhimin e produkteve dhe/ose proceseve

4. Investime në lidhje me të gjithë zinxhirët e vlerave

4.1	Kostot e aktiviteteve të promovimi, dizenjimi dhe prodhimi i produkteve promovionale si broshura, fletëpalosje, krijim faqesh interneti, zhvillim produkti, etj.
4.2	Për sipërmarrësit e rinj kostot që lidhen me përfundimin e transferimit zyrtar të pronësisë së fermës (duke përfshirë aspektet financiare, përmirësimin e strukturës së fermës, aspektet ligjore, etj.
4.3	Kostot e analizave të tokës dhe analiza të tjera që lidhen me investimin

Aneks 4

PEMET FRUTORE / ARRORET / BIMËT AROMATIKE
DHE MJEKËSORE TË PRANUESHME

Products	Produktet
Apple	Mollët
Pear	Dardhat
Quince	Ftonjte
Apricot	Kajsitë
Cherie	Qershitë
Peaches including nectarines	Pjeshka, përfshirë nektarinat
Plum	Kumbulla
Pomegranate	Shega
Fig	Fiqtë
Cornel (cornelian cherry dogwood)	Thana
Khaki	Hurma
Nuts	Arroje
Walnuts	Arrat
Chessnuts	Gështenja (Castanea spp.)
Hazelnuts	Lajthite
Almonds	Bajame
Pine Nuts (Pinus Pinea)	Pisha (Farat e boceve te pishes)

NR	Products MAPs - English	Produktet BAMs - Shqip
1	Lavender	Lavandola
2	Basil (Marjoram)	Borzilok
3	Sage	Sherbele
4	Thyme / (<i>Thymus vulgaris L.</i> & Garden thyme)	Timus
5	Oregano	Rigon
6	Helichrysum italicum	Helikrisum
7	Blueberry	Boronica
7/1	Cranberry	boronicë e kuqe
8	Raspberry or red raspberry (<i>Rubus ideaus L.</i>)	Mjedra
9	Red clover	Tërfili i kuq
10	Stinging nettle plant	Hithra (hiskëll)
11	Wild apple	Molla e eger
12	Wild pomegranate	Shega e eger
13	Rosemary	Rozmarinë
14	Blackberry	Manaferra
15	Malva sylvestris	Mellaga
16	Common Mallow	Mëllaga
17	Marshmallow	Mëllaga e bardhë / zeze
18	Thymus Serpylli	Zhumbrica
19	Saturea Montana	Trumza
20	Juniper (black & red)	Dellinja e zeze dhe e kuqe
21	Agni Casty	Fare mrine
22	Lime-tree	Bli i eger

23	St. John's wort (<i>Hypericum</i>)	Lulebasani
24	Lemon balm (<i>Melisa officinalis</i> L.)	Melisë (Barbleta)
25	Yarrow (<i>Achillea millefolium</i> L.)	Njemijefleteshi (bar pezmi)
26	Peppermint	Mendër
27	Hawthorn	Murrizi
28	Cornflower blu	Kokoçeli (Lule ciani)
29	<i>Centaurea cianus</i>	Ciani
30	<i>Primula veris</i>	Agulice
31	<i>Sambucus nigra</i>	Shtogu
32	<i>Betula pendula</i>	Meshtekna
33	<i>Matricaria chamomilla</i>	Kamomili
34	Saffron	Shafran
35	Coriander	Koriandri
36	Finocchio / Florence Fennel	Finoku
37	"Mountain tea" (<i>Sideritis raeseri</i> Boiss)	Caji Malit
38	Yellow gentian (<i>Gentiana lutea</i>)	Sanëz e verdhë
39	Valerian	Valeriana
40	Absinthium	Pelin
41	Bay Laurel / Bay leaves	Dafina
42	Strawberry tree	Mareja
43	(<i>Orchis moris</i> L.)	Salepi (bar qyqe)
44	Kalendula	Gjethë qumshiore

Aneks 5

SKEMA E GRANTIT “SARED” PËR MBËSHTETJEN E BUJQËSISË DHE ZHVILLIMIT EKONOMIK RURAL TË ZONAVE TË PAFAVORIZUARA NË SHQIPËRI

Kërkesa për Pagesë

Payment Claim

Shtator 2015

Versioni 2.0

Udhëzuesi për Aplikantët

Emri i aplikantit <i>Name of the applicant</i>	
Numri i Kontratës së Grantit <i>Grant Contract number</i>	
Numri i suplementi të amendimit të kontratës (opsional) <i>Amended contract supplement number (optional)</i>	
Numri ID i aplikimit <i>Application ID number</i>	

PJESA 1 / Part 1

INFORMACION I PËRGJITHSHËM PËR PËRFITUESIN <i>General Information about beneficiary</i>	
1	Emri i përfituesit të Grantit (emri dhe mbiemri nëse është person fizik, ose emri i plotë sipas regjistrimit, në qoftë se është person juridik) Grant beneficiary's name (name and surname if natural person, or full name by registration, if legal person)
2	Emri i përfaqësuesit ligjor (për subjektet juridike dhe Shoqatat për Bashkëpunimin në Bujqësi) Name of legal representative (for legal persons and Associations for cooperation in Agriculture)
3	Statusi ligjor i përfituesit Legal status of the beneficiary
	a) <i>Fermer individual i regjistruar me karte/nipt¹ fermeri/ Individual farmers with Farmer's NUIS or Card</i> b) <i>Person fizik / Physical person</i> c) <i>Person juridik / Legal Person</i> d) <i>Shoqatë për Bashkëpunimin në Bujqësi / Association for Cooperation in Agriculture</i>
4	Numri NIPT NUIS number
5	Numri ID ose i Pasaportës së përfituesit (i personit fizik ose përfaqësuesit ligjor në qoftë se është person juridik) ID or Passport number of the beneficiary (of natural person or legal representative if legal entity)
6	Adresa (Adresa, Rajoni, Rrethi, Bashkia/Komuna) (address, Region, District, Municipality/Commune)
7	Vendndodhja e investimit Location of the investment

8	Numri i kontaktit telefonit/celular <i>Contact telephone/mobile number</i>	
9	Adresa e e-mailit për kontakt <i>Contact e-mail address of the applicant</i>	
INFORMACION PËR LLOGARINË BANKARE / Information on the bank		
10	Emri i bankës / <i>Bank name</i>	
11	Adresa e bankës / <i>Bank address</i>	
12	Numri i llogarisë bankare (LEK) / <i>Bank account number (ALL)</i>	
13	Kodi IBAN (LEK) / <i>IBAN code (ALL)</i>	

PJESA 2 / Part 2

INFORMACION PËR INVESTIMIN <i>Information on the investment</i>		
1	Titulli i investimit <i>Title of the Investment</i>	
2	Zinxhiri i vlerës / <i>Value chain</i>	
3	Rajoni / <i>Region</i>	
4	Si është financuar investimi <i>How the investment is financed</i>	Me mjetet financiare të vete aplikuesit <i>By the applicant means</i> Me kredi nga banka / mikrokredi <i>By credit from a bank / MFI</i>

PJESA 3 / Part 3**Tabela e faturave/ Table of Invoices**

Ju lutemi plotësoni tabelën përkatëse me listën perkatese të të gjitha shpenzimeve të pranueshme në bazë të faturave të paraqitura dhe kryej llogaritjet përkatëse.

Aplikantët regjistruar me TVSH (personave fizik, juridikë ose ShBB) do të plotësojnë Tabelen a. Këtu aplikantët duhet të bëjnë llogaritjet finale të çdo shpenzimi të lejueshem pa sumen e TVSH-se.

Aplikantët regjistruar me kartën ose NIPT fermerit (pa TVSH) do të plotësojnë Tabelen b. Këtu aplikantët duhet të kryejnë llogaritjet finale të çdo shpenzimit të lejueshem duke përfshirë shumën e TVSH-se.

* Shënim: Të gjitha shumat e pasqyruara duhet të jenë në monedhën shqiptar - LEK.

Ne lidhje me të gjitha faturat e lëshuara nga furnitore të huaj në monedhë të huaj, kursi i këmbimit që do të përdoret për të bërë këmbimin është ai i muajit të dorëzimit të Kërkesës për Pagesë sipas linkut me poshte:

http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/inforeuro_en.cfm

Numri i rreshtave në tabelat e poshte shenuara Tabela a) dhe Tabela b), mund të shtohen nëse kërkohet, sipas numrit të shpenzimeve të kryera.

Udhëzuesi për Aplikantët

We kindly ask you to complete the relevant table with the list of all eligible expenditures based on the invoices submitted and make the respective calculations.

Applicants registered with VAT (physical, juridical persons or ShBB (ACA)) shall complete table a. These applicants should make the final calculations of each eligible expenditure excluding VAT amount.

Applicants registered with farmer's card or NUIS (without VAT) shall complete table b. These applicants should perform the final calculations of each eligible expenditure including VAT amount.

*Note: All amounts should be indicated in albanian currency - LEK.

Regarding all invoices issued by foreign suppliers in foreign currency, the exchange rate that will be used for the exchange is the one of the month of submission of Payment Claim, following the link below:

http://ec.europa.eu/budget/contracts_grants/info_contracts/inforeuro/inforeuro_en.cfm

Udhëzuesi për Aplikantët

Emri i përfituesit të Grantit <i>Grant beneficiary's name</i>	
Nënshkrimi (dhe vula nëse ka) <i>Signature (and stamp if available)</i>	
Data dhe Vendi <i>Date and Place</i>	

PJESA 4 / Part 4

Vete deklarime Self Statements			
Përfituesi në këtë mënyrë konfirmon deklaratat e përmendura më poshtë: <i>The beneficiaries hereby confirms the below mentioned declarations:</i>		Po / Yes	Jo relevante / N/A
1	Konfirmoj se jam i vetëdijshëm për detyrimin tim për dhënie të sqarimeve dhe informacioneve nga ana ime që mund të rezultojnë të nevojshme në kuadër të kontrolleve që bëhen nga Autoriteti Kontraktues dhe se ky autoritet për të adresuar çdo gabim, neglizhencë apo kosto joreale mund të ndërmarrë korrigjime të cilat mund të rezultojnë në reduktime të shpenzimeve të pranushme. <i>Hereby I confirm awareness of my obligation to give clarifications and information which may result necessary in the frame of controls made by the Contracting Authority and that this Authority may impose modifications which may result in reductions of eligible expenses to address any mistake, negligence or unreal cost.</i>	☐	☐
2	E pranoj kontrollin e standardeve kombëtare minimale që do të kryhet nga organet/autoritetet kompetente në varësi të MBZHRAU-t, si dhe kontrollet në vend që do të kryhen nga ekspertët e SARED-it dhe MBZHRAU, dhe për këtë qëllim, do t'u jap atyre akses të plotë në ndërtesa, ambiente, toka, dokumentacione dhe çdo informacion që lidhet me investimin për të cilin kam aplikuar dhe që kërkohet të kontrollohet. <i>Hereby I accept control of relevant national minimum standards which will be performed by relevant bodies/ authorities subordinated by MARDWA, as well as on the spot control performed by SARED experts and MARDWA, and for that purpose, I will provide access to the buildings, premises, land sites, documents and any information related to investment for which I am applying and for which are required for control.</i>	☐	☐
3	Deklaroj se asnjë shpenzim i bere në lidhje me këtë investim nuk është financuar nga fonde të tjera publike, d.m.th. nuk është financuar nga ndonjë program apo projekt tjetër donatorësh apo nuk është i financuar nga ndonjë program me fonde kombëtare. <i>Hereby, I declare that no expenditure related to this investment has been covered by other public funds, i.e. it has not been funded by other national or donor projects or programs.</i>	☐	☐
4	Deklaroj se jam plotësisht i vetëdijshëm se mbaj përgjegjësi në përputhje me legjislacionin shqiptar për dhënie të deklaratave të rreme, të paplota apo çorientuese. <i>Hereby, I declare that I am fully aware that I am liable under Albanian law for provision of false, incomplete or misleading statements.</i>	☐	☐
5	Deklaroj që i përmbush objektivat dhe Kerkesat Minimale të përkrahura në Udhëzuesin për Aplikantë për skemën e grantit SARED, referuar fushës sime të aktivitetit. <i>Hereby, I declare that I fulfill the minimum requirements as stated in the Guideline for Applicants for the SARED grant scheme referring my field of activity</i>	☐	☐
6	Deklaroj që pajisjet e blera janë të reja (të papërdorura dhe pa demtime fizike). <i>Hereby declare that the purchased equipment's are new (not used and without physical damages)</i>	☐	☐

PJESA 5 / Part 5

LISTA E DOKUMENTEVE

Ju lutemi përdorni këtë listë si kontrollin tuaj për dokumentet që keni dorëzuar. Te gjithë dokumentat e kerkura ne formatin kopje nga kjo liste, duhet te jene firmosur nga perfituesi.

List of documents

Please use this list as your own control check for the documents you have to submit. All the documents requested in copy format from this list, should be certified by the signature of the beneficiary.

Emri i dokumentit		PO Yes	Jo relevante / N/A
1	Kopje e Letërnjoftimit/pasaportës së përfituesit (personi fizik ose përfaqësuesi ligjor i subjektit privat/shoqatës për bashkëpunim bujqësor) <i>Copy of ID card/passport of the beneficiary (individual or legal representative of the private entity/agricultural cooperative association)</i>	☐	☐
2	Kopje e rregjistrimit / licences leshuar nga Qendra Kombetare e Licensimit ne lidhje me fushen e aktivitetit te performuar (ne rastin e biznese start-up ose ndryshim objekti) <i>Copy of Certificate of registration/license from the National Licensing Center regarding the field of activity performed (in case of startup beneficiaries).</i>	☐	☐
3	Të gjitha faturat origjinale për shpenzimet e kryera siç tregohet në PJESËN 3 Tabela e Faturave. Ne fature duhet te jete shenuar sejcili aset i blere, pershkrimi i tij teknik si psh. ne rastin e makinerive tipi, modeli, nr. shasise, nr.serial prodhimi, viti prodhimit, nr. motorri, tipi gomave, madhesia e gomave etj te cilat duhet te gjenden edhe ne trupin e makinerise / gomave per verifikim. Ne rastin qe keto nuk eshte e mundur te shenohen ne fature ateherë furnitori leshon nje dokument me firme dhe vule i cili permban kete informacion specifik te makinerise etj dhe qe shitesia ia bashkengjijt fatures. <i>All original Invoices for the incurred expenditures as indicated in PART 3 Table of Invoices. In the invoice must be indicated each asset purchased, its technical description e.g.: in the case of machinery: type, model, chassis no., serial number of production, year of production, engine, tire type, tire size, etc. which must be found even in the body of the machine / tires for verification. In cases when such information is not possible to be noted in the invoice, the supplier issues a signed and stamped confirmation which contains this specific information of the machinery, etc. which is attached to the invoice.</i>	☐	☐
4	Kontratrat origjinale me furnitoret/ofruesit e shërbimeve/shoqëritë e ndërtimit dhe pale të tjera të treta që përcakton asetet, modelet, çmimin në LEKË/monedhe te huaj me dhe pa TVSH, shoqeruar me specifikimet të DETAJUARA fizike dhe teknike te investimit perkates duke pershire edhe informacion si psh. ne rastin e makinerive tipi, modeli,nr. shasie, nr.serial prodhimi, viti prodhimit, nr. motorri etj kur kjo eshte e mundur <i>Original contracts with the suppliers/service providers/construction companies and other third parties defining the assets, models, price in ALL/foreign currency with and without VAT attaching technical DETAILED specifications- technical and physical ones of the relevant investment including information such as: in the case of machinery type, model, chassis no., serial production number, year of production, engine no etc when this is possible</i>	☐	☐

Udhëzuesi për Aplikantët

5	<p>Certifikata origjinale që provon se përfituesi i ka përmbushur detyrimet e tij për pagesën e tatimeve (përfshirë kohën nga dorëzimi i aplikimit deri në dorëzimin e kërkesës për pagesë), lëshuar nga Drejtoria Rajonale Tatimore.</p> <p>Per përfituesit që kanë aplikuar si fermerë individuale (me kartë fermeri) duhet të dorëzojnë vertetimin e pagesës së sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore (dokument lëshuar nga Drejtoria rajonale perkatese e Sigurimeve Shoqërore dhe shëndetësore) për periudhën kohore 01 Janar deri me datën e pagesës së Kërkesës për pagesë (3-mujorin perkates i pagesës së taksave kur është dorëzuar Kërkesa për Pagesë) sipas ligjit në fuqi².</p> <p>Ne të dy rastet, ky veretim duhet të jetë lëshuar jo më herët se 30 ditë para dorëzimit të kërkesës për pagesë.</p> <p><i>Original certificate proving that the beneficiary has fulfilled its taxation obligations, including the payment of social and health contributions (including time from: submission of the application to submission of the Claim for Payment), document issued by the corresponding Tax Office.</i></p> <p><i>The beneficiaries applied as individual farmers with farmer's card should submit the certificate of confirmation for the payment of social and health insurance (document issued by the Regional Directorate of Social and Health Insurance) for the time period of 01 January until the date of submission of the Payment Claim (including respective quarter of tax payment when the Payment Claim is submitted) as per law in force³.</i></p> <p><i>In both cases, such certification should not be issued earlier than 30 days before the submission of the payment claim.</i></p>	☐	☐
6	<p>Dokumenti origjinal për taksën e tokës lëshuar nga Bashkia/Komuna për vitin aktual</p> <ul style="list-style-type: none"> - nuk duhet të lëshohet më herët se 30 ditë para dorëzimit të kërkesës (në qoftë se Përfituesi i Grantit është pronar i tokës) <p><i>Original document about land tax issued by Municipality/Commune for the current year</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>not issued earlier than 30 days before submission of the payment claim (certificate) (if Grant Beneficiary is the owner of the land)</i> 	☐	☐
7	<p>Vertetim origjinal/ ekstrakt lëshuar nga Drejtoria Rajonale e Bujqësisë ku vertetohet numrat e matriculimit nga regjistri vjetor i bagëtive, të lëshuar jo më herët se 30 ditë para (për investime për prodhim në fermë nën ZV 1)</p> <p><i>Original document / extract from MARDWA's animal register with matriculation numbers, not earlier than 30 days in advance (for on-farm investments actions production in VC-1)</i></p>	☐	☐
8	<p>Miratimi teknik (leja e shfrytëzimit) për përdorimin e ndërtimit (vetëm kur parashikohet ndërtim/rindërtim)</p> <p><i>Copy of Technical approval (usage permit) for the use of the Construction (only when construction/reconstruction/well digging is foreseen)</i></p>	☐	☐
9	<p>Kopje e librit të ndërtimit (vetëm kur parashikohet ndërtim/rindërtim)</p> <p><i>Copy of construction book (only when construction/reconstruction is foreseen)</i></p>	☐	☐
10	<p>Fleta e inventarit/printimi i sistemit të kontabilitetit (për të gjitha asetet) (bilancin) deri në datën e dorëzimit të kërkesës për pagesë, që provojnë kontabilitetin e asetëve (e nënshkruar dhe e vulosur)</p> <p><i>Copy of Inventory sheet/print out of the accounting system (for all assets) (balance sheet) by the date of submission of the claim for payment, proving the accounting of the assets (signed and stamped)</i></p>	☐	☐
11	<p>Kopje e librit të asetëve fikse deri në datën e dorëzimit të kërkesës për pagesë (vetëm në qoftë se viti i dorëzimit të kërkesës është i ndryshëm nga viti i nënshkrimit të kontratës)</p> <p><i>Copy of Book of active/assets by the date of submission of the claim for payment (only if the year of submission of the claim is different from the year of the signing of the contract)</i></p>	☐	☐
12	<p>Deklarata origjinale nga furnizuesit/ ofruesit e shërbimit që provojnë se pajisja janë të reja (të përdorura dhe pa dëmtime fizike)</p> <p><i>Original statement from the suppliers/service providers proving that the equipment are new (not used and without physical damages).</i></p>	☐	☐
13	<p>Urdhrat e pagesës (Transferti /letes së akreditimit) për çdo pagesë të kryer (në vend/jashtë vendit – SWIFTi)</p> <p><i>Payment orders (Bank Transfer) / Letter of accreditation for each of the payments performed (inside/outside the country - SWIFT)</i></p>	☐	☐

14	Deklaratat e bankare (ditore) të detajuara për pagesat e kryera <i>Detailed (daily) bank statements for the payments done</i>	☐	☐
15	Konfirmimi me ane të nje procesverbali i marrjes ne dorëzim (për pajisjet e blera/të marra) <i>Receipt note(for equipment purchased)</i>	☐	☐
16	Licence / autorizim per perdorimin e ujit sipas legjislacionit ne fuqi ne reference te investimit te kryer. <i>License/Authorization for water use as per respective law in force in reference to the investment performed.</i>	☐	☐
17	Certifikate e rregjistrimit te farerave/fidaneve te perdorur, leshuar nga Enti Kombetar i Farerave dhe Fidaneve, sipas investimit te kryer. <i>Certificate for registered seeds and/or seedlings used, issued by the State Body for Seeds and Seedlings depending on type of investment.</i>	☐	☐

-
- 1 - NIPT/NUIS: shkurtim i fljales NUIS – Numri unik i identifikimit te subjektit NUIS/NIPT: Albanian abbreviation of word NUIS Subject’s Unique Number of Identification
  - 2 - Vendimi nr. 77 date 28.01.2015 “ Per kontributet e detyrueshme dhe perfitimet nga sistemi I sigurimeve shoqerore dhe sigurimi I kujdesit shendetesor”
  - 3 - Vendimi nr. 77 date 28.01.2015 “Per kontributet e detyrueshme dhe perfitimet nga sistemi I sigurimeve shoqerore dhe sigurimi I kujdesit shendetesor”

PËR INFORMACIONE TË MËTEJSHME

vizitoni faqen e internetit të MBZhRAU:
www.bujqësia.gov.al

ose

kontaktoni zyrën e Projektit SARED:
Rruga “Skënderbej”, Nr. 1,
Tirana
Tel: +355 424 86 633
E-mail: sared@giz.de

ose

kontaktoni përfaqësuesit e SARED - MBZhRAU
pranë drejtorive bujqësore rajonale në gjashtë qarqet
Shkodër, Kukës, Dibër, Elbasan, Berat, Korçë.